PIL

9 770353 762009

Vesela šola

STOP! Branje prepovedano!

Ava Max

Meghan Trainor

Gaja Prestor

Intervju
Viktorija Bencik Emeršič

Sladka skrivnost

KAKO PA SE TI VIDIŠ?

Letnik 75 / januar 2023 / št. 5 / 5,32 € za naročnike v šoli / 5,65 € za individualne naročnike / 6,65 € v prosti prodaji

HITRADIO center
Najboljši glasbeni miks

LESTVICA TOP 20 HITRADIA CENTER

1. DAVID GUETTA FT. BEBE REXHA – I'M GOOD (BLUE)
2. ROSA LINN – SNAP
3. SAM SMITH & KIM PETRAS – UNHOLY
4. ED SHEERAN – CELESTIAL
5. LEWIS CAPALDI – FORGET ME
6. TAYLOR SWIFT – ANTI-HERO
7. LIL NAS X – STAR WALKIN'
8. ELTON JOHN & BRITNEY SPEARS – HOLD ME CLOSER
9. HARRY STYLES – AS IT WAS
10. PINK – NEVER GONNA DANCE AGAIN
11. MEGHAN TRAINOR – MADE YOU LOOK
12. OLIVER TREE & ROBIN SCHULZ – MISS YOU
13. AVA MAX – MILLION DOLLAR BABY
14. YOURE FT. NICKY & DAZY – SUNROOF
15. TIESTO & TATE MCRAE – 10:35
16. LIZZO – 2 BE LOVED (AM I READY)
17. REMA & SELENA GOMEZ – CALM DOWN
18. MEDUZA FT. JAMES CARTER & ELLEY DUHE
19. KAMRAD – I BELIEVE
20. JAMES HYPE FT. MIGGY DELA ROSA – FERRARI

Celotno lestvico **TOP 40** lahko na **Hitradiu Center** slišite vsako soboto ob **15.00 uri** (ponovitev v nedeljo ob 9.00). Lestvica je dostopna tudi na spletni strani **www.radiocenter.si**

BOŽIČKI HITRADIA CENTER SO TUDI LETOS RAZVESELILI BOLNE OTROKE

Hitradio Center je ta december risal nasmeh na obraze otrok, ki praznični december žal preživljajo v bolnišnici. Tudi letos so se Božički spustili s strehe Pediatrične klinike v Ljubljani in Mariboru ter z zračnimi akrobacijami nasmejali male bolnike, ki so jim mahali skozi okno. Božički so nato skupaj s priljubljenima voditeljema Hitradia Center **Anabel** in **Maticem Meškom**, **glasbenikoma Challetom Saletom** in **Nipketom** ter **vplivnico Lucijo Vrankar** obiskali otroke in jih obdarili. Hitradio Center dobrodelno akcijo Spust Božičkov organizira že deveto leto, pri tem pa so jim tudi letos priskočili na pomoč jamarji **Jamarske zveze Slovenije** in gasilci **Gasilske brigade Ljubljana**. Akcijo so v vseh teh letih podprli tudi številni znani Slovenci, kot so Eva Boto, BQL, Trkaj, Challe Sale, Nipke, Cool fotr in Cool mamacita, Bepop in še mnogi drugi.

sveža podoba in še več streamov

prenesi aplikacijo

NA VOLJO V Google Play

Prenos iz App Store

HITRADIO center

OGLASNO SPOROČILO

Fotografija: Uroš Hočevar, Mediaspeed

Pepca zamišljeno strmi skozi okno. Sosedova mačka mirno sedi na okenski polici in se ne zgane. Čisto brez skrbi drema in niti z očesom ne pogleda psičke.

»Evo, še mačka se me ne boji. Niti malo. Vsi si vse dovolijo, nobeden me ne spoštuje. Pa še norca se delate ti in tvoji pasji prijatelji, ko si češem svoje čopke s tačko,« pove psička na robu solz.

»Eh, daj no, sploh ni res. Malo smo se posmejali, ker si se spotaknila, medtem ko si si urejala čopke. Smešno je bilo videti. Sicer pa vem, da si mojim sošolcem všeč, mogoče te tudi zato malo dražijo. Pa saj sama veš, da je to res!« jo skuša prepričati Šnofi.

»Ne, pa ni! Nobenemu nisem všeč. Smešna sem s temi čopki in vsi me imajo za norca, saj vidim. Hrtici Liji se nihče ne smeji, ampak jo samo občudujejo, ko se elegantno sprehodi čez pasje dvorišče,« pove Pepca in glas se ji trese od zadrževanega joka.

»Eh, daj no, vsi psi mislimo, da je hrtica zelo važna, in v bistvu je nobeden ne mara,« resno pove kuža.

»Ti me zdaj samo tolažiš, da bi že nehala in bi imel mir pred mano. Tudi tebi grem na živce, čutim to!« zdaj že v joku zacvili psička.

»Pa od kod ti zdaj vse to? Te je pičila kakšna čudna žival? Veš kaj, ti moraš razmisliti, zakaj imaš tako slabo samopodobo,« strokovno ugotovi Šnofi.

»Kje si pa to pobral?« se med jokom nasmehne Pepca.

»Ja, v Pilu. Tako se reče tistim, ki mislijo, da so luzerji, ker jim nikjer nič ne gre in mislijo, da jih nihče ne mara. Točno tako danes ti govoriš. Pridi, greva skupaj prebrat članek še enkrat in se bova pogovorila,« jo s tačko poboža Šnofi in jo odpelje iz sobe.

»Takšen dan je,« si mislim, »jutri bo že drugače!«

In res je bilo! Saj veste, kako nas popade slaba volja, a mine. Zlasti, če imaš ob sebi dobre prijatelje!

Lep začetek leta vam želim!!!

Jana &

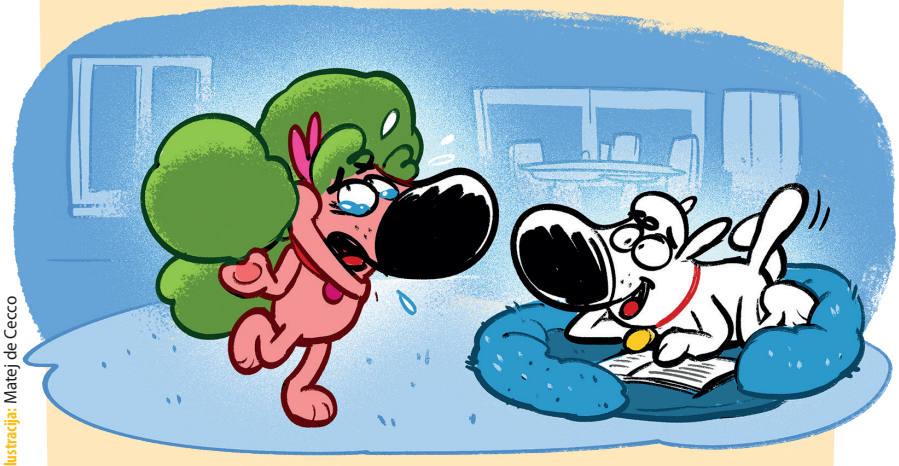

Ilustracija: Matej de Cecco

Kazalo

03 UVODNIK
04 POŠTA
05 NAGRADNI SKLAD
06 SVET
08 TI&JAZ
12 TEST
14 ODRAŠČANJE
16 TAČKE
18 BIOZNANČICE
19 VETERINAR
20 NEZNANOST
22 SPLETNE ZVEZDE
24 GLASBA
30 GLASBENE LEGENDE
31 KINO INTERVJU
32 KINO
34 EKRAN
35 POSTERJI
41 VESELA ŠOLA
60 MANGA
62 STRIP
64 ZGODBA
66 BRALNI GRIŽLJAJ
68 ŠPORT
70 INTERVJU
72 SKRIVNOSTI ZGODOVINE
74 TETA JUSTI
77 IZ ORDINACIJE
78 MODA
82 KUHARSKI KOTIČEK
84 RAZVEDRILO
88 KRIŽANKA
90 HOROSKOP

Pišite nam na: POŠTA PIL, 1536 LJUBLJANA; pil@mkz.si; www.pil.si

Dragi pilovci!

Dragi pilovci! Pa smo zakorakali v novo leto. Naj vam prinese čim več lepega in veselega, naj bo izpolnjeno vsaj nekaj vaših želja! V uredništvu smo nazdravili lepšemu svetu brez vojn in lakote in si zaželeli, da bi voditelji držav začeli izpolnjevati obljube o zmanjševanju onesnaževanja naše zemlje. Le tako bo tudi naše življenje lepše. Res je, da za veliko stvari v življenju lahko poskrbimo sami, na nekatere, žal zelo pomembne odločitve pa ne moremo vplivati. Pa srečno!!

Jana &

Hej!

Zadnjič mi je bilo všeč, ko ste pisali o starih zvezdah (Beatlesih ...). Zanima me, če bi to lahko ponovili. Želela bi tudi, da kaj poveste o konjih, če seveda še niste, saj sem decembra dobila moj 4. Pil. V rubriki Neznanost lahko pišete tudi o kakšni kemijski reakciji, razumljivi za osnovno šolo. V Veseli šoli bi kdaj lahko pisali tudi o različnih praznovanjih narodnosti po svetu.

Evica, 11 let

Draga Evica!

O starih zvezdah bomo seveda pisali, saj je temu namenjena rubrika Glasbene legende. Tudi o zvezdah iz 70. in 80. let. Najbrž si mislila, naj posežemo res precej v preteklost. Konjem bo namenjena priloga Vesela šola, le da bolj proti koncu šolskega leta. Me pa veseli, da si polna idej za vsebine v Pilu, tega smo zelo veseli, ne moremo pa obljubiti, da bo vse prišlo kmalu na vrsto.

Hey,

vem, da to vsi pravijo, ampak bom še jaz : STE NAJBOLJŠA REVIJA V VESOLJU. Imam pa še par prošenj in idej: 1. Sem velika fenica k-popa. Moje najljubše skupine so BLACKPINK, ITZY in (G) I-DLE. Vem, da ste o BLACKPINK in ITZY že veliko napisali, o (G)I-DLE pa ničesar. Zato vas prosim, da bi dodali poster ali kviz o tej skupini(gidle). 2. Zelo rada imam program Nickelodeon tako kot večina otrok. Na njem zelo rada gledam serijo Hunter Street(vohunterji). Bi lahko v rubriki Kino dodali in opisali to serijo ali med znane igralce dodali kakšnega od njih? 3. Lahko bi za kakšno stran več podaljšali Pošto, saj vam veliko pilovcev piše in verjamem, da želijo, da je njihovo pismo objavljeno. Upam, da moje pismo ni predolgo. Šnofiju in Pepci pa dajte veliko kosti, bajjjjjj.

K-pop fan., 12 let

Živijo!

Hvala za pohvale! Naša kužka se ti zahvaljujeta tudi za kosti! Zapisali smo si tvoje predloge in jih bomo skušali upoštevati. Letos je Pil načrtovan tako, da Pošte ne moremo razširiti, bomo pa o tem razmislili za naslednje šolsko leto, ko bomo na novo načrtovali rubrike v Pilu.

Živjo!

Imam samo eno željo. Če mi jo boste uresničili, mi boste polepšali praznike. Na plakatu si namreč noooroo želim Joker Out. Hvala že vnaprej in vsem želim čarobne praznike.

Someone, 13 let

Oj!

Ker vas je več, ki si želite Joker Out, bomo kmalu ugodili vaši želji, čeprav smo jih letos že imeli na nalepkah, posterju in v intervjuju. Hvala za tvoje želje, nekaj praznikov je, ko pišem te vrstice, že za nami, nekaj pa jih bomo še praznovali. In verjamem, da nam bo lepo!

Ojlaa!

Sem 9. razred, ampak sem prvič zbrala pogum, da vam pišem:) Ste super revija, imam pa eno prošnjo. Veliko ljudi misli, da so EMO-ti agresivni in se drogirajo. Seveda se ne, so le ljudje s svojimi problemi. Bi lahko lepoooo prosim priporočili kakšne emo skupine (Twenty One Pilots, My Chemical Romance, Linkin Park itd.) oz. skupine, ki ne govorijo o ljubezni 24/7 in pojasnili, da so EMO-ji tudi samo ljudje in se jih ni treba bat? :) Hvala že vnaprej!

Emo girl., 14 let

Draga Emo girl!

O skupinah, ki jih predlagaš, občasno pišemo v Glasbenih legendah in gotovo bomo še naprej. Morda res kdaj posvetimo članek tudi emo pojavu, sicer pa delimo s tabo prepričanje, da ni vsak na drogah, ki se drugače oblači in posluša drugačno glasbo kot večina ljudi! Sicer pa ni slaba ideja, da bi pisali o drugačnosti. Že kar nekaj časa se nismo lotili te teme!

Oj,

js bi rad, da bi bla Vesela šola na temo lego kock pa nehite že, pls, pisat o k-popu!

kul fnt, 13 let

Hej!

Že nekajkrat sem napisala, da imamo Veselo šolo o lego kockah že v planu za naslednje šolsko leto, ker so bile letošnje teme potrjene že v septembru. Če boš drugo leto še pilovec, boš lego kocke dočakal. O k-popu bomo težko nehali pisati, ker si večina pilovcev tega želi. Predlagam ti, da te vsebine pač preskočiš, saj je večina Pila namenjena drugim rečem.

Zdravo!

Zelo rada prebiram vašo revijo in vse teme so mi zelo všeč. Pišem vam prvič in srčno upam, da bo pismo objavljeno v reviji. Za vas imam namreč nekaj predlogov. 1. Vem, da ste letos že dali na plakat Joker Out. Zelo bi bila vesela, če bi dali še kakšnega. 2. Ali bi lahko prosim pisali o ligi NBA ali NFL, namreč menim, da nas je kar nekaj takšnih, ki spremljamo ti ligi. 3. Ali bi lahko pisali kaj o seriji Wednesday? Že vnaprej se Vam zahvaljujem in vam želim lep dan.

Ajda., 12 let

Draga Ajda!

Kot že rečeno, Joker Out bomo dali ponovno na plakat. Obljubim! O ligi NBA velikokrat kaj napišemo, zlasti o Luki Dončiću, o NFL pa manj. Bomo sporočili Jolandi, ki piše o športu! Naša Nika pa si je zapisala tvoj predlog o seriji!

Hojla !

Ste najboljša revija na vsem svetu. Imam nekaj vprašanj: 1. Ali bi lahko pisali o Harryju Potterju, ker sem velika oboževalka? 2 Ali bi imeli lahko intervju s Katarino Čas? Ali je lahko to pismo objavljeno v Pilu? Pepci in Šnofiju pošiljam 10 kosti.

Hanna., 10 let

Ejla!

S Harryjem je tako kot s k-popom. Veliko vas je fenov, kar nekaj pa je tudi takšnih bralcev Pila, ki ga ne marajo. Zadostiti vsem je težko, se pa trudimo. O Harryju je skoraj v vsakem Pilu nekaj, ali je na nalepkah, posterju ali v Kino intervjuju, tokrat pa imaš kviz o Harryju v Razvedrilu. Drugič pa kaj drugega. Tisti, ki Harryja ne marate, pa naredite tako, kot sem svetovala fantu, ki ne mara k-popa. Preskočite te vsebine, saj je v Pilu še veliko drugega, in imejte v mislih, da bodo nekateri pilovci tega veseli, čeprav vam to ni všeč!

Januar

Nagradni sklad

NAGRADE ZA JANUAR SO:

Odgovore pošljite do 27. januarja 2023.
30. januarja bomo izžrebali 20 srečnežev.

1 rokavice za zaslon

1 zvočnik

5 šopkov lizik Chupa Chups

www.chameleon.si
www.vsezamobi.com

1 LED svetilka

6 Pilovih majic

2 knjigi Šnofijeva druščina 4

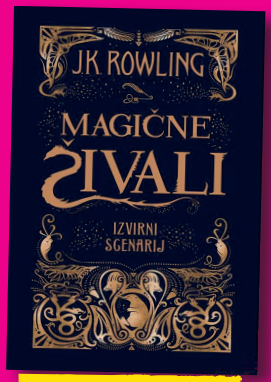

2 knjigi Magične živali

2 knjigi Bleščivka

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da te podatke posreduješ in sodeluješ v tej nagradni igri. Nagrajenci bodo v tednu dni po žrebanju objavljeni na www.pil.si.

Zakoniti zastopnik otroka s podpisom pri poslanih odgovorih nagradnih iger dovoljujem, da moj otrok posreduje te podatke in sodeluje v Pilovih nagradnih igrah, da Mladinska knjiga Založba, d. d., z namenom izvedbe Pilovih nagradnih iger vzpostavi, vzdržuje in upravlja evidenco z osebnimi podatki otroka za čas izvedbe Pilovih nagradnih iger in izročitve nagrad ter da se podatki nagrajencev objavijo v skladu s pravili nagradnih iger ali natečajev. • Družba zagotavlja varstvo osebnih podatkov v skladu z veljavnimi predpisi o varstvu osebnih podatkov. Zakoniti zastopnik lahko kadar koli pisno ali po telefonu zahteva, da MKZ v 15 dneh trajno ali začasno preneha uporabljati otrokove osebne podatke za namen izvedbe Pilovih nagradnih iger ter ga o tem v nadaljnjih 5 dneh obvesti na svoje stroške.

OGLASNO SPOROČILO

Pripravila: V. F.

SLOVENIJA

Face leta 2022: otroci, od katerih se učimo

Vir: sarus.si

Spletni časopis za otroke Časoris je na slovesni prireditvi v Predsedniški palači letos že petič otrokom, ki so bralke in bralce Časorisa vse leto navdihovali in navduševali, podelil priznanja faca leta. Kakšni otroci postanejo faca leta? Prav gotovo so med njimi tisti z veliko domišljije, poguma, iznajdljivosti in vztrajnosti. Ob tem jim je častni pokrovitelj izbora za faco leta predsednik države Borut Pahor podelil tudi prav posebno darilo. Otroci, ki so prejeli priznanje faca leta, so najboljši na tekmovanjih na svojih področjih – denimo v atletiki ali računalništvu. So pa tudi taki, ki ne morejo zmagati na tekmovanju, saj tekmovanja za to, kar počnejo, sploh ni. Med njimi je **Jan Matos**, faca oktobra in zavetnik kač. Želi si, da bi vsi spoznali, kako pomemben del narave so kače. Vsi se moramo truditi za njihovo ohranitev, je prepričan. Član komisije pisatelj **Primož Suhodolčan** ga je zato v svojem nagovoru poimenoval kar Kačman in požel gromozanski aplavz. *»Prvič sem videl predsednika,«* je po podelitvi priznanj navdušeno dejal Jan. Izbor za faco leta ni tekmovanje, zato prav vsakdo, ki ga posebna komisija prepozna kot faco meseca, ob koncu leta prejme priznanje faca leta. Priznanje faca leta 2022 so na slovesni prireditvi, ki jo je popestril nastop priljubljene skupine **LPS**, prejeli **Lejla Zgonik Jenič in Lena Štelcer, Gaja Bumbar, Domen Drobež, Hana Hafner, Anja Rožen, Leja Glojnarič, Pia Džakulin, člani Mladinskega simfoničnega orkestra Ukrajine – Music for the Future, Benjamin Bajd, Vid Žveglič** in **Rei Gorup**.

VELIKA BRITANIJA

Rojstvo SMS-sporočil

Vir: RTVSLO

Za božič pred 30 leti je takrat 22-letni britanski računalniški inženir Neil Papworth poslal prvo SMS-sporočilo. »Vesel božič,« je zapisal v sporočilu znancu.

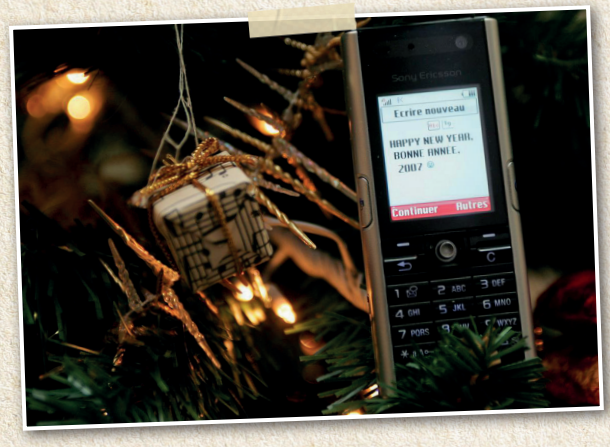

Papworth je bil takrat del ekipe, ki je za britansko telekomunikacijsko podjetje Vodafone razvijala center za kratka sporočila (angl. *Short Message Service Centre – SMSC*). Ko je Papworth namestil sistem na lokaciji zahodno od Londona, je sedel za računalniški terminal in poslal preprosto sporočilo na mobilni telefon takratnega direktorja podjetja Vodafone Richarda Jarvisa, ki se je mudil na božični zabavi. Kmalu zatem je prejel klic, ki mu je sporočil, da je bilo sporočilo uspešno poslano. Mobilni telefoni sami takrat še niso mogli pošiljati povratnih sporočil. Leta 1993 je nato finski proizvajalec mobilnih telefonov Nokia predstavil funkcijo SMS (angl. *short message service*) z značilnim zvočnim signalom, ki uporabnika telefona opozarja, da je prejel sporočilo. SMS-sporočila so bila sprva omejena na 160 znakov. Zaradi te omejitve so prvi uporabniki razvili poseben jezik, ki vključuje še danes priljubljene kratice, kot so LOL (angl. laughing out loud oz. glasno se smejati) in OMG (angl. *oh my God* oz. o, moj Bog). Zaradi tega so se razvili tudi prvi emotikoni – simboli, ustvarjeni iz znakov na tipkovnici, s katerimi pošiljatelji v besedilnih sporočilih še danes izražajo čustva (na primer :) ali :D). Veste, da smo uporabniki slovenskih mobilnih omrežij samo v drugem četrtletju lanskega leta poslali okoli 577 milijonov SMS-sporočil?

PERU

Božički agenti

V policijski akciji v Peruju so se agenti prelevili v Božička in njegove pomočnike škrate, da bi presenetili tolpo preprodajalcev mamil v perujski nevarni soseski Surquillo. *»Ker je božič, Božiček na ulici ne pritegne veliko pozornosti, in to smo izkoristili za to operacijo,«* je za perujsko televizijo povedal policijski uradnik David Villanueva. Skupina preoblečenih agentov se je sprehajala po ulici in se ustavila pri neki hiši. Eden od Božičkovih pomočnikov je prinesel ogromno kladivo, razbil vhodna vrata in skupina je vdrla v hišo. Namesto da bi stanovalce pozdravili z veselim vzklikom, so agenti kričali, naj bodo mirni in se uležejo na tla. Osumljenci, trije moški in ženska, so sprva mislili, da gre za šalo. Akcijo so poimenovali Padec čikaškega Grincha po izmišljeni zeleni pošasti, ki je ukradla božič, in vzdevku mali Chicago, kot pravijo soseski Surquillo, ki jo zaradi nasilnih tolp primerjajo s tem ameriškim mestom v 20. letih prejšnjega stoletja. Agenti so zasegli 6000 majhnih zavojčkov kokainske paste, 104 zavojčke kokaina v prahu in 279 zavojčkov marihuane. Peru je ob Kolumbiji in Boliviji namreč eden največjih proizvajalcev kokaina na svetu.

Vir: RTVSLO

MALI

Deveterčki so se vrnili v domovino

Si predstavljate, da lahko ženska nosi v trebuhu kar devet otrok? Pa se je zgodilo. 27-letni Malijki Halimi Cissé, ki so jo pred letom in pol v Maroko prepeljali po nasvetu malijskih zdravnikov, potem ko so ugotovili, da je njena nosečnost večplodna, in ji v domovini niso mogli zagotoviti ustrezne nege. Koliko otrok je nosila Cissé, sicer pred porodom niso mogli natančno ugotoviti. Po carskem rezu v 30. tednu nosečnosti so na svet pomagali kar devetim otrokom, petim deklicam in štirim dečkom, ki so tako postali svetovni rekorderji. Neverjetno ni bilo samo to, da je vseh devet preživelo nosečnost, ampak da so prav vsi preživeli tudi prve mesece življenja, saj so v takih primerih pogosti zapleti. V zgodovini sta bila namreč le še dva primera rojstva deveterčkov, a otroci niso živeli dlje kot nekaj tednov. Malijske deklice in dečki so ob rojstvu tehtali med 500 grami in enim kilogramom. Prvih nekaj mesecev so preživeli pod stalnim zdravniškim nadzorom v bolnišnici, dokler se niso toliko okrepili, da so jih lahko premestili v posebno stanovanje, kjer je bila materi pri negi v pomoč ekipa zdravstvenih delavcev. Maja 2022 so malčki praznovali eno leto. Po značaju so zelo različni pa tudi sicer jih ni težko ločevati med seboj. *»Nekateri so tihi, drugi so bolj glasni in več jokajo. Spet drugi želijo biti ves čas v naročju,«* je razložil njihov oče. Zdaj so končno dovolj krepki, da so se vrnili v svojo domovino, kjer so sicer nestrpno čakali, kdaj bodo otroci dovolj močni za vrnitev, saj so tam nanje zelo ponosni. Kot je dejal oče, so deveterčki prave male zvezde.

Vir: RTVSLO

INDIJA

Nenavadna poroka

Športni navijači v indijski zvezni državi Kerala, ki je sicer nora na kriket, so znani po svoji ljubezni do nogometa. V nedeljo ni bilo nič drugače, vsi so nestrpno pričakovali veliki finale Argentina – Francija. Par, ki se je poročil prav na dan finala, pa je še posebej izstopal. Po obredu sta odhitela domov, da bi si ogledala finale. Čeprav sta se o večini stvari glede poroke strinjala, nista želela sklepati kompromisov glede tega, za katero ekipo bosta navijala v finalu. Sačin je goreč oboževalec argentinskega zvezdnika Lionela Messija, Athira pa strastna navijačica francoske nogometne reprezentance. Svojo pripadnost obema reprezentancama sta pokazala tudi na poroki – čez tradicionalna poročna oblačila sta oblekla dresa s številko 10 – nevesta je nosila dres francoskega napadalca Kyliana Mbappeja, medtem ko je ženin oblekel dres argentinskega virtuoza Messija. Kerala, kjer ima Messi ogromno oboževalcev, je zmago proslavljala še dolgo, navijači so plapolali z argentinskimi zastavami, pripravili so tudi ognjemete.

Vir: RTVSLO

Besedilo: Isabela Šarec Tobias, Aja Kamšek, Nina Žunič in Tjaša Konrad za projekt V odsevu | **Fotografije:** Shutterstock

Kako pa se vidiš ti?

Tilen je v osmem razredu. Je dober učenec, v prostem času trenira plavanje in je tudi tu uspešen. Medtem ko so v zadnjem letu njegovi sošolci hitro zrasli, on ostaja najmanjši v razredu, in čeprav ga doma tolažijo, da je tudi njegov starejši brat zrasel malo pozneje, se zadnje čase v svoji koži ne počuti preveč samozavestno. V prejšnjem šolskem letu se mu je poslabšal vid in je dobil očala. Sedaj pa zobozdravnica omenja še možnost zobnega aparata. Zdi se mu, da ga nobena punca ne bi pogledala, še posebej pa ne Tina, ki mu je všeč. V šoli ima Tilen lepe ocene, in čeprav med poukom večinoma pozna odgovore na vprašanja, ki jih postavijo učitelji, rajši ne dvigne roke, ker bi se potem vsi obrnili proti njemu, to pa mu je zelo neprijetno. Iz istega razloga mu govorni nastopi pomenijo pravo nočno moro, saj so takrat res vse oči uprte vanj. Oh, kdaj bo že vendar konec te pubertete!

Kaj je samopodoba?

Z besedo samopodoba poimenujemo mnenje, ki ga imamo o sebi, ali bolj enostavno – kako se vidimo! Na primer, katere značilnosti si pripisujemo in kakšna so naša prepričanja o tem, ali so te značilnosti dobre ali slabe. Samopodobo oblikujejo naše izkušnje in v življenju se lahko spreminja.

Da nam bo bolj jasno, kaj vse zajema ta pojem, si oglejmo več vrst samopodobe. **Šolska samopodoba** se oblikuje v šoli in je naše prepričanje o sposobnosti za učenje, zanimanje za šolske predmete ter občutek učne (ne) uspešnosti. Velik vpliv ima tudi mnenje učiteljev in sošolcev o naših učnih sposobnostih. Družinska samopodoba se oblikuje doma, nanjo vplivajo odnosi, ki jih imamo s starši, brati in sestrami ter drugimi družinskimi člani. Za razvoj dobre **družinske samopodobe** je pomembno, da nam starši namenjajo dovolj časa in ljubezni. Sošolci in drugi vrstniki igrajo veliko vlogo pri oblikovanju naše **družbene samopodobe**. K njej spadajo naša prepričanja o tem, kako nas vidijo drugi in ali je njihovo mnenje o nas dobro ali slabo. Dobra družbena samopodoba je zelo pomembna, saj vpliva na to, kako se bomo v prihodnosti obnašali in počutili v stiku z drugimi. **Telesna samopodoba** vpliva na razvoj vseh drugih delov samopodobe. Je skupek predstav o lastnem telesu, kamor spada zunanji videz, naše telesne zmožnosti, naš stil in kako se vidimo v primerjavi z drugimi. Ta je še posebej pomembna, saj v času mladostništva telesne značilnosti postanejo glavno

merilo za vrednotenje sebe in drugih. **Čustvena samopodoba** pa pomeni zaznavanje lastnih čustev in naša predstava o tem, kako jih izražamo.

S samopodobo je tesno povezana naša samozavest, to je naše zaupanje vase in v lastne sposobnosti. Samozavest krepimo, kadar dosegamo zastavljene cilje. Boljša ko je naša samozavest, bolj smo se pripravljeni zanesti sami nase in ne potrebujemo toliko odobravanja in hvale.

Oblikovanje samopodobe se začne v družini in se nato razširi na vse ljudi, s katerimi se redno srečujemo. Pomembno nam je, kaj si drugi mislijo o nas, ali se jim zdimo lepi ali grdi in ali nas imajo radi ali ne. Za dobro samopodobo je zelo pomembno šolsko okolje, ki mora biti prijetno, varno, sprejemajoče in spodbudno. Vsi deli samopodobe so med seboj povezani. Naša telesna samopodoba bo vplivala na naše mnenje o tem, ali se drugim zdimo lepi, naša učna samopodoba pa je povezana s tem, ali menimo, da nas drugi dojemajo kot pametne in sposobne. Na samopodobo torej vpliva naš videz, zdravje, telesne in učne zmogljivosti, okolje, v katerem živimo, in ljudje, s katerimi se družimo.

Kako vem, ali imam slabo samopodobo?

- Vedem se agresivno in destruktivno.
- Se neprimerno verbalno izražam.
- Pogosto podcenjujem samega sebe.
- Ne izražam zanimanja za pozornost učitelja.
- Čezmerno kritiziram druge.
- Pretirano me skrbi, kaj o meni menijo vrstniki in okolica.

Kako vem, ali imam dobro samopodobo?

- Se spoštujem in se cenim.
- Zaupam samemu sebi.
- Si postavljam cilje in se jih trudim dosegati.
- Sprejemam ljudi ter z njimi sodelujem in sklepam prijateljstva.
- Se spopadam s težavami in jih rešujem ter se ob tem samostojno odločam.
- Sem sposoben/na prilagajati se spremembam in prevzemati odgovornost za svoje vedenje.
- Prepoznavam svoja čustva ter jih primerno izražam.

Kako lahko popravim svojo samopodobo?

1. **Bodi prijazen, prijazna do sebe.** Opazuj sebe in svoje uspehe. Vsak dan si povej vsaj en kompliment.

2. **Zastavljaj si visoke, a hkrati dosegljive cilje.** Lahko gre za cilje v šoli, v športu ali kje drugje. Poskusi vsakič prekositi pričakovanja od samega sebe.

3. **Znebi se negativnih občutkov in zastrupljajočih odnosov.** Ne razmišljaj negativno in se obkroži z ljudmi, ki imajo o tebi dobro mnenje.

4. **Zavedaj se, da napake »ne obstajajo«.** Obstajajo le izkušnje, iz katerih se lahko učiš.

5. **Bodi ponosen, ponosna nase.** Vsak dan pomisli na vse, kar si dosegel, dosegla.

Verjemi vase in drugače razmišljaj o preteklosti. Začni točno zdaj, v tem trenutku. Imej se rad/a, spoštuj se in spremeni svoje življenje na boljše. Sliši se težko, ampak je možno! Saj poznaš pregovor: Vse se da, če se hoče!

Test samopodobe

Vzemi si nekaj časa in sam/a pri sebi razmisli ter naštej in napiši 7 svojih lastnosti, na katere si ponosen, ponosna! Te lastnosti so lahko karkoli – tvoj videz, kakšen poseben talent ali pa osebnostna značilnost. Ko to storiš, pa se poskusi spomniti še 7 svojih lastnosti, za katere meniš, da so slabe oz. ti niso všeč.

Veliko ljudi se spopada s težavami s samopodobo. Če si med njimi, ti je bilo verjetno težje izpostaviti lastnosti, ki so ti všeč, kot tiste, ki ti niso, ali pa si za to vsaj porabil/a več časa. Morda ti niti ni uspelo najti 7 pozitivnih lastnosti. Vse to je, zlasti v občutljivem obdobju odraščanja, povsem normalno. Namen te naloge je bil pravzaprav le ta, da te spomnimo na lastnosti, ki jih pri sebi ceniš, saj je nanje še kako lahko hitro pozabiti, za našo samopodobo pa bi bilo zelo koristno, če bi se sem ter tja vendarle spomnili nanje.

Mnenja pilovk in pilovcev

12-letna Tinka nam je pisala:

»Jaz se počutim skoz kot ena zguba. Nič mi ne ratuje, vse, kar naredim, je brez veze. Ne v šoli, ne doma. Tudi nobeden se ne druži z mano. Kaj naj naredim?«

Draga Tinka, tukaj se je treba malo ustaviti! Noben ni zguba, vsak ima spretnosti in slabosti, žal noben ni popoln. Tudi z mano se prijateljice ne pogovarjajo prav pogosto, odkar smo v puberteti. Moja mami pravi, da jih bo minilo. Če si sama, pa ti svetujem, da probaš komu pomagati npr. pri domači nalogi, tako bodo videli, da si prijazna, in se bodo hoteli družiti s tabo. Upam, da sem ti pomagala😄😄

Monika🍓❤, 12 let

Delala boš napake, sprejemala odločitve in jih včasih obžalovala. Včasih to ne bodo prave odločitve, vendar samo najboljše od več slabih možnosti. Ampak v vsakem primeru imaš svoje dobre lastnosti. Ni človeka, ki ne bi imel niti ene. Zato, ko vidiš neko napako, ne skloniti glave in reči jaz sem zguba, ampak poskušaj to napako popraviti. Verjamem, da ti bo uspelo! ;)

Mini, 13 let

Hej!!!! Vem kakšn je občutek. Vrjem!!! Jst se tut sama kdaj tko počutm. Sam takrat se poglej v ogledalo in se nasmej. Tko iz srca! In tko bod npr. 15 sekund. Pol ti bo mogoče boljš. Če ti nav, se probi spomnt vseh dobrih trenutkov. Vseh lepih stvari. Konc koncov tut če se tko počutiš, vrjem da NISI IN NIKOLI NE BOŠ ZGUBA!!!!!!! Pomisli: nekdo se smeje šali al pa zgodbi, k si mu jo povedala. Nekdo bere knjigo, k si mu jo priporočla. Nekdo uporablja določeno darilo, k si mu ga dala. VEDNO IMAŠ VPLIV!!!!!!! Če se še vedno slabo počutiš, ne vrjameš vase, se probi pogovort s kom. Lahk tut s šolskim psihologom. Al pa prjaznim učitlom. Upam da sm vsaj mal pomagala.

Nora, 12 let

Joj, zaradi tega se ti ni treba sekirat. Sigurno si dobra v vsaj eni stvari, če ne, pa še boš. Sigurno bi vsaj eden bil tvoj prijatelj. Prepričana sem, da ti kakšna stvar rata, samo ni jih dovolj, da bi jih znala ceniti.

R. D., 11 let

Živjo, Tinka! Nisi zguba. Vsak je dober v vsaj eni stvari, mogoče je še nisi našla. Tudi mene je kdaj pa kdaj sram, npr. ko zamočim kaj v šoli pred vsemi. Ali pa ko doma razbijem šalico ali mi neka stvar, ki jo vadim po 3 ure, ne ratuje ... Ampak čisto nič ni narobe s tem, ker noben, niti Albert Einstein ne bi mogel biti dovolj popoln, da bi mu vse uspevalo. Za to, da se pa noben ne druži s tabo, pa si probaj najti frende na kakšnem krožku. Ali pa se pogovarjaj s tistim, ki v šoli sedi s tabo. Upam, da sem pomagala.

That, 13 let

HOLA! Se počutim čisto isto. Povrhu pa še od učiteljev doživljam nenormalne stvari (npr. krivice zaradi ocen, da sem jaz za nekaj kriva...). Priporočam ti, da se o tem pogovoriš z razredničarko! Upam, da sem ti pomagala!

GINNI WEASLEY, 11 let

Poklepetajmo:

11-letna Lara nam je pisala:

»Hej, hoj! Jaz imam težavo z jezo. Pogosto imam napade in želim poškodovati vse. Ko pa začnem šteti do 10, se mi drugi smejijo, kar me še bolj razdraži in se začnem nasilno izražati. Noben ne ve, zakaj. Ko imam napad, tudi jezikam. Takrat se ne morem nadzorovati, ne ustaviti, tako da dobim kakšno kazen.«

Se tudi vi hitro in temeljito razjezite? Imate izkušnje z napadi jeze? Kaj storite, da jo premagate? Kako si pomagate v takšnih situacijah? Kaj bi svetovali Lari?

Svoja mnenja ali izkušnje pošljite na **PIL,1536 Ljubljana**, ali na e-naslov **pil@mkz.si**, s pripisom **MOJE MNENJE**. Lahko jih poveste tudi na spletni strani **www.pil.si**. Napišite svoje ime in koliko ste stari! Ti podatki bodo uporabljeni izključno za (morebitno) objavo v tej rubriki in bodo po objavi izbrisani. Upoštevali bomo odgovore, prispele do 25. januarja 2023.

Sestavila: Barbara Jarc | Ilustracija: Adriano Janežič

Zguba?

Vsi se kdaj počutimo, kot da nam nič ne gre od rok, da nas nihče ne mara in da od nas ni kaj prida koristi. To je popolnoma normalno. Kdor se nikoli ne počuti tako, nima stika z resničnostjo in je pravi napihnjen, samovšečen petelinček. A hudo je, če se kot zguba počutimo večino časa. Težko je živeti, če se nimaš zares rad. Za slabo mnenje o sebi pa v resnici tudi ni prave podlage, le z drugega zornega kota se moramo začeti gledati. Gotovo nam gre kaj dobro od rok: šport, umetnost, rokodelstvo, prijateljstvo, prostovoljstvo, jeziki, matematika ...

1. V šoli ...

- ♥ ... sem pri čisto vseh predmetih ta zadnja smet.
- ★ ... mi gre pri nekaterih predmetih dobro, pri drugih pa ne.
- ▲ ... sem najpametnejši, najboljši in najbolj priljubljen.

2. Po žrdi plezam ...

- ♥ ... samo v sanjah. Za to sem čisti levak.
- ★ ... Ja, mi je že kdaj uspelo.
- ▲ ... spretno kot opica.

3. Če se sam lotim izdelovanja ptičje hišice ...

- ♥ ... ta klavrni polizdelek lahko samo še zavržem.
- ★ ... ta na koncu stoji skupaj. Ni ravno lepa, je pa moja.
- ▲ ... mi ta vrhunski izdelek zavidajo še Ribničani.

4. Ko gremo z razredom na izlet z avtobusom, prosti sedež ob meni ...

- ♥ ... ostane prazen. Na mojo žalost nihče noče prisesti.
- ★ ... pripada mojemu najboljšemu prijatelju. Rada sediva skupaj.
- ▲ ... mika čisto vse. Zanj se tako grebejo, da zapojejo pesti.

5. Ko zapojem ali zaigram na glasbilo ...

- ♥ ... gredo vsem kocine pokonci. Od fušanja, se razume.
- ★ ... mi gre kar dobro od rok in ljudje precej radi prisluhnejo.
- ▲ ... gredo vsem kocine pokonci, tako ubrano pojem in muziciram.

6. Kako ti ležijo matematika in naravoslovni predmeti?

- ♥ Tako nenadarjen sem zanje, da me spravljajo v grozo.
- ★ Kar v redu, včasih pa le potrebujem dodatno razlago.
- ▲ Položeni so mi v zibko. Najbrž sem genij kot Einstein.

7. Kako se znajdeš pri jezikih in družboslovnih predmetih?

- ♥ Garam v prazno ko hrček na kolesu.
- ★ Dovolj dobro, nimam večjih težav.
- ▲ Blestim, ne da bi s prstom mignil.

8. Moj najboljši prijatelj ...

- ♥ ... sploh ne ve, da mi toliko pomeni.
- ★ ... me ima rad in jaz njega.
- ▲ ... naj se kar trudi za mojo naklonjenost.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ♥:

Zase misliš, da si največja zguba na svetu. Nič ti ne gre od rok, v vsem si zanič, nihče te ne mara in ljudje od tebe kar kriče beže stran. No, vidiš, pa le misliš, da si v nečem prvi (hec, kajne). A naj te presenetimo: popolnoma nemogoče je biti v vsem najslabši. Ker je vsak v nečem dober. Samo ugotoviti moraš, kaj to je – recimo tako, da preizkusiš več krožkov, potem pa vidiš, kaj ti je všeč in kaj ti leži. In poskusi poiskati pravo družbo. S tem nimamo v mislih najpriljubljenejših posameznikov na šoli, ampak ljudi, ob katerih si sproščen in ob katerih lahko delaš tudi napake.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ★:

O sebi imaš zelo realno mnenje. Nekatere stvari ti gredo dobro od rok, druge ne. In tako to tudi je. Morda z lahkoto preobračaš številke, premetavaš besede, prekopicuješ kozolce, morda navdihuješ in povezuješ ljudi, morda z izvajanjem glasbe ljudi spravljaš v jok (od lepote, ne od fušanja), gotovo pa si obdan z ljudmi, ob katerih se dobro počutiš in ki se dobro počutijo ob tebi. Očitno ti uspeva živeti v skladu z rekom: Daj mi moč, da sprejmem tisto, česar ne morem spremeniti, daj mi pogum, da spremenim tisto, kar lahko spremenim, in daj mi modrost, da razlikujem med tem dvojim.

ČE SI ZBRAL/A NAJVEČ ▲:

Vaša velecenjena gnada potrebuje ogledalo, ki vam bo povedalo resnico. Najbrž pa je resnica preveč strašna, da bi vam bila všeč. Za vašo prenapihnjeno samovšečnostjo namreč tiči prestrašen človeček, ki se boji, da ni vreden ljubezni, in ki s petelinjim grebenčkom samo prikriva, kako ranljiv je v resnici. Toda iskreno ljubezen od drugih lahko dobimo le, če smo sami iskreni – in bolj dostopni. Če druge zgolj dajemo v nič, si pač ne želijo biti v naši družbi. Razumeš, kam pes taco moli? Malo bolj bodi prijazen do drugih in malo manj samovšečen, pa boš našel tudi prave prijatelje.

Besedilo: Urška Kaloper | **Riše:** Bojana Dimitrovski

Sladka skrivnost

Niti v najdrznejših sanjah si nisem predstavljala, da bom kdaj imela skrivnega oboževalca.

Lažem.

Seveda sem si predstavljala, da imam skrivnega oboževalca, mogoče celo dva ali tri, ampak zmeraj so se mi to zdele samo drzne sanje.

Priznam pa, in to je najiskrenejša resnica, da si nikoli nisem mislila, da mi bo to, da je nekje nekdo, ki sem mu všeč, pa mu ne poznam imena, tako zakompliciralo življenje.

Razmišljanje o tem, kdo je lepotec (v svoji glavi sem sklenila, da je zagotovo lep), ki mi je na vratih pustil božično darilo, me je povsem obsedlo. Vem, da sem po naravi nagnjena k temu, da me zlahka kaj obsede, ker se znam že z izbiro hlač prignati na rob skrajnosti, kaj šele z odločitvijo o fantu, s katerim bom preživela vse življenje (najbrž), ampak tole je, milo rečeno, neznosno naporno celo zame.

»Zame tudi,« bi ob tem zavzdihnila Klara Jasna, če bi vedela, kaj pišem.

Seveda, tudi zanjo, ker potrebujem sogovornico o tej pereči temi. Ljudje, ki se pogovarjajo sami s sabo, so videti nori.

O večrazsežnosti

Povem vam, če vas bo kdaj doletelo kaj podobnega, da je težava s skrivnim oboževalcem večrazsežna, še posebej če imaš poleg tega fanta, ki se mu o vsem skupaj niti ne sanja (in še sreča, da je tako, ker bi bil to čisto nov problem).

Prva razsežnost je očitna: fantomskega fanta ne moreš objemati in poljubljati in mu poslati čestitke za rojstni dan.

Druga razsežnost je podobna: nobenega vpliva nimaš na potek razmerja. S tabo komunicira, ko si zaželi on, in ne, ko bi bilo pogodu tebi. Ne moreš mu povedati, kaj počneš, kako se počutiš, kaj te veseli in kaj teži, razen če to objaviš na spletu in upaš, da te spremlja. Ampak so stvari, ki bi jih povedal samo fantu, celemu svetu po spletu pa ne, in s tem je še posebno križ. Zato večino časa ni nič drugače, kot če si samski; misli premetavaš po svoji lobanji in jih včasih zaupaš Klari Jasni, da lahko zavije z očmi. Veliko misli, malo akcije – in to me je od nekdaj frustriralo.

Tretja razsežnost je praktična. Januarja je treba premlevati še o čem drugem kot o skrivnem oboževalcu, če hočeš napredovati v višji razred. In to je težko, če si jaz, ki že sama po sebi težko zberem misli o, kaj vem, matematiki in geografiji (ne pridejo naravno in včasih dobesedno malo boli).

Četrta razsežnost je kočljiva. Imam le fanta, no. Težko skrivam, da mislim na nekoga drugega, in dvomim, da bi razumel, da ima konkurenco v fantomu. Tudi ne zdi se mi prav, da je tako. Zmeraj sem si predstavljala, da bom popolna punca, predana, zvesta in iskrena, in to, da pred fantom nekaj skrivam, bi se mi zdel življenjski poraz, če le ne bi zvenelo tako usodno. Bi hotela, da ima Tom skrivnost pred mano? Niti slučajno. Na rob blaznosti bi se prignala, pa najbrž njega tudi.

Na srečo je dovolj zaverovan sam vase, da ne opazi, da sem z mislimi drugje. Razlaga mi o nogometu, košarki, letalih, kaj vem, čem še vse, jaz pa se pretvarjam, da poslušam, in držim pesti, da me ne bo nikoli vprašal, kaj se mi podi po glavi. Hecno: to, kar me je včasih motilo, se mi zdaj zdi blagoslov. Čeprav vem, vem, vem, da je narobe, in me bo za kazen morda zadela strela. Se pa sprašujem: a je varanje, če sanjariš o nečem, kar nima dejanske podobe in vsebine, vendar ni tvoj fant?

»Seveda je,« bi rekla Klara Jasna, če bi vedela, kaj pišem. Njeno stališče je jasno, njena starša sta se razšla, ker je oči varal mamo, in po njenem ne bi smela več uporabljati niti samostalnikov moškega spola, če niso povezani s Tomom, kaj šele sprejemati daril od neznanih oboževalcev. (O sanjarjenju ji raje nisem pravila.)

Pa saj najbrž res ni fer. Tomu bi morala povedati, da v najini zvezi ne vidim prihodnosti, ker mi je dolgočasen za umret, ampak dokler tega ne priznam niti sama sebi, bom težko priznala njemu. Poleg tega pač ne mislim biti spet brez fanta. Najbolj nepotrpežljivo bitje sem, kar jih poznam; skoprnela bi od čakanja na skrivnostneža. (In z mojo srečo, to možnost le moram dopustiti, bi se verjetno izkazalo, da ima dve glavi, čudaške hobije in da mi sploh ni všeč. Mogoče celo posluša narodnozabavno glasbo in je brez posluha.)

Skratka, v riti sem. (A se to sme napisati v najstniški reviji?) Globoko v dreku. (?)

In obenem srečna, ker se počutim živo, ker se mi dogaja nekaj, o čemer sem do zdaj le sanjala!

Kakšen paradoks. (Ja, ja, protislovje.)

Ideja

Presneto, postajam čisto paranoična. Nenehno oprezam naokoli, ali me kdo gleda. Škilim na telefon, ali mi kdo piše. In priznam, da vsak dan, ko hodim proti domu, v žepih stiskam pesti, da bi me na vrhu stopnic spet kaj pričakalo. Kaj lepega, mislim. Počena žoga in atijevi blatni škornji za na vrt ne štejejo.

Zakaj se moj skrivni oboževalec noče razkriti? To vprašanje me grize, odkar sem na božični večer odprla tisti skrivnostni paket.

»Mogoče zato, ker ve, da imaš fanta,« modro pripomni Klara Jasna. Včasih me precej moti, da imam tako razumne prijateljice. »Mogoče čaka, da narediš, kar je prav, in ga pustiš.«

Eh, jaz nisem tako razumna. Zato ji skrivaj pokažem jezik.

Razmišljam, ali bi morala narediti kaj, s čimer bi ga spodbudila, da bi stopil korak naprej, povedano s prispodobo.

»Ja, pustiti fanta,« reče Klara Jasna in prešine me, da to dela zanalašč.

Namenoma jo preslišim.

Po dolgem in tehtnem pogovoru same s sabo (s Klaro Jasno si nimam kaj pomagati) raje sklenem, da bom za Instagram fotografirala delček darila, ki mi ga je prinesel, tako da ne bo nihče vedel, za kaj gre, samo on bo prepoznal papir (upam, da mu paketa ni zavila mama in da ni barvno slep), zraven pa bom napisala: Še vedno me greje misel na praznike #darila #presenečenja #škodakerježekonec. Mogoče bo videl, da komaj čakam, da ga spoznam. (Razen če je tudi on tako razumen kot Klara Jasna in nalašč bojkotira metaforiko.)

Akcija

In točno tako sem tudi naredila. Zelo sem se potrudila s fotografijo, ker motivacija vedno pomaga. Če drugega ne, bi se lahko zaljubil vame, ker znam tako lepo ujeti svetlobo v levi zgornji kot. (Ne smete mi zameriti, če izpadem malce samovšečno; lovim se za slamice, ker ne vem, kaj bom storila, če objava ne bo učinkovala.)

Klara Jasna je prva stisnila srček. Potem mi je v zasebnem sporočilu poslala šest vprašajev, in ker nisem odgovorila, še Držim pesti, da bo delovalo, ker boš mogoče spet normalna.

Drugi srček je bil Tomov. Kaj naj rečem, včasih zna biti prav prisrčen. In vem, da ima rad lepe fotografije. Vsaj malo najbrž tudi mene, zato pa je vse to tako težko, ker imam tudi jaz vsaj malo rada njega.

Presneto, kakšna kolobocija.

Sledilo je še nekaj srčkov in komentarjev ljudi, ki imajo radi darila/ne marajo daril, imajo radi praznike/ne marajo praznikov, se jim zdi moja fotka lepa/kičasta, sovražijo fotografije na splošno/Instagram na splošno/ljudi na splošno/življenje na splošno, imajo/nimajo kaj/česa povedati, prodajajo čudežne tabletke za hujšanje, navijajo za NK Olimpija, naključno izbirajo tipke in se tudi sami preizkušajo v fotografiranju rdečega ovijalnega papirja ter zelene pentlje. Če gre verjeti statistikam, so bili vmes tudi kakšen perverznež, trol in kup osamljenih, spregledanih ljudi.

Je bil med njimi tudi moj skrivni oboževalec?

Tako sem bila živčna, da še v življenju nisem imela bolj praznega črevesja.

In priznam, da sem, medtem ko sem sedela na školjki, razmišljala, kako je lahko on tako potrpežljiv. Pa menda ne bom spet dobila fanta, ki mi ni prav nič podoben?!

Želja in upanje

Skoraj sem že obupala nad tem, da bo moje življenje kadarkoli spominjalo na romantični film. Vsakdanjik se je utiril, s Klaro Jasno sva spet kramljali o sošolcih, domačih nalogah, testih, brezupu in pomanjkanju smisla, in celo znova sem se nekoliko bolj navdušeno zanimala za nogomet, odkar sem se sprijaznila, da bom ostala s Tomom, ki je v resnici prijazen, prijeten, pozoren in predvsem živ človek iz mesa in kosti. To zadnje, vam povem, sploh ni zanemarljivo.

Navadila sem se na blatne škornje na vrhu stopnic. Celo metlica, ki jo je nekoč pred vrati pozabila mama, mene pa je od daleč spomnila na vrečko s sporočilcem, da me je dvakrat skoraj infarkt (prvič, ko sem jo zagledala s ceste, in drugič, ko sem sprevidela, da ni ljubezensko pismo, ampak ušiva metla), me ne bi več iztirila. Ukrotila sem svojo domišljijo. Metla je metla, skrivni oboževalci pa spadajo v sanje.

Ampak … ampak … kaj, ko me je nekje konec januarja, ko imam ravno rojstni dan, spet malo zvilo. Ne vem, ali sem samo jaz taka, da okoli obletnic zmeraj pričakujem majhne čudeže, ali pa je to univerzalno človeška stvar, ampak zalotila sem se pri razmišljanju, da se nekaj mora zgoditi. Ne mislim potres ali svetovni potop ali znižanje cen goriva – z mojo srečo se hitro naučiš, da je treba želje natančno opredeliti (čeprav nimam nič proti cenejšemu bencinu). Ne, v vesolje sem poslala upanje, da bom doživela nekaj lepega. Nekaj, zaradi česar se bom počutila posebno, pa to ne bo imelo zveze z babičinimi unikatnimi pletenimi nogavicami ali mamino doma narejeno … khm, torto. (»Saj ni treba, da je okrogla in da se plasti držijo skupaj, kajne, srčica?«)

Ja, prav predvidevate, da si je Klara Jasna skoraj izpahnila oči, tako močno je zavijala z njimi, ko sem ji povedala, kaj se mi podi po mislih.

»Kaj, jaz to vsaj povem na glas,« sem ji zabrusila, prepričana, da je taka reč vseeno splošno človeška in ni značilna samo zame.

Epilog

Pravijo, da ko si nekaj reeees močno želiš, se ti to tudi uresniči.

No, moj rojstni dan ni bil nič posebnega. Pletene nogavice, nekaj čestitk, khm … torta, Tom se je potrudil in mi prinesel bombonjero. Bilo mi je lepo in počutila sem se zadovoljno. Ljudje me imajo radi. Življenje je lepo. Bomboni so dobri. Sonce je rumeno in Zemlja se vrti naprej. Starost je modrost in jaz sem zdaj starejša.

Toda nekaj dni pozneje, dnevi so se že krepko prevesili v februar, sem na poti domov pobrskala po žepu bunde, da bi našla ključe. Vem, da zveni trapasto, ampak res sem šele tam vtaknila roke v žep in res puščam ključe v žepih, čeprav mi je ati že stokrat rekel, naj tega ne počnem, ker mi lahko padejo ven in jih bom izgubila. Divje sem torej iskala ključe (tudi to zveni trapasto, ampak karkoli prijeti s prezeblimi rokami se mi zdi zmeraj cel podvig) in pod njimi kljub skorajšnji neobčutljivosti zatipala še nekaj. Kaj je to, papir? Nisem se mogla spomniti, da bi kdaj pospravila v žep račun, plonkec ali ostanek papirnate snežinke, zato me je najdba čisto presenetila. Okorno sem se jo trudila izvleči – tako sem bila zamrznjena, da je najbrž spominjalo na prijemanje spolzke ribe – in pri tem zadrževala sapo.

Bil je majcen, drobcen rožnat papirček, odtrgan z bloka samolepilnih lističev. Kakšno uro je trajalo, da sem ga razvila, presneti ledeni prsti. Dobro, no, mogoče nekaj sekund.

Vse najboljše, je pisalo na njem s pisavo, ki je nisem prepoznala. Saj bi jo težko, papir je bil tako zmečkan, da so se črke na njem lomile. In ooo … čisto spodaj, v desnem kotu, je bil narisan srček.

Srček!

Tega mi že ni poslala Klara Jasna, niti babica, ne mama, čeprav sta bili vsaj slednji nadvse dovzetni za osladnost. Nagonsko sem vedela, da je sporočilce njegovo, ker takšne reči pač veš.

In jaz sem bila spet tam kot na začetku meseca, kot da vmes ni minilo nekaj tednov, kot da nisem postala starejša in modrejša in razumnejša in sploh. Srce mi je razbijalo in v moji glavi je bila ena sama zmeda. Saj je učitelj rekel, da je zgodovina cikličen proces. Da človeštvo dela kroge. Nekam gremo in se vračamo v izhodišče, dokler tega kroženja ne usvojimo in zlezemo na novo raven. Tam pa spet okrog, okrog.

Priznam, da se mi trenutno kar malo vrti. Med prsti svaljkam usodni papirček in razmišljam, kaj mi je storiti. Veliko misli, malo akcije – ne, to res ni moja reč.

Prihodnjič vam poročam.

Besedilo: Marina Dermastia | **Fotografije:** Shutterstock

Vesela šola

Moškatno govedo – preživeli ostanek ledene dobe

»Nana, to je navadno moškatno govedo!« je svojo babico, ki je sliko »prodajala« kot kravo, podučil štiriletni Timotej ob že nevemkaterem prebiranju klasike Walta Disneya V svetu narave, knjige še iz otroštva njegove mame. Moškatno govedo se je ob koncu ledene dobe pred 25 000 leti umaknilo proti strupeno mrzlemu in za življenje krutemu arktičnemu severu. Tam se danes pase na zasneženih ravninah sredi najhujšega divjanja viharjev, odeto v svoje volnate zavese, kot so to počeli njegovi predniki pred tisočletji na veliko večjem območju.

Član velike skupine parkljarjev

Moškatno govedo uvrščamo med votloroge, ki so največja, najpestrejša in za človeka najpomembnejša skupina parkljarjev. Številne parkljarje, kot so govedo, koze ali ovce, smo raznesli po vsem svetu. Samci, pogosto pa tudi samice, imajo rogove. Ti so različnih oblik in velikosti, vendar pa niso nikoli razvejeni, kot je rogovje jelenov. Rog parkljarjev je stalna tvorba, ki raste vse življenje. Rogovi moškatnega goveda so kratki in zaviti, nameščeni ob straneh glave. Rogovi samcev oblikujejo nekakšno roženo obrv preko čela. Moškatno govedo na prvi pogled spominja na bizone, a je v resnici bolj sorodno ovcam in kozam. V času prazgodovinskih poledenitev je govedo živelo na širšem območju Severne Amerike, Severne Evrope in Grenlandije. Kasnejše populacije so bile omejene na arktične tundre Severne Amerike in Grenlandije; po 2. svetovni vojni pa so ga ponovno naselili na Norveškem, od koder se je razširilo tudi na Švedsko.

Če živiš pri -56 °C, se moraš toplo obleči

Debel kožuh, v resnici kar dva, prekriva celotno telo moškatnega goveda razen kopit, rogov, usten in nozdrvi. Med vsemi sesalci je njegov kožuh najdaljši. Zgornji zaščitni kožuh je kar 60 centimetrov dolg. A kar zares greje

moškatno govedo, je do 10 centimetrov debel podkožuh. Ta je zelo, zelo mehak in osemkrat toplejši od ovčje volne. Na območju Arktike ljudje moškatno govedo gojijo za prejo in iz volne, spredene iz njegovega podkožuha, pletejo najmehkejša oblačila.

Moškatno govedo svoje »spodnje perilo« poleti odvrže, vendar pa ne gre v nič. Zbirajo ga različni ptiči, kot so snežni strnadi, da z njim podložijo svoja gnezda.

Jej, ko je hrana na voljo

Muškatno govedo je rastlinojedo. Poleti se hrani s travo, vrbovim listjem, semeni in različnimi jagodami, pozimi pa s kopiti in gobcem koplje v sneg, da se prebije do korenin, mahov in lišajev. Ker je zimske hrane malo, mora moškatno govedo v času poletne obilice vložiti veliko energije v kopičenje debele maščobne plasti. Hrane je poleti na voljo več v nižje ležečih močvarah in rečnih dolinah arktične tundre. Moškatno govedo se opremljeno z debelo plastjo maščobe in toplim kožuhom pozimi odpravi v višje ležeča območja, kjer je sneg manj zbit in se skozenj lažje prebija.

Priprava na spopad za samice. Ob trkih na čelu povezanih rogov nastaja glasen votel zvok, ki se sliši več kot kilometer daleč.

Divji boj za samice

Med paritvenim obdobjem samci moškatnega goveda oddajajo značilen močan vonj po mošusu, ki pa ni pravi mošus. Pravi mošus, ki se že od antičnih časov dalje uporablja kot eden najdražjih parfumov, izdelujejo žleze mošusnega jelena.

Samci moškatnega goveda za pravico do parjenja s samicami tekmujejo tako, da se šopirijo, zamahujejo z glavami in se čelno zaletavajo drug v drugega. Med jurišanjem drug proti drugemu lahko samci dosežejo hitrost do 50 km/h. Vajo ponovijo tudi več kot desetkrat, preden eden ne odneha in pobegne. Zmagovalni samec oplodi vse samice v svoji čredi.

Samice so breje od osem do devet mesecev in spomladi povržejo enega mladiča.

Zaščitniška čreda

Moškatno govedo živi v čredah, ki štejejo od pet do petnajst živali, na območju, velikem približno dva kvadratna kilometra. Če se čredi približa kateri od glavnih plenilcev – volk ali medved, odrasli sklenejo krog, v katerem čuvajo mladiče. Včasih kateri od odraslih samcev krog zapusti in divje napade plenilca. Tega najprej prestraši, tako da nizko spusti glavo. Če to ni dovolj, glavo v naslednjem koraku uporabi kot napadalno orožje. Volka lahko nabode na rogove in ga vrže tako visoko v zrak, da si ob padcu na tla polomi kosti.

Različno stara mladiča s samico

Čreda moškatnega goveda v zaščitniškem obroču

Besedilo: Tatjana Simčič in Anamarija Žagar
Fotografije: Tjaša Matjašič, Guillem Perez i deLanuza, Miha Krofel

Vesela šola

Kameleoni so posebneži in barvo telesa spreminjajo glede na svoje počutje in potrebe.

Barvitost narave – zakaj so organizmi različno obarvani?

Barva je ena od najbolj spremenljivih in opaznih lastnosti v naravi. Čeprav nas barvitost narave običajno prevzame, ob navdušenju nad vso to pisanostjo pogosto pozabljamo na njen pomen.

Vse barve narave

Ob natančnem premisleku se sicer zavemo, da je zelena obarvanost rastlin povezana z zelenim klorofilom in fotosintezo, da raznobarvni cvetovi privabljajo opraševalce, da bolj živo obarvani samci privlačijo in lažje osvojijo samice ter s tem olajšajo parjenje, da se primerno obarvana žival lahko zlije s svojo okolico in tako skrije pred plenilci. V barvitosti živali pa je skrito še zelo veliko zanimivih neznank, ki jih odkrivamo biologi in z našimi raziskavami poskušamo razumeti njihovo vlogo v naravi.

Kameleon je barvni multipraktik

Za kakšnega človeka pravimo, da spreminja barvo kot kameleon. Čeprav ta trditev nakazuje različne vzroke spreminjanja barv kameleona, najpogosteje pomislimo na barvno zlivanje z okolico pri skrivanju pred plenilci. Kameleon pa v resnici uporablja obarvanost telesa tudi kot način sporočanja ali celo za boljše počutje. Da se izogne podhladitvi, telo obarva temneje in se tako hitreje segreje na soncu. In obratno, če mu grozi pregretje, njegovo telo postane svetlejše in odbija sončno sevanje. Jezni kameleon je po navadi živahnejših in temnejših barv. Ko pa je v stresu in se ne počuti dobro, ima telo bledo obarvano. Še posebej pisano se obarva samec kameleona ob srečanju s privlačno samico.

Osebki iste vrste so v populaciji lahko različno obarvani

Pri nekaterih vrstah živali so osebki v populaciji različno obarvani in temu pojavu strokovno rečemo barvni polimorfizem. Izraz polimorfizem izvira iz grščine in pomeni veliko oblik. Primer barvnega polimorfizma smo kar ljudje. Vsi pripadamo isti vrsti Homo sapiens, vendar imamo različno barvo oči. Eni smo modrooki, drugi zelenooki, rjavooki, vmes pa najdemo še mnogo vmesnih barv. In lahko se vprašamo: ali modre oči vidijo drugače kot rjave ali zelene? Vloga različnih barvnih oblik pri isti vrsti je še vedno zelo slabo raziskana, saj odgovori na to, kakšno vlogo ima takšna različna obarvanost, niso vedno enostavni in enoznačni.

Različne barvne oblike pozidne kuščarice (*Podarcis muralis*), od leve proti desni: bela., belo-oranžna., oranžna., rumena., rumeno-oranžna.

Razpletanje mavrice trebuha kuščaric

Znanstveniki na Nacionalnem inštitutu za biologijo raziskujemo pomen različne obarvanosti osebkov v populaciji pri kuščaricah, ki jih morda bolje poznate kot »martinčke«. Kuščarice imajo različno obarvane trebuhe. Na primer pri pozidni kuščarici v isti populaciji najdemo osebke z rumenimi, oranžnimi, belimi, belo-oranžnimi ali rumeno-oranžnimi trebuhi. Nas pa je zanimalo, ali imajo kuščarice z oranžnimi trebuhi kakšno prednost pri lovu metuljev kot tiste z belimi ali rumenimi trebuhi. Za začetek smo preverili, ali se osebki različnih barvnih oblik razlikujejo v velikosti, obliki in drugih zunanjih značilnostih. Nato smo primerjali, kako osebki različnih barvnih oblik hitro tečejo, plezajo, kako močno grizejo. Ugotovili smo nekaj presenetljivega. Kuščarice z belimi trebuhi imajo manjšo glavo in šibkejši ugriz. Zaradi tega jedo mehkejši plen kot kuščarice z oranžnim in rumenim trebuhom. Moč ugriza pa ima očitno tudi pomembno vlogo pri razmnoževanju kuščaric, saj samci med parjenjem z ugrizom za trebušni del držijo samico. Zakaj pa je to tako, še vedno ne vemo.

Fotografije: Shutterstock

Odgovarja:

Tina Pihlar, dr. vet. med.

Veterinarki pišite na naslov:
PIL, 1536 Ljubljana, ali pil@mkz.si, s pripisom VETERINARKA, ali na www.pil.si.

Hej,

Si najboljša veterinarka na svetu! Imam eno vprašanje o mojih morskih prašičkih. Imam dva morska prašička, ki sta različno stara in oba sta fantka. Enega sem dobila prej kot drugega. Takrat sta se dobro razumela, ampak zdaj spuščata čudne zvoke in me skrbi, da se pretepata. Imamo kletko in ograjico, ki je pritrjena na kletko. Razmišljam, če bi ju za en dan dala narazen, ampak oba sta navezana na kletko in ograjico, tako da skačeta ven in not. Če pa zaprem kletko, pa jo začneta gristi. Kaj lahko storim? Prosim, odgovori! Hvala vnaprej!

Nušinka 12, 10 let

Pozdravljena, Nušinka!

Hvala za pohvalo. Če spuščata samo glasove, ni nič hudega. Bolj nevarno bi bilo, če bi se grizla. Dobro ju opazuj, in če bi videla, da se pretepata, ju bo treba ločiti ali pa kastrirati. Samci se največkrat bojujejo zaradi samic, zato ti ne priporočam, da bi kdaj kupili še samičko. Prepirajo pa se tudi zaradi ozemlja, svojega doma. Dokler se drug na drugega samo »kregata«, bo vse v redu. Drugače pa boš morala razmisliti o tem, da boš enega preselila v novo kletko. Nov dom bo brez težav sprejel, ker bo vedel, da je samo njegov in ga ne bo treba deliti.

Hojla,

si res super veterinarka in bi te nekaj vprašala. Kmalu se selimo v hišo in želim si papigo. 1. Katero vrsto predlagaš? 2. Ali jo je moteče imeti v sobi? 3. Ali se jo da naučiti, da je ubogljiva in ne kaka vsepovsod? 4. Ali potrebuje veliko pozornosti? 5. Kaj je in kako pogosto jo je treba hraniti? Hvala vnaprej, če pa veš še kaj pomembnega o papigah, mi, prosim, napiši.

papiga, 12 let

Hojla!

Hvala za super veterinarko. Za začetek ti predlagam kakšno manjšo vrsto papige, ki ni prezahtevna glede oskrbe, na primer skobčevko, nimfo. Papigo imaš lahko v sobi, saj je aktivna podnevi, takoj ko pade mrak, pa se umiri in spi. Le večkrat boš morala posesati ali pomesti okrog kletke, ker bo na tleh nekaj perja in luščin od semen. Če jo boš spustila iz kletke, bo prav gotovo spustila kakšen kakec, ampak ti so pri skobčevkah in nimfah zelo majhni in jih lahko pobereš z manjšim papirčkom. Papagaji imajo radi, da se z njimi ukvarjamo. Ko pa jih zapremo v kletko, jim tam obesimo kakšne igrače, da se zamotijo tudi sami. Papigam so glede na njihovo velikost oziroma vrsto namenjene različne semenske mešanice, ki jih lahko kupiš v trgovini za male živali. Vsak dan jim v posodico nasuješ semena in zamenjaš vodo, lahko pa za priboljšek obesiš kakšno paličico s prosenimi semeni, košček banane, list solate.

Hojla!

Si najboljša veterinarka v vesolju, ampak to itak že veš. No, imam 2 problema in upam, da mi boš lahko pomagala. 1. Naš pes (ne popolnoma čistokrven nemški ovčar, star dobre pol leta) je po navadi spuščen (mamo ga zunaj), če pa k nam pride kdo, ki se ga boji, ga moramo dati na povodec in on RES ne mara povodca, zato ga začne grist. Kako naj ga odvadimo? 2. Jst si FUL želim met mačko, ki bi jo imela v hiši (čisto navadno mačko), ampak mi je starši ne pustijo met. Kako naj jih prepričam? Kaj vse moram vedeti, če hočem imet mačko v hiši?

Blacky Rose BLM, skoraj 13 let

Hej, hej!

Hvala za vesoljsko pohvalo. Tvoj kuža je še mladič in večina mladičev rada grize povodec. Ga pa moraš tega res odvaditi, drugače bo to obnašanje lahko ostalo. Ko naslednjič ugrizne v povodec, poskusi preusmeriti njegovo pozornost s kakšno igračo ali priboljškom. Takoj ko izpusti povodec iz gobca, ga pohvali. To vadi vsakič, ko ga pripneš na povodec. Glede mačke in staršev pa je tako, da je najboljše, da se z njimi pogovoriš, zakaj bi jo rada imela. Razmisli, ali jim lahko obljubiš, da boš skrbela zanjo – to pomeni, da ji boš vsak dan dala hrano in vodo, ji čistila mačje stranišče (če bo notranja), se z njo igrala, da ji ne bo dolgčas in ne bo začela kaj »uničevati« (plezati po zavesah, kavču …). Če pa bo kaj uspičila, da boš to tudi pospravila za njo, popravila. Mogoče lahko skupaj obiščete zavetišče za živali in si tam ogledate mucke, ki potrebujejo dom. Potem pa se o posvojitvi pogovorite doma.

Si najboljša

veterinarka, kar jih poznam. Vem, da je za želve treba veliko dela in jim velikokrat čistiti. Ali bi mogoče poznala kako vrsto, ki ne bi bila preveč potrebna dela in ne bi potrebovala vode za plavanje. Prosim za odgovor:).

Bor, 11 let

Pozdravljen, Bor!

Hvala tudi tebi za pohvalo. Seveda imaš lahko doma želvo, ki v svojem domovanju ne potrebuje vode. In sicer so to kopenske vrste želv, ki niso preveč zahtevne glede oskrbe. Najbolj znana je grška kornjača, podobne lastnosti ima tudi leopardja želva.

Besedilo: Irena Duša

Kaj imajo skupnega kletvice v različnih jezikih

Vsi vemo, da preklinjati ni lepo, a po drugi strani ne moremo zanikati, da bi bil jezik brez sočnih besed revnejši in dolgočasen. Kletvice so očitno tako temeljni del jezika, da zvenijo grobo tudi tistim, ki določenega jezika sploh ne razumejo. To so ugotovili psihologi z Univerze v Londonu, ko so iskali univerzalne glasovne vzorce (takšne, ki so skupni različnim jezikom).
Na to idejo niso prišli kar tako, saj so že prejšnje raziskave pokazale, da določene kombinacije glasov sprožijo enak odziv, ne glede na to, kateri jezik govorimo. Temu se bolj strokovno reče zvočni simbolizem.
V praksi to pomeni, da so recimo govorci več kot 20 različnih jezikov vsi rekli, da je »bouba« nekaj okroglega in »kiki« nekaj ostrega. (Obe besedi sta izmišljeni.) V raziskavi o kletvicah je sodelovalo 215 prostovoljcev, ki govorijo šest različnih jezikov, ocenjevali pa so grde besede petih jezikov, ki jih niso poznali. Med njimi je bilo 34 hebrejskih, 14 hindujskih, 14 madžarskih, 17 korejskih in 26 ruskih kletvic. Za kletvice po vsem svetu velja, da v njih ni soglasnikov l, j, w in angleške različice soglasnika r, ki naredijo besede mehkejše.
Zaradi skoraj popolne odsotnosti teh glasov kletvice zvenijo ostro, še posebej, kadar vsebujejo glasove p, t in k. Ugotovili so tudi, da zamenjava ostrega glasu z mehkejšim zmanjša učinek kletvice, ne le po pomenu za tiste, ki jih razumejo, ampak tudi za nekoga, ki nima pojma, kaj posluša. Dober angleško-slovenski primer za to bi bil damn – prekleto in darn – presneto. Na prostovoljcih so preizkusili 24 takšnih »zmehčanih kletvic« in potrdili, da mehkejši soglasniki dejansko odvzamejo besedam ostrino. Priznavajo sicer, da je vzorec izbranih jezikov relativno majhen in ne morejo trditi, da njihove ugotovitve veljajo za vse jezike na svetu, vsekakor pa kažejo na to, da pomen nekaterih zvokov nosimo s sabo še iz pradavnine. Odgovor na vprašanje, ali tudi v slovenskih kletvicah manjkajo glasovi j, l in w ter kako pogosto se v njih pojavljajo p, t in k, pa poiščite kar sami.

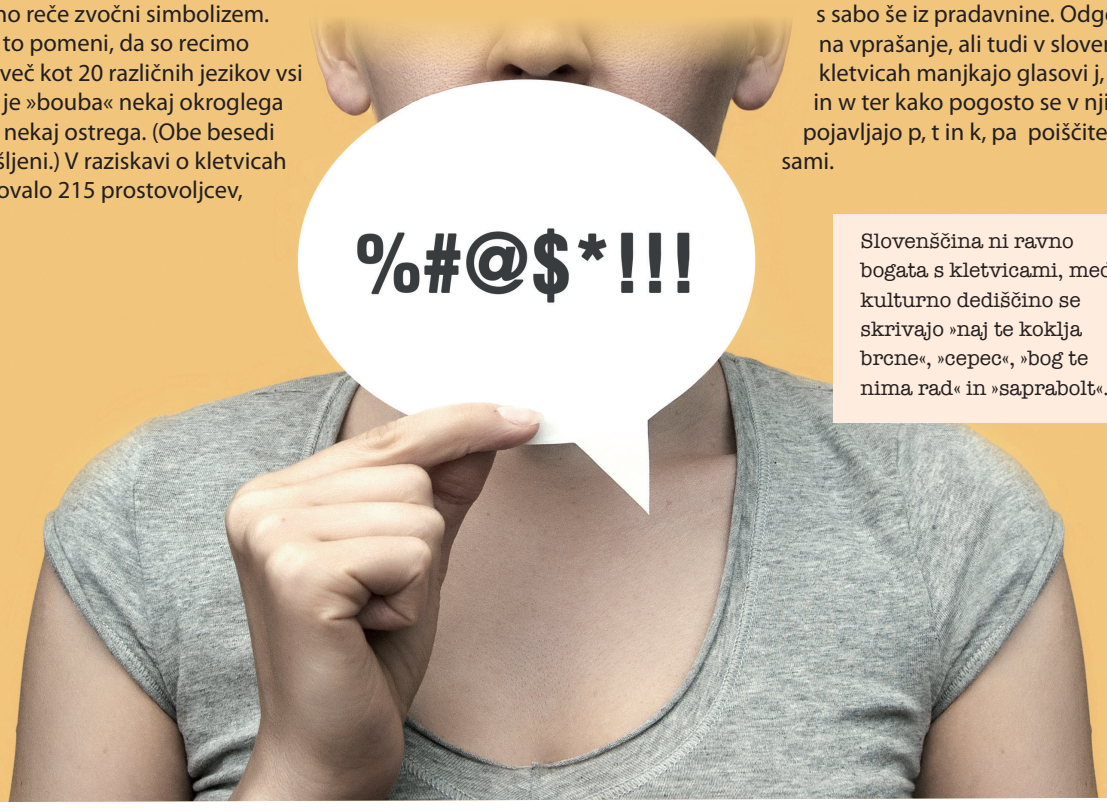

Slovenščina ni ravno bogata s kletvicami, med kulturno dediščino se skrivajo »naj te koklja brcne«, »cepec«, »bog te nima rad« in »saprabolt«.

Fotografija: Shutterstock

Mravlje delajo mleko

Ne le sesalci, tudi mravlje se prehranjujejo z mlekom, ki ga proizvajajo njihove sorodnice. To so ugotovili znanstveniki, ki so preučevali različne faze v razvoju mravelj. Te se namreč najprej razvijajo v jajčecih, iz katerih se izležejo ličinke, te se preobrazijo v bube in šele nato v odrasle mravlje. Ko so bube osamili, so ugotovili, da izločajo nekakšno tekočino, pravzaprav toliko tekočine, da so v njej utonile. Da bi ugotovili, ali to tekočino izločajo tudi v družbi drugih mravelj, so v bube vbrizgali modro barvo in po 24 urah se je ta znašla v prebavilih tako odraslih mravelj kot ličink. Hranljivo »mleko« tako povezuje bube, ličinke in mravlje v superorganizem. In če si mravlje z mlekom postrežejo kar same, ličinke potrebujejo nekaj pomoči – na bube jih naložijo odrasle članice kolonije.

Mleko mravelj je bogato s proteini, aminokislinami, sladkorji in vitamini.

Fotografija: Shutterstock

12-letnica naredila plastenko, ki jo lahko poješ

Madisonino navdušenje nad kemijo se je končalo z užitno steklenico, v katero lahko spravi 200 mililitrov tekočine in ne obremenjuje okolja. Nekaj let pred njo je enako metodo uporabilo podjetje Ooho, le da je njihova rešitev manj podobna steklenici in lahko drži le 50 mililitrov vode.

Najstnica Madison Checketts je doma v zvezni državi Utah v ZDA in kot večina otrok ima tudi ona rada morje in plaže, malo manj pa plastenke, ki se nabirajo na njih. Zato je oblikovala Eco-Hero, »steklenico« za vodo iz želatine. Uporabila je metodo obratne sferifikacije, ki je bila v začetku tisočletja popularna v molekularni gastronomiji. Verjetno ni treba posebej poudarjati, da je njen najljubši šolski predmet kemija. Po številnih poskusih je naredila steklenico, ki z mešanico limoninega soka in vode v hladilniku zdrži približno tri tedne. Izdelava takšnega bidona stane dober evro, uporablja pa se tako, da odgrizneš vrh, spiješ vodo, membrano pa nato odvržeš med organske odpadke ali enostavno poješ. Menda po žvečljivosti spominja na gumijaste medvedke in nima kakšnega posebnega okusa. Pa da ne boste mislili, da je Madi kar naprej le med epruvetami – poleg kemije obožuje tudi kuhanje in nogomet, ki ga igra od četrtega leta. V prostem času rada izdeluje zapestnice, ko bo velika, pa bi rada bila medicinska sestra v bolnišnici za otroke.

Fotografija: Shutterstock/Ooho

Skrivnost širokih ust burmanskega pitona

Pitoni so znani po tem, da lahko pogoltnejo zelo velik plen, celo srne, manjše govedo in aligatorje. V javnosti prevladuje prepričanje, da jim to uspe, ker razklenejo čeljust, a resnica je drugačna. Več kot štirikrat večji plen od svoje glave lahko stlačijo v usta, ker imajo zelo raztegljivo kožo. To so ugotovili biologi z Univerze v Cincinnatiju, ki so preučili 43 burmanskih pitonov. Preizkušali so, kako velik tulec jim lahko vstavijo v usta (kače v poskusu niso bile žive). Največji je imel 23 centimetrov, kar je dovolj, da bi si ga lahko tudi sami poveznili čez glavo. Burmanski pitoni so se kot invazivna vrsta udomačili na Floridi, največji, kar so jih našli, je tehtal skoraj 100 kilogramov in je pojedel celega jelena.

Burmanski piton se uvršča med pet največjih kač na svetu.

Fotografija: Shutterstock

Besedilo: Nika Osredkar | Fotografije: arhiv Pila

Pina Umek

Pina Umek je simpatična punca, ki smo jo spoznali v prvi sezoni športnega resničnostnega šova Exatlon Slovenija. Tam nas je navduševala s svojimi športnimi dosežki, prijaznostjo in pozitivno energijo. Decembra se je pridružila ekipi ustvarjalcev za Pilov TikTok profil (hitro ga obišči in preveri dogajanje!), kjer lahko pilovci zdaj spremljate tudi njene zabavne videe, ki vas bodo spodbudili k miganju. Z njo smo se pogovarjali o Exatlonu, družbenih omrežjih, njenih najstniških letih in še čem.

OSEBNA IZKAZNICA:
Starost: **28 let**
Datum rojstva: **22. 10. 1994**
Zvezdno znamenje: **tehtnica**

Živjo, kako si kaj?
Super sem, hvala!

Katere tri besede te najbolje opišejo?
Energična, dobrosrčna in malo nora. 😊

Pilovci smo te spoznali v prvi sezoni šova Exatlon Slovenija. Kako si se odločila, da se prijaviš na to preizkušnjo?
V bistvu je bil moj fant Teo tisti, ki je predlagal, da greva. Sprva nisem bila za, saj imam rada zasebnost in me kamere 24 ur na dan ter izpostavljenost celotni Sloveniji niso najbolj mikale. Potem sem šla raziskat, kaj ta šov pravzaprav je, in takoj so me navdušili ogromni poligoni. Začutila sem, da je to nekaj, v čemer se moram preizkusiti. To je bila najlepša dogodivščina v mojem življenju.

Po čem si si Exatlon najbolj zapomnila?
Poleg tekmovanja na poligonih mi bodo v spominu najbolj ostali trenutki, ki smo jih s svojo ekipo preživeli, ko nismo tekmovali. Ogromno je bilo prigod, ki so nastale, ko smo si v vili ali baraki krajšali čas.

Je res, da so vam med bivanjem v baraki družbo delale tarantele? Si se jih bala?
Res je! Poleg psov, mačk, muh, komarjev, vešč in drugih insektov so nas občasno obiskale tudi tarantele. Ko smo naleteli na prvo, smo se je vsi ustrašili in preizkusili različne načine, da bi jo pregnali. Kasneje smo se jih navadili in se naučili, da jih prežene, če vanje pihaš.

V drugi sezoni je nastopal tvoj fant Teo. Kako močno si zanj navijala? 😉 Kakšen občutek je bil šov spremljati izza ekrana namesto z lokacije dogajanja?

Za Tea sem navijala vsak dan, vsako minuto, zamudila nisem niti trenutka oddaje. Spremljati šov doma je bilo veliko težje kot nastopati v njem. Kot oseba, ki je to izkušnjo preživela tudi sama, sem drugo sezono šova spremljala in doživljala precej drugače kot drugi gledalci. Priznam, da sem ob gledanju pogosto podoživljala svojo izkušnjo.

Od decembra si del ekipe, ki ustvarja videe za Pilov TikTok profil. Ali rada ustvarjaš za naš profil? V kakšnih videih te bomo pilovci lahko videli v prihodnje?
Seveda, ustvarjanje za Pilov profil mi je v veselje! Po izobrazbi sem profesorica športne vzgoje, in ker se že vse življenje ukvarjam s športom, se bom pilovcem skušala približati z zabavnimi, a poučnimi vsebinami, ki se tičejo športa in zdravega načina življenja.

Imaš sicer rada družbena omrežja? Katera platforma ti je najljubša in zakaj?
Družbena omrežja so super za izražanje, pridobivanje in deljenje znanja, pa tudi za zabavo. Sama uporabljam Instagram in TikTok, slednjega zadnja leta največ. Všeč mi je, ker se vsebine na TikToku podajajo preko videoposnetkov in so zato bolj žive, spontane in omogočajo, da se lažje izražaš in približaš sledilcem. Čeprav imajo družbena omrežja veliko prednosti, pa moramo vseeno paziti, kaj objavljamo in koliko časa preživimo na njih.

Kakšna si bila kot najstnica? Si kdaj kaj ušpičila?
Kot najstnica sem bila zelo živahna. Takrat sem še zelo intenzivno trenirala umetnostno drsanje, tako da sem imela čas večinoma le za šolo in šport. Se je pa seveda našel tudi čas za kakšne nedolžne lumparije. Tam sem bila po navadi rada zraven. In še danes je tako. :D

Se iz tistih let spomniš kakšne zabavne anekdote?
Spomnim se tretjega razreda, ko sva si s sošolcem med malico v učilnici podajala jogurt. Tekla sva in se igrala z jogurtom, ko sem mu ga podala čez celo učilnico. Ker ga ni ujel, se je seveda raztreščil po tleh. Ko je

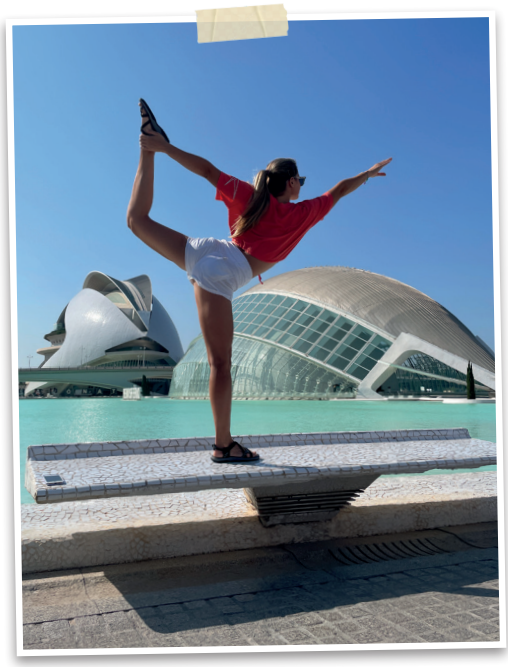

učiteljica prišla v razred in videla razdejanje, je bil takoj ogenj v strehi. Sošolci so me zatožili, zato sem bila seveda okregana. Počutila sem se grozno. Naslednjo šolsko uro smo namesto športne vzgoje pisali test iz spoznavanja narave in družbe.

V prostem času se veliko ukvarjaš s športom. Ker je ravno novo leto, se veliko pilovcev sprašuje, kako najti motivacijo za gibanje. Kaj bi jim svetovala?
Najdite si aktivnost, ki vas bo veselila! Prepričana sem, da prav vsak lahko najde način gibanja, v katerem bo užival. Če imate radi zimo, pojdite smučat, se sankat na bližnji hrib, delat snežaka, se kepat ali gradit igluje. Snežne aktivnosti so super za zabavno preživljanje časa z družino in prijatelji. Če pa vam mraz in sneg nista najbolj pri srcu, naj to ne bo izgovor za poležavanje doma. Na srečo danes obstaja ogromno športnih aktivnosti, ki so neodvisne od zunanjih razmer. Zato le hop na noge, pokličite svoje prijatelje in skupaj združite zabavno s koristnim! 😉

Kakšen je tvoj življenjski moto?
Zagrabi vsako priložnost, ki se ti ponudi. Nikoli ne veš, kaj se iz nje lahko izcimi. 😉

Kaj si želiš v letu 2023?
Želim si čim več novih, spontanih dogodivščin, adrenalinskih podvigov in predvsem nepozabnih trenutkov z najdražjimi.

Spletne novičke:

PRIPETILA SE NAM JE NAPAKA!

V decembrski številki Pila se nam je v članku o Chicas pripetila velika napaka! Nad »osebno izkaznico« Billie Ann smo dali fotografijo Alje, Aljinim podatkom pa smo prilepili fotografijo Billie Ann. Joj, prejoj! Za napako se iskreno opravičujemo in objavljamo popravljeni osebni izkaznici.

OSEBNA IZKAZNICA:
Starost: **22 let**
Datum rojstva: **15. november 2000**
Zvezdno znamenje: **škorpijon**

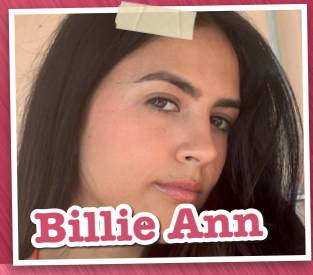

OSEBNA IZKAZNICA:
Starost: **22 let**
Datum rojstva: **29. september 2000**
Zvezdno znamenje: **tehtnica**

Besedilo: Matevž | **Fotografija:** arhiv Pila

PEVKA MESECA

Ava Max

Dua Lipa, Rita Ora, Bebe Rexha in Ava Max - vse to so albanske pevke, ki so uspešne po vsem svetu. Avi je uspelo prodreti na svetovne lestvice leta 2016 s pesmijo *Sweet But Psycho*, izid drugega studijskega albuma *Diamonds & Dancefloors* pa je z oktobra prestavila na januar. Ampak še malo in težko pričakovani 27. januar, ko bo izšlo enajst novih pesmi, bo tu. Do takrat lahko prisluhnemo prvim trem singlom, ki so že izšli, in sicer *Maybe You're the Problem*, *Million Dollar Baby* in zadnji hit *Weapons*. Ava načrtuje tudi prvo svetovno turnejo, ki naj bi se začela še letos.

Zanimivosti:

- Kmalu bo Ava dopolnila 29 let, in sicer 16. februarja.
- Razume in zna govoriti albansko, ne zna pa brati v tem jeziku.
- Ni velika ljubiteljica zabav - najraje je doma. Ne mara niti gala prireditev in dajanja intervjujev. Rada pa nastopa na odru.
- Prvič je bila v snemalnem studiu pri štirinajstih letih - najbolj je uživala v improvizaciji.
- Vsaka pesem, ki je uvrščena na album, je posneta v nekaj različicah. Po navadi traja več mesecev, preden Ava izbere končno verzijo pesmi.
- V prihodnosti se želi preizkusiti kot igralka.

Ranljiva Ava

Večina pesmi za prihajajoči album je nastala leta 2021, ki je bilo, kot je povedala pevka, zanjo eno najtežjih. Med drugim je končala ljubezensko razmerje. Nove pesmi so tako zelo osebne. Med ustvarjanjem je Avo postalo strah, koliko ranljivosti je razkrila, potem pa je svojo ranljivost začela sprejemati. Ko so jo vprašali glede besedil in zvoka novega albuma, je povedala: »Album vas bo spravil v jok in vas spodbudil k plesanju. Novi album je srčna bolečina na plesišču.«

Resnična Ava

Ava je nadaljevala: »Pesmi zvenijo drugače, kot so prejšnje. Čeprav boste ob njih lahko plesali, so malce počasnejše, kot ste mogoče navajeni. Poleg tega vam v njih razkrivam resnično Avo, ki odrašča in postaja zrelejša. Tokrat se med snemanjem ni nikamor mudilo in sem res lahko stopila v stik sama s sabo.«

Pevka

Ava: »Kot otrok smo se veliko selili. Starši so albanski priseljenci, ki so prišli v ZDA brez vsakega denarja. Na začetku je bilo zanje zelo težko, sem se pa od njih veliko naučila, predvsem, da je treba vztrajati in da se lahko uresničijo še tako neverjetne sanje: s trdim delom, pogumom in odločnostjo. Zaradi izkušnje staršev sem že pri osmih letih vedela oziroma sem se kar odločila, da bom pevka in da bom naredila vse za to.«

Besedilo: Matevž | **Fotografije:** arhiv Pila

Meghan Trainor: Made You Look

Osemindvajsetletna ameriška glasbenica Meghan Trainor je zaslovela leta 2014 s pesmijo *All About that Bass*. Kmalu je sledilo še nekaj bolj ali manj uspešnih pesmi, a uspeha prvega hita ji ni uspelo ponoviti. Med ustvarjanjem petega studijskega albuma T*akin' It Back*, ki je izšel konec lanskega leta, pa se je pametno odločila, da se vrne h glasbenim koreninam. Najnovejši glasbeni izdelek je tako poln poskočnih pop pesmi, ki jih je navdihnila glasba petdesetih let prejšnjega stoletja in so napisane v slogu doo-wop. Glavni singel *Made You Look* je postal svetovna uspešnica, s katerim je pevka dokazala, da še ni rekla oziroma odpela zadnje besede.

Zanimivosti:

- Meghan je povedala, da so pesmi za njen zadnji album Takin' It Back kar vrele iz nje.
- Pevka meni, da je začela pisati boljše pesmi, odkar je postala mama.
- Meghan je začela peti pri šestih letih, prvo pesem pa je napisala pri trinajstih.
- Ima starejšega in mlajšega brata.

Gol navdih pesmi

Meghan je februarja 2021 povila sinčka. V materinstvu uživa, porod pa zanjo ni bil najlepša izkušnja. »Težko sem sprejela, kako zelo se mi je po porodu spremenilo telo, sploh ker sem rodila s carskim rezom,« je povedala v nedavnem intervjuju in nadaljevala: »Na novo sem se morala naučiti sprejeti svoje spremenjeno telo. Ena najtežjih nalog, ki mi jo je v tem času dal terapevt, je bila, da se gola pet minut gledam v ogledalu. Nova ljubezen do sebe pa je navdihnila pesem Made You Look.«

Nihče ni popoln

Meghan v tej pesmi prepeva, da ni zapeljiva le v oblikovalskih oblačilih. Privlačna je in pika, ne glede na to, kaj ima na sebi. Tudi če je gola, je lepa. Refren pesmi je nastal med prhanjem, o njej pa je dodala: »Imejte se radi ne glede na svoje pomanjkljivosti. Nihče ni popoln, vsak ima kakšen kompleks glede svojega videza. Sprejmite sebe in svoje telo.«

Barvit video

Meghan je video za pesem posnela oktobra, o njem pa je povedala: »Takoj sem vedela, da mora biti video pisan, svetel in zabaven. Želela sem, da bi bil boljša različica videa za pesem All About that Bass.« V videu se pojavi več vplivnežev s TikToka, med drugim Scott Hoying in JoJo Siwa, v njem pa lahko kot voznika avtomobila opazite tudi Meghaninega moža Daryla Sabaro.

PILOV POSTER

Sobo si lahko opremite s posterji argentinske reprezentance, Žanom Kranjcem, GOT7, Imagine Dragons, Meghan Trainor in polarnimi medvedi.
Kaj želiš obesiti na steno? Katera je tvoja najljubša žival? Pa najljubša glasbena skupina, pevka ali pevec? Najljubši športnik ali filmska zvezda? Pošlji svoj predlog na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom **PILOV POSTER**. Predloge zbiramo tudi na **www.pil.si**. **Med predlogi bomo enega izžrebali.**

Besedilo: UK | Fotografija: arhiv Pila

KAKO DOBRO JIH POZNAŠ?

IMAGINE DRAGONS

1. Kako se imenuje prvi album zasedbe Imagine Dragons?

a) Piki Jakob.
b) Night Visions.
c) Mercury.

2. Koliko koncertov bo v sklopu njihove naslednje turneje po Evropi in Bližnjem vzhodu?

a) Devet.
b) Dva.
c) Triindvajset.

3. Kdaj bodo imeli koncert v Pulju?

a) Osmega avgusta.
b) Petnajstega avgusta.
c) Dvaintridesetega oktobra.

4. Katera od naštetih ni njihova uspešnica?

a) Radioactive.
b) Believer.
c) Dragons.

5. Koliko milijonov albumov so prodali do zdaj?

a) 75.
b) 10.
c) 110.

6. Koliko albumov so imeli med prvimi desetimi na Billboardovi lestvici Top 200?

a) Pet.
b) Deset.
c) Enega.

7. S kakšnim človekoljubnim delom se trenutno ukvarjajo?

a) Ob sobotah organizirajo čistilne akcije.
b) Kuhajo za brezdomce.
c) Zbirajo humanitarno pomoč za Ukrajino.

8. Koliko nekdanjih članic šteje skupina?

a) Tri.
b) Štiri.
c) V tem bendu nikoli ni bilo žensk.

9. Kako se imenuje serija z Netflixa, za katero so prispevali pesem?

a) The Crown.
b) Arcane.
c) Wednesday.

10. Koliko otrok je bilo v družini glavnega pevca Dana Reynoldsa?

a) Dva.
b) Devet.
c) Trinajst.

Pravilni odgovori: 1. b, 2. a, 3. a, 4. c, 5. a, 6. a, 7. c, 8. a, 9. b, 10. b.

Piše: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

Naj pop hiti za začetek leta

PREDVAJALNIK

Januar je končno tu – od božičnih hitov se za enajst mesecev poslavljamo in čas je za nov začetek! Za motivacijo bomo ta mesec poslušali aktualne pop hite, ob katerih se bomo spomnili na preteklo leto in se napolnili s pozitivno energijo. Novo leto je še nepopisan list ali glasbeno rečeno prazen seznam predvajanja, zato ga napolnite z dobro glasbo, prijetnimi ritmi, navdihujočimi melodijami in izjemnimi vokali. Srečno!

Taylor Swift – Anti-Hero

»*It's me, hi, I'm the problem, it's me,*« v novi pesmi poje Taylor Swift, ki pravi, da je *Anti-Hero* zanjo ena najljubših pesmi, kar jih je napisala. Mi se strinjamo. Navdih zanjo je našla v svoji negotovosti in težkih stvareh, s katerimi se spoprijema, pri pisanju pa je bila povsem iskrena. Pravi, da je pesem pisala z mislijo na vse stvari, ki nam pri sebi niso všeč, moramo pa jih sprejeti, če želimo biti to, kar smo. In le kaj je lahko boljša popotnica za vstop v novo leto? Le zato, ker je na koledarju druga številka, ne bomo čudežno postali povsem novi ljudje, lahko pa se sprejmemo in iz tega, kar smo, potegnemo najboljše.

Harry Styles – As It Was

Čeprav je Harry Styles pesem *As It Was* izdal davno v letu 2022, si jo še vedno z veseljem zavrtimo. Govori o tem, da stvari niso več takšne, kot so bile včasih. In ker smo ravno vstopili v novo leto, nam s tem daje priložnost, da se spomnimo preteklosti. Predvsem lepih stvari, ki jih shranimo med najljubše spomine, slabe pa naj ostanejo zakopane globoko v preteklem letu. Zanimivost te pesmi je, da se začne z otroškim glasom, ki Harryju pove, da mu želi zaželeti lahko noč. S tem nas povabi v svoj dom, saj je naslov Harryjevega zadnjega albuma *Harry's House*.

Rihanna – Lift Me Up

Vsak pop album potrebuje dobro balado, zato smo jo dodali tudi na našo playlisto. Rihanna se je jeseni po kar šestih letih premora vrnila na glasbeno sceno in predstavila pesem *Lift Me Up*, ki smo jo lahko slišali v filmu *Črni panter: Wakanda za vedno*. Pesem je sicer poklon umrlemu igralcu Chadwicku Bosemanu, zvezdniku filma Črni panter, gre pa za pop balado, ki nikogar ne pusti ravnodušnega. Govori o pomenu ljubezni in človeku, ki nam daje moč. Vsi kdaj potrebujemo nekoga, ki nas podpira in skrbi za nas, spomnimo pa se, da smo tudi mi za koga lahko ta človek. Novo leto bo lepše, če ga bomo preživeli obdani z ljudmi, ki jih imamo radi.

Pop playlista za dober začetek leta:

Lestvico ste soustvarili pilovci, ki ste pesmi predlagali na Pilovem spletnem forumu.

1. **OneRepublic** – I Ain't Worried
2. **Coldplay X BTS** – My Universe
3. **MRFY** – Tobogan
4. **Elton John, Britney Spears** – Hold Me Closer
5. **Meghan Trainor** – Made You Look
6. **David Guetta & Bebe Rexha** – I'm Good (Blue)
7. **Lizzo** – About Damn Time
8. **P!nk** – Never Gonna Not Dance Again
9. **Birdy** – Keeping Your Head Up
10. **Lorde** – Secrets from a Girl (Who's Seen It All)

PILOVA LESTVICA

Na vrh domače lestvice so se povzpeli BQL & Polkaholiki, Nina Pušlar je druga, LPS so na tretjem mestu, Joker Out na četrtem, Bepop pa na petem mestu. Na vrh tuje lestvice se je uvrstil Harry Styles s pesmijo As It Was, druga je GAYLE, tretji so Imagine Dragons, Måneskin so na četrtem mestu, Taylor Swift pa na petem. Lestvico je postavilo vaše glasovanje.

DOMAČA

1. **BQL & POLKAHOLIKI** – LUČKE
2. **NINA PUŠLAR** – TOPLE OČI
3. **LPS** – DISKO
4. **JOKER OUT** – BARVE OCEANA
5. **BEPOP** – DAJ SE NASMEJ

TUJA

1. **HARRY STYLES** – AS IT WAS
2. **GAYLE** – ABCDEFU
3. **IMAGINE DRAGONS X JID** – ENEMY
4. **MÅNESKIN** – BEGGIN'
5. **TAYLOR SWIFT** – ANTI-HERO

Izbiramo Pilovo najljubšo skladbo! Katera pesem ti je najbolj všeč? Lahko glasuješ med naštetimi domačimi in tujimi skladbami, seveda pa lahko pošlješ tudi nove predloge in vplivaš na lestvico!

Nagradno vprašanje

Predlog pošlji **do 27. januarja 2023** na dopisnici (PIL, 1536 Ljubljana) ali po e-pošti na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA LESTVICA** oziroma **PILOV POSTER**. Glasuješ lahko tudi na spletnih straneh na **www.pil.si**.

Med prispelimi predlogi za Pilovo lestvico bo Chupa nagradil 5 izžrebancev. Med prispelimi predlogi za Pilov poster bomo nagradili 1 izžrebanca.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 5.

SLOVENSKA GLASBA

Besedilo: Danaja Lorenčič
Fotografiji: Universal Music

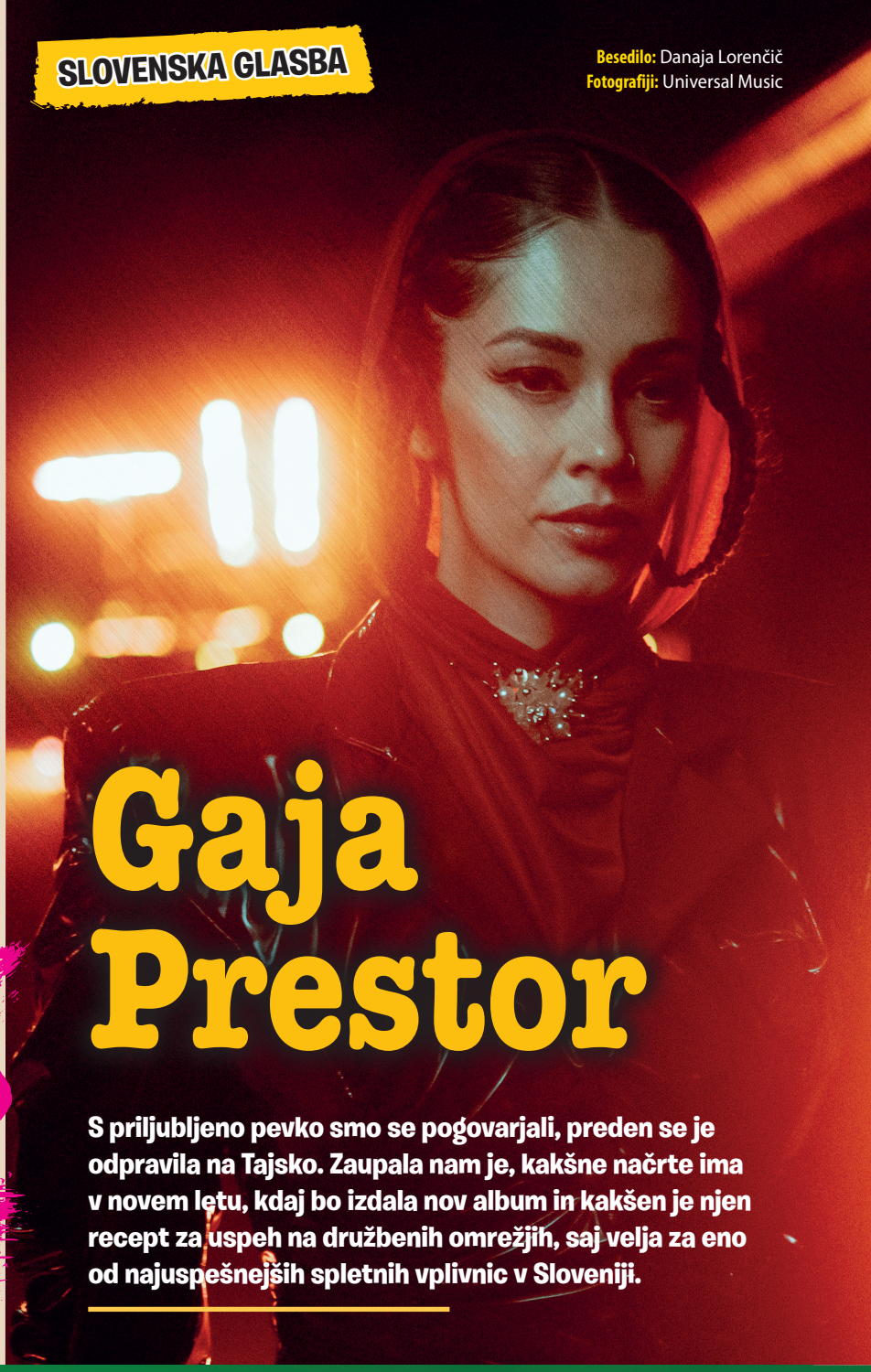

Gaja Prestor

S priljubljeno pevko smo se pogovarjali, preden se je odpravila na Tajsko. Zaupala nam je, kakšne načrte ima v novem letu, kdaj bo izdala nov album in kakšen je njen recept za uspeh na družbenih omrežjih, saj velja za eno od najuspešnejših spletnih vplivnic v Sloveniji.

Kako si skočila v novo leto?
Zelo nasmejano. Sem zelo hvaležna za leto 2022, ki je bilo zelo težko in zelo srčno hkrati. Veliko sem se naučila in sem pripravljena na nove izzive.

Glede na to, da je začetek novega leta, me zanima, kakšni so tvoji načrti za leto 2023.
Začetek leta bom že tretjič zapored preživela na Tajskem. Marca se vračam in bom zelo aktivno pripravljala nov album, ki ga boste lahko slišali jeseni. Načrti so zelo raznoliki, a najbolj se bom osredotočila na rast svojega podjetja za nego kože QUOI in na album.

Si ljubiteljica zime ali imaš raje poletje?
Vsekakor poletje. Zime prav zares ne maram preveč. Ne maram mraza in da moram imeti na sebi veliko plasti oblačil. Čeprav ima tudi zima svoj čar. Obožujem božične praznike, ko se po dolgem času zbere vsa družina, in obožujem okrašeno Ljubljano.

Kateri je tvoj najljubši zimski šport?
Nimam ga. No, mogoče drsanje. Letos sem po skoraj desetih letih smučala in nisem preveč navdušena. Če lahko izberem savno kot šport – potem izberem savno.

Na Instagramu imaš veliko sledilcev. Koga pa ti najraje spremljaš na družbenih omrežjih?
Tako je, res se trudim deliti kakovostno vsebino. Najraje spremljam bližnje prijatelje. Imam pa tudi nekaj vzornic z vsega sveta. Zelo rada spremljam tudi življenja glasbenikov, ker me navdihujejo, da sledim svojim ciljem. Od modnih blogerk pa obožujem Jessico Goioecheo.

Svojo poslovno pot na Instagramu si celo predstavila na finančnih šolah. Kaj je recept za uspeh na družbenih omrežjih?
Moj recept je vedno bil, da sem čim bolj spontana. Vedno sem sproti delila vsebine, ki so se mi zdele primerne za moje življenjsko obdobje. Po navadi sem začutila, kaj je prav, da delim. Vedno sem bila zelo pristna in iskrena s sledilci in prepričana sem, da je bilo to pomembno za moj uspeh na družbenih omrežjih. Seveda pa je treba pogosto objavljati, kar vsak dan. Stalnost in disciplina sta ključ do uspeha.

Po poklicu si kozmetična tehnica. Zakaj si izbrala ta poklic?
Od nekdaj sem oboževala delo s kozmetiko in nego telesa. Po osnovni šoli je bilo ličenje eden mojih najljubših hobijev, zato sem se tudi vpisala na to šolo. Žal pa me je ljubezen do ličenja drugih kar hitro minila, zato nisem vztrajala pri tem. Toda znanje in ljubezen do kozmetike sem prenesla v svoje novo podjetje QUOI, ki bo pisalo lepo zgodbo z nego telesa in našega uma.

Tvoja pesem Ego govori o lažeh in prevarah v odnosu. Bi odpustila fantu, če bi te prevaral?
Imam zelo poseben pogled na odnose. Ljudi si ne lastimo in prepričana sem, da si mora vsak par sam postaviti pravila – tudi glede varanja. Za nekatere je varanje že všečkanje slik drugih ljudi, za nekatere kaj več. Vem, da smo vsi ljudje in nas lahko čustva hitro zanesejo v smeri, ki jih ne pričakujemo. Komunikacija je pri tako težkih situacijah bistvena. Če bi lahko fantu odpustila prevaro, trenutno ne vem, ker še nisem bila v taki situaciji. Sem pa prepričana, da je s pravo komunikacijo mogoče vse rešiti.

Si srečno zaljubljena?
Sem. In za ta odnos sem neizmerno hvaležna.

Katere glasbene izvajalce najraje poslušaš?
Trenutno zelo rada poslušam Senidah, Noah Cyrus, Joker Out in še veliko drugih izvajalcev. Imam res zelo raznolik okus.

Za januar in februar načrtuješ kak koncert?
Ne, ker bom na Tajskem. Morda bom imela kakšnega tam.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografija:** arhiv Pila

MADONNA

Le stežka bi našteli vse nazive, ki si jih je v desetletja dolgi karieri prislužila kraljica popa Madonna. Je ena najbolj vplivnih in uspešnih glasbenic in najbolje prodajana ženska izvajalka vseh časov. Poleg naštetega je še plesalka, igralka in podjetnica. Madonna ne pozna meja in doseže vse, kar se doseči da.

Polno ime: Madonna Louise Ciccone
Rojstni dan: 16. avgust 1958
Leta delovanja: od leta 1979 do danes
Glasbeni žanr: pop
Najbolj znane pesmi: Like a Prayer, Like a Virgin, Hung Up, Material Girl, 4 Minutes, La Isla Bonita ...

Velika želja

Madonna se je rodila leta 1958 v Združenih državah Amerike. Njena mama je umrla za rakom, ko je imela Madonna komaj pet let, zato so jo vzgojili stari starši. Pri dvajsetih se je preselila v New York, kjer si je želela zgraditi plesno kariero. »*Želela sem postati velika zvezda. V New Yorku nisem nikogar poznala. Želela sem plesati in peti. Želela sem biti slavna in trdo sem delala, da sem uresničila svoje sanje.*«

Lov za sanjami

Najprej se je kot bobnarka, kitaristka in pevka pridružila bendu, leta 1982 pa je izdala svoj debitantski album. Album je bil dobro prodajan, svetovno znana pa je postala z drugim albumom *Like a Virgin*. Naslovni singel je kar mesec in pol preživel na vrhovih glasbenih lestvic!

Več kot glasbenica

Ni pa bila le uspešna glasbenica. Postala je modna ikona in vzornica številnim mladim dekletom. Njen prepoznavni stil je vseboval mrežaste nogavice, kratka krila in blond lase. Madonna je bila rada upornica. Pogosto ni sledila pravilom, kar jo je naredilo še večjo zvezdo. Eno izmed dejanj, ki je razburilo javnost, je bilo, ko je izdala knjigo s svojimi golimi fotografijami. Ustvarila je tudi več kolekcij oblačil in igrala v nekaj filmih.

Kraljica popa

Do danes je izdala štirinajst studijskih albumov in še naprej ostaja uspešna in vplivna glasbenica. Čeprav večinoma ustvarja pop glasbo, ji včasih doda tudi elemente drugih glasbenih žanrov, tudi klasike. Ključ njenega uspeha je, da nikoli ne sledi množicam in ostaja zvesta svojim željam in prepričanjem, hkrati pa vedno išče nov navdih ter se neprestano razvija.

Zanimivosti:

- Po svetu je prodala več kot 300 milijonov svojih albumov in za skoraj milijardo in pol dolarjev kart za svoje turneje.
- Madonna je sama napisala in producirala večino svojih pesmi. Ohranila je svojo neodvisno podobo in večkrat tudi spremenila svoj stil.
- Včasih je bila zaradi izzivalnega vedenja deležna kritik, na primer ko je leta 2003 med nastopom poljubila Britney Spears in Christino Aguilero.
- Preizkusila se je tudi kot igralka. Najbolj znan je njen nastop v filmu Evita, za katerega je prejela pomembno nagrado zlati globus.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv Pila

Dejstva o Sandri:

- Njeno polno ime je Sandra Annette Bullock.
- Rodila se je 26. julija 1964 in je stara 58 let.
- Leta 2010 in 2014 je bila najbolje plačana igralka na svetu.
- Zelo znana je njena vloga v filmu *Gravitacija* iz leta 2013, lani pa smo jo lahko videli v filmih *Izgubljeno mesto* in *Hiter kot strel*.
- 12 let je igrala klavir, pravi pa, da nima talenta za petje.
- Ker je kot otrok živela tudi v Nemčiji, govori tekoče nemško.
- Igralka ne uporablja družbenih omrežij.

Sandra Bullock

Sandra Bullock je slavna ameriška igralka, ki je za svoje delo prejela številne pomembne nagrade, med njimi tudi oskarja, revija Time pa jo je pred leti uvrstila tudi na seznam najbolj vplivnih ljudi na svetu. Igrala je v več kot 50 filmih, med katerimi so bili številni zelo uspešni. Zadnja leta poleg igralske kariere deluje tudi kot filmska producentka. Spoznajmo jo!

Vsi so navdušeni nad tvojo pozitivnostjo in prijaznostjo. Kako ti uspe biti takšna?
Po naravi sem optimistična in vesela, a to ne pomeni, da se kdaj pa kdaj tudi jaz ne počutim slabo. Do ljudi skušam biti prijazna, ker vem, kako je, če so drugi do tebe neprijazni.

Kdaj pa si se srečala z neprijaznostjo?
Ko sem bila stara 12 let, sem se iz Nemčije preselila v ZDA in v šoli so me zaradi tega zafrkavali. Drugače sem govorila in se drugače oblačila. Sošolci so bili na trenutke zelo nesramni, a se nisem dala.

Kako pa si se spopadla z zafrkavanjem?
Govorila sem o svojih občutkih in prosila za pomoč. Vseeno pa to zame ni bilo lahko obdobje, zdaj se imam veliko bolj fino!

Kakšna pa si bila kot otrok?
Hm, spomnim se, da je mama želela, da nosim lepe čevlje in oblekice, jaz pa sem se temu upirala in naredila ravno nasprotno: oblačila sem se bolj fantovsko, nosila sem kavbojke in kape s ščitkom. Rada sem rolkala in kolesarila.

Kako pa je bilo, ko si zaslovela?
To se je zgodilo, ko sem bila v svojih dvajsetih in sem že vedela, kdo sem. Mislim, da je bilo zato lažje, kot če bi zaslovela kot otrok, ampak vseeno je trajalo, da sem se navadila. Vseeno se ni veliko spremenilo. Še vedno so bili ob meni družina in stari prijatelji.

Opazili smo, da ne uporabljaš družbenih omrežij. Kako to?
Enostavno sem prelena za to! 😊 Z ljudmi se raje povežem v živo.

Igrala si tudi v veliko romantičnih filmih. Kakšen je ključ za dobro romantično zvezo?
Brez dvoma dobra komunikacija in spoštovanje.

V filmu *Izgubljeno mesto*, ki smo si ga v kinematografih ogledali spomladi, si igrala s Channingom Tatumom. Kako sta se razumela?
Odlično sva se razumela. Zabavna zgodba pa je, da najini hčerki obiskujeta isto šolo, in ker se nista razumeli, sva morala na razgovor k ravnatelju. Tako sva se pravzaprav spoznala v ravnateljevem kabinetu. Punci sta zdaj v odličnih odnosih, saj sta se med snemanjem filma tudi onidve spoprijateljili.

Pred nekaj meseci si napovedala, da si boš vzela odmor od igranja. Zakaj si se tako odločila?
Trenutno sem utrujena od vseh projektov in želim več časa posvetiti stvarem, ki niso povezane z delom. Delo jemljem zelo resno, zdaj pa bi si rada več časa vzela za svojo družino ter z njimi preživela 24 ur na dan.

Besedilo: Jure Kreft | **Fotografije:** arhiv distributerjev

M3GAN

Meter pričakovanja

Romantika:
Smeh:
Akcija:
Strašljivost:
Globina:

M3GAN ima po napovedniku možnost, da postane ena kultnih grozljivk. Pripoveduje zgodbo o punčki Cady, ki ostane brez staršev, v skrbništvo pa jo prevzame razvijalka robotov Gemma, ki dela na prototipu M3GAN: lutke z umetno inteligenco, ki že krepko spominja na pravo punčko. Gemma vpelje v družino M3GAN kot svojo asistentko pri vzgoji in ji pove, da ima samo eno ključno poslanstvo: varovanje Cady. M3GAN vzame nalogo dobesedno in začne ščititi Cady za vsako ceno: tudi tako, da ubije vsakogar, ki bi lahko Cady ogrožal.

- *M3GAN*
- v kinu od 12. 1. 2023
- znanstvenofantastična grozljivka
- v glavnih vlogah: Allison Williams, Violet McGraw, Ronny Chieng, Brian Jordan Alvarez, Amie Donald, Jenna Davis
- ZDA

Izdelava robota

Robotska deklica M3GAN je zelo nenavadna: je človeška in vendar ni. V resnici je sestavljena iz treh komponent. V osnovi jo je odigrala dvanajstletna plesalka iz Nove Zelandije Amie Donald, ki je poskrbela predvsem za njeno nenavadno robotsko gibanje, vključno s plesnimi prizori. Amie so izbrali ravno zaradi njenih izjemnih gibalnih sposobnosti, ki jih je izkazala na mednarodnih plesnih tekmovanjih. A obraz ni njen, narejen je iz umetne mase, na Amie pa so ga dobesedno prilepili. Prav tako Amie ne pripada glas, ki ga slišimo v filmu: posnela ga je osemnajstletna Jenna Davis.

Ključno vprašanje filma

Producenti pravijo, da M3GAN ni samo butasta grozljivka, ampak odpira tudi nekaj pomembnih vprašanj v zvezi z umetno inteligenco, ki ji vsako leto zaupamo več kontrole nad našim življenjem. Umetna inteligenca je danes povsod: v avtomobilih, računalnikih in tudi že nekaterih pečicah. Bo res kmalu prišel dan, ko nas bodo roboti nehali ubogati? In če, kakšen bo njihov svet? Kako ga bodo videli in razumeli? Na tej točki gre lahko res marsikaj narobe.

Še prijazno opozorilo

M3GAN je zelo obetaven film, ki pa je čisto prava grozljivka. Če še nikoli niste gledali grozljivke ali ste bolj občutljive duše, vam ogleda še ne priporočam. Mislim, da bo nekaj prizorov izjemno strašljivih, ki komu lahko povzročijo tudi nočne more. Tako da – ogleda se lotite previdno, odgovorno, in najbolje, v spremstvu staršev.

Dedek gre na jug

Meter pričakovanja

Romantika: 😍😍😍⚪⚪
Smeh: 😂😂😂⚪⚪
Akcija: 🔥⚪⚪⚪⚪
Strašljivost: 💀⚪⚪⚪⚪
Globina: 😎😎⚪⚪⚪

- v kinu od 12. 1. 2023
- komedija, drama
- v glavnih vlogah: Boris Cavazza, Vlado Novak, Zala Djurić, Jonas Žnidaršič, Goran Navojac
- Slovenija

Film, ki ga je režiral isti režiser kot priljubljeni prvi slovenski film v zgodovini samostojne Slovenije Babica gre na jug, ne pomeni nadaljevanja, pač pa ga z babico povezuje le naslov. Tokrat se junaka filma, ki ju igrata Boris Cavazza in Vlado Novak, resnično odpravita na jug – ne na morje, temveč proti Makedoniji. Vlado ugrabi svojega najboljšega prijatelja Borisa iz bolnišnice, saj se ne želi sprijazniti z dejstvom, da Boris umira. Pot jima prekriža Rominja Esma in od tod gre vse po svoji poti.

Operacija Fortune: Prevara stoletja

Meter pričakovanja

Romantika: 😍⚪⚪⚪⚪
Smeh: 😂😂⚪⚪⚪
Akcija: 🔥🔥🔥🔥🔥
Strašljivost: 💀⚪⚪⚪⚪
Globina: 😎⚪⚪⚪⚪

- *Operation Fortune*
- v kinu od 5. 1. 2023
- akcijski film, komedija
- v glavnih vlogah: Jason Statham, Hugh Grant, Aubrey Plaza, Josh Hartnett, Cary Elwes
- ZDA, Kitajska

Guy Richie je britanski režiser, znan po svojem značilnem, samosvojem slogu gangsterskih filmov. Pravi, da sta nanj vplivala Quentin Tarantino in Sergio Leone. Tokrat nam predstavi zgodbo, v kateri mora super vohun Orson Fortune *(Jason Statham)* izslediti in ustaviti prodajo smrtonosne sodobne tehnologije, s katero razpolaga orožarski milijarder Greg Simmonds *(Hugh Grant)*. V sodelovanju z najboljšimi operativci na svetu Orson zaposli največjo hollywoodsko filmsko zvezdo Dannyja Francesca, da jim pod krinko pomaga pri njihovi nalogi reševanja sveta.

Besedilo: Nika Osredkar | **Fotografije:** arhiv distributerja

Zdravnikova vest

Igrajo: Hugh Laurie (dr. Gregory House), Omar Epps (dr. Eric Foreman), Robert Sean Leonard (dr. James Wilson), Jesse Spencer (dr. Robert Chase), Lisa Edelstein (dr. Lisa Cuddy), Jennifer Morrison (dr. Allison Cameron)
Izvirni naslov: House M.D.
Število sezon: 8
Na sporedu: od leta 2004 do leta 2012
Žanr: medicinska drama
Država izvora: ZDA
Jezik: angleščina

Zdravnikova vest je ena najbolj znanih zdravniških serij, v kateri kljub dramatičnosti ne manjka komičnih vložkov. Leta 2008 je veljala za najbolj gledano televizijsko serijo na svetu, saj jo je spremljalo več kot 80 milijonov gledalcev, prejela pa je tudi številne televizijske nagrade in marsikoga navdušila za zdravniški poklic. Glavni igralec Hugh Laurie je vlogo dr. Housa odigral z odliko in postal tako slaven, da se je v času snemanja vozil z zatemnjenimi okni in nehal hoditi v trgovino, ker so ga ljudje ves čas fotografirali.

Vsebina

Legendarna zdravniška serija *Zdravnikova vest* spremlja genialnega, a izjemno posebnega in nergavega zdravnika dr. Gregoryja Housa pri reševanju najtežjih zdravniških primerov. Dr. House je v bolnišnici vodja diagnostičnega oddelka, člani katerega so tudi drugi zdravniki in zdravnice, ki mu pomagajo, ta pa jim s svojo zagrenjenostjo nemalokrat oteži življenje. Kljub temu se med njimi ob reševanju življenj spletejo posebne vezi.

Avdicija

Avdicije velikokrat potekajo tako, da se igralec sam posname, kako odigra želeno vlogo, nato pa posnetek pošlje ustvarjalcem serije, ki izbirajo, kdo bo najboljši za vlogo. Britanski igralec Hugh Laurie je svojo avdicijo posnel v Namibiji, kjer je ravno snemal film z naslovom Feniksov let. Posnel se je kar v kopalnici, saj je bil to edini prostor, ki je bil dovolj dobro osvetljen. Igralec je bil prepričan, da je dr. House stranska vloga, saj ni pričakoval, da je lahko glavni lik serije tako nergav in neprijazen. Hugh Laurie je tako postal najbolj znan »zdravnik« na svetu, zanimivo pa je, da je bil njegov oče res zdravnik. To mu je gotovo pomagalo pri pripravah na vlogo!

Walk and talk

Ker je v zdravniških serijah življenje pogosto na nitki in morajo liki hitro reševati izzive, mora temu slediti tudi režija. Veliko prizorov je zato posnetih v stilu walk and talk, kar pomeni, da se liki pogosto pogovarjajo, medtem ko hodijo, saj tako dajejo vtis, da se dogaja nekaj nujnega in se jim mudi. Hoji sledi tudi kamera, ki se med snemanjem takšnih prizorov premika po posebnih tirnicah.

Priljubljenost zdravniških serij

Dandanes obstaja ogromno zdravniških serij – toliko jih je, da so pravzaprav postale svoj žanr. Zakaj so tako priljubljene? Pripovedujejo zanimive zgodbe, s katerimi se marsikdo poistoveti. Kažejo ekstremne situacije – bolezni, izgube, strahove in druge težke trenutke, ki like zbližajo in jih naredijo bolj človeške. In ker liki v serijah težke situacije velikokrat premagajo, nam dajejo upanje, da je to mogoče tudi v resničnem življenju.

Fotografija: Shutterstock

MEGHAN TRAINOR

Fotografija: arhiv Pila

ZA NOVO LETO SI POČISTI MOBITEL!

Ob začetku novega leta si ponavadi zastavimo razne cilje in si obljubimo, da se bomo v novem letu bolj sproti učili, večkrat peljali kužka na sprehod, jedli manj sladkarij in podobno. Velikokrat ostane le pri lepih željah, če pa se izziva lotimo s frendi, je možnost uspeha večja.

Zato predlagamo še en izziv – podatkovno detoksikacijo!

OGLASNO SPOROČILO

PODATKOVNO KAJ?

Sliši se učeno, a gre za preprosto in koristno – digitalno čiščenje. Najprej pomisli, koliko aplikacij imaš na svojem mobitelu. Kako misliš – da tega ne veš? Odkleni mobitel in jih preštej. Jih je več kot 10? Več kot 50? Več kot 100?

V povprečju imamo na mobitelu kar okoli 40 aplikacij. Koliko pa jih zares uporabljamo? In kaj vse te aplikacije, čeprav jih ne uporabljamo, počnejo z našimi podatki? Marsikaj. Zato: opravimo hitro čiščenje in izbrišimo vse aplikacije, ki jih ne uporabljamo!

S tem ne bomo le sprostili prostora na mobitelu, temveč bomo zaščitili tudi svojo zasebnost.

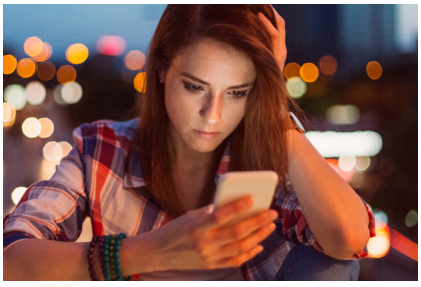

APLIKACIJA IN TRGOVINA S PODATKI

Vsaka aplikacija, ki jo imaš na mobitelu, je trgovina s podatki. S tvojimi podatki. Ko igraš igrico na mobitelu, igrica zbira podatke o tvojih navadah in jih pošilja izdajatelju igre. Ko si na družabnih omrežjih, le-ta zbirajo podatke o vsebinah, ki so ti všeč, tvojih prijateljih in podobno.

Dostop do tvojih podatkov omogočiš sam, in sicer v hipu, ko si naložiš aplikacijo. Saj veš – strinjam se s pogoji uporabe in bla bla bla … No, ta bla bla bla vsebuje tudi obvestila, da bo aplikacija zbirala tvoje podatke in jih celo prodajala najboljšemu ponudniku. Ups?!

Digitalna industrija s tem ustvarja ogromne dobičke, ti pa ji pri tem nehote pomagaš na račun svoje zasebnosti. Včasih na aplikacijo, ki smo si jo brezplačno naložili, pozabimo že čez nekaj minut.

Telekom Slovenije, d.d. Ljubljana

ODSTRANI ODPADKE S SVOJEGA MOBITELA!

Zato ti predlagamo izziv: s svojega mobitela pobriši vse aplikacije in si naloži samo tiste, ki jih res potrebuješ. S tem bo odpadlo zelo veliko digitalne navlake, ki ti po nepotrebnem zaseda prostor.

Vprašaj še frende, koliko aplikacij imajo oni. Pogovorite se, kdo je imel največ digitalne navlake in kdo je izbrisal največ nekoristnih in neuporabljenih aplikacij.

V letu 2023 si zadaj cilj in svoj mobitel podatkovno očisti vsake tri mesece. Tako bo mobitel v svet pošiljal manj podatkov o tebi in bo tvoja zasebnost na spletu bolje zaščitena.

VEČ O NASLEDNJI TEMI.

V začetku februarja obeležujemo Dan varne rabe interneta. Saj veš – ker smo na spletu odgovorni za svoje podatke in identiteto in lahko samo mi poskrbimo za varno in zasebno komunikacijo. Spremljaj torej nasvete za več varnosti in zasebnosti.

TelekomSlovenije

telekom.si

Ilustracije, besedilo in fotografije: Tamara Bregar, Kaja Cajhen in Živa Rogelj, Narodna galerija

JAPONSKA HRANA IN ANIME

Hrana je na Japonskem pomemben del kulture. Zato ni presenetljivo, da se veliko njihovih specialitet pojavi tudi v animejih in mangah. Obstajajo mange, ki so popolnoma posvečene hrani, kot je *Food Wars!: Shokugeki no Soma*. V tej zgodbi je glavni junak nadobudni mladi kuhar, ki se vpiše na elitno kuharsko šolo, kjer učenci sodelujejo v kuharskih tekmovanjih.

V nadaljevanju predstavljamo izbor najbolj popularnih (in okusnih) jedi, ki jih zasledíš v mangah in animejih.

RAMEN

Seznam japonskih jedi ni popoln brez juhe ramen! V bistvu gre za juho z rezanci, obstaja pa veliko različic, saj v juho dodajajo različne sestavine, kot so koščki svinjskega ali govejega mesa, trdo kuhana jajca in zelenjava. Ena najbolj zanimivih sestavin je zagotovo *narutomaki*. Gre za morsko jed v obliki oblačka, svoje ime pa je dobila po rožnati spirali v sredini, ki naj bi spominjala na vodne vrtince v ožini Naruto med otokoma Awaji in Naruto na Japonskem.

Ramen velikokrat vidimo v mangah ali animejih. To je najljubša jed Naruta, glavnega junaka istoimenskega animeja.

TAKOYAKI

To je sladka in žvečljiva kroglica iz pšeničnega testa, polnjena s sesekljano hobotnico, zeleno čebulo in koščki ingverja.

Prigrizek je priljubljena hrana likov Fat Gum in Tamakija iz My hero Academia. Tamaki ima posebno sposobnost, da lahko hrano, ki jo v tistem trenutku je, spremeni v dele svojega telesa. Ko poje *takoyaki*, se njegovi prsti spremenijo v lovke hobotnice.

ONIGIRI

To specialiteto najdeš v Demon Slayerju, Pokemonu, Sailor Moon in One piece. *Onigiri* so riževe kroglice v obliki trikotnika, polnjene z zelenjavo ali mesom. Zaradi svoje cenovne dostopnosti so zelo priljubljena hrana med Japonci.

POCKY

Pocky so piškoti v obliki tankih palčk, največkrat oblitih s čokolado. Obliv ima lahko med drugimi tudi okus jagode, zelenega čaja matcha in banane. V animeju Ga-Rei: Zero lika Yomi in Kagura igrata igro pocky, ki je nekakšna japonska različica steklenice resnice. *Palčke pocky* lahko pri nas poiščeš v specializiranih azijskih živilskih trgovinah.

OMURICE

To je omleta, polnjenja z ocvrtim rižem, zelenjavo in piščancem ter oblita s kečapom. Iz dveh ključnih delov jedi prihaja tudi ime, ki je skovanka

angleških besed za omleto (omlette) in riž (rice). To jed imajo radi tako otroci kot odrasli, najdeš pa jo v amimejih, kot sta Food Wars in Attack on Titan.

CMOČKI

Najdemo jih povsod po svetu. Okusni cmočki so narejeni iz testa iz moke ali riža in polnjeni z zmletim mesom in zelenjavo. Japonska različica se imenuje *gyoza*, postrežejo jo s sojino omako.

DANGO

Obstaja več različnih vrst danga, liki iz Naruta, Demon Slayerja in Sailor Moon pa si privoščijo *mitarashi dango*, ki je med najbolj priljubljenimi. Na nabodalu iz bambusa je štiri ali pet okroglih cmočkov iz riževe moke, oblitih z glazuro iz sojine omake. To okusno sladko jed Japonci po navadi jedo spomladi.

PO JAPONSKO

Dober tek!

Hiragana: **いただきます！**

Izgovarjava: itadakimasu

RISANJE PO KORAKIH
SKODELICA RIŽA

1. Narišemo skodelico, tako da je odprtina bolje vidna, saj nam tak pogled omogoča, do bolje vidimo vsebino v notranjosti. Če bi skodelico narisali z vrha, bi videli popoln krog.

2. Na podlagi živila, ki ga želimo upodobiti v notranjosti, ustvarimo teksturo, ki bo učinkovala kot obris. Riževa zna so majhna in obla. Da dosežemo bolj razgibano teksturo, vrstimo zunanje obrisa riža v različnih smereh. Pri zunanjem obrisu pazimo, da so nekateri obrisi večji in drugi manjši.

3. Obris dopolnimo s teksturami v notranjosti. Tam, kjer bi padla senca na kepo riža, je tekstur več kot tam, kjer je kepa osvetljena. Ko rišemo posamezen obris riža, pazimo, da je med njimi dovolj prostora.

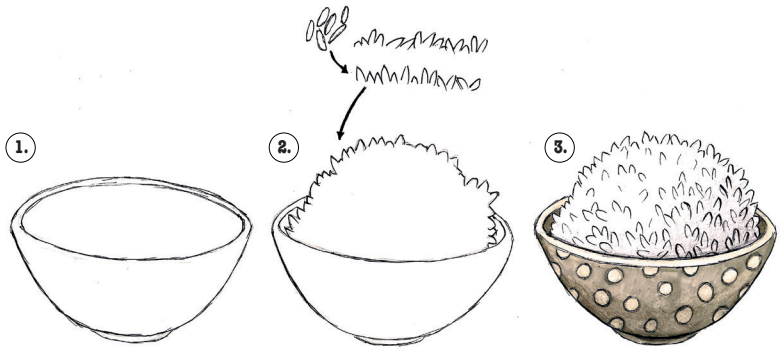

ZANIMIVOST

Japonci med jedjo glasno cmokajo in srebajo. Gesto, ki je na Zahodu znak neolikanosti, na Japonskem razumejo kot izraz vljudnosti, s katero pokažejo, da je jed zelo okusna.

Risba: Katarina Fulec, 2022

LIKOVNI NATEČAJ
MOJ MANGA STIL

Poskusi in nariši svojo mango risbo ter sodeluj v likovnem natečaju. Risbo pošlji do 31. marca 2023 na naslov: Narodna galerija, Puharjeva 9, 1000 Ljubljana, pripis: za manga natečaj. Najboljša dela bodo nagrajena.

ŠNOFIJEVA DRUŠČINA: STRAŠNA HIŠA 5. DEL

Piše: Pižama | Riše: Matej de Cecco

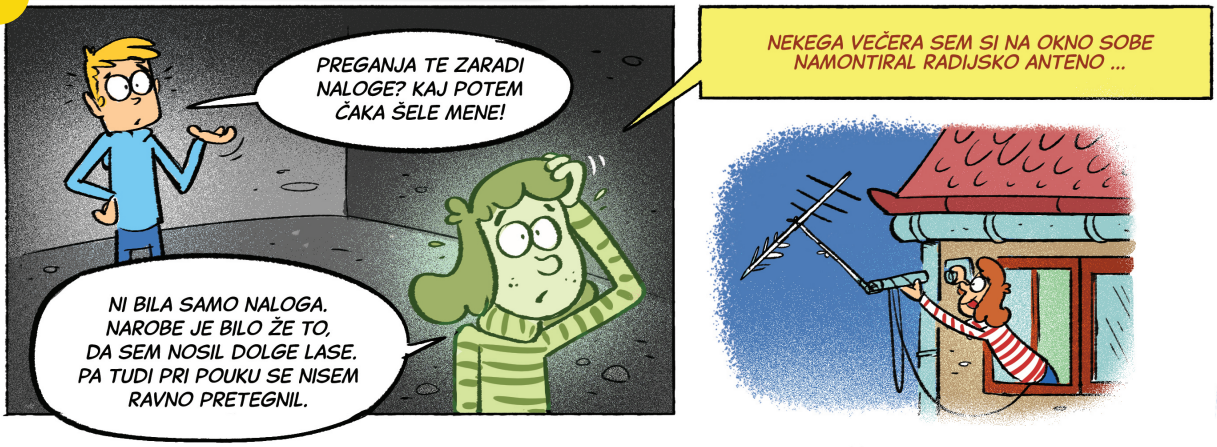

TOLIKO NALOGE TI BOM DALA DA BOŠ IMEL ŽULJAVE ROKE!
GRRRROMMM!
KAKŠEN NERED! IN RADIO?!?!
NE!
RADIO JE IZPRIDIL ŽE MARSIKATERO ŽIVLJENJE. TA APARAT NE BO NOBENEGA VEČ!
MOJ RADIOOOOOO ...
KRAK!
TRESK!
BZZK!
BZZK!
BZZK!
BZZZK!
SCVRRRK!
TRISTO SAMOUPRAVNIH KOMITEJEV! NEMATERIALNI SVET OBSTAJA!
K-K-K-KAJ?
TSSSSS
KAKO BOM ZDAJ POSLUŠAL RADIO LUKSEMBURG?
ZDAJ BOŠ POSLUŠAL SAMO LEVITE, KI TI JIH BOM PELA.
KAJ MU BO PELA?
TO POMENI, DA GA BO OŠTEVALA.
ZDAJ TI BOM LAHKO DALA VSO DOMAČO NALOGO NA SVETU! VSAK DAN! DO KONCA ČASOV!
NEEEEEEEEEE
SE NADALJUJE...

RESNIČNA ZGODBA

Piše: Vinko Möderndorfer Riše: Mateja Korbar Šimić

SORODNA DUŠA

Ves naslednji teden sem zbirala pogum, da bi šla na Tinder ali pa na Snapchat, Instagram, BeReal, Discord ali na TikTok … Nisem si upala. Prelagala sem z večera na večer.

Jernej mi je kar naprej esemesal. Tudi klical me je. Enkrat sem se po pomoti oglasila. Začel je jecljati … Takoj sem ga poklopila. Med odmori je po hodniku lazil za mano. Nekateri pa res ne znajo prenesti poraza.

Ko sva z Vesno v glavnem odmoru sedeli na oknu, je prišel k nama. Roke je potisnil globoko v žep in je stal tam, kot kakšen kuža, ki je izgubil lastnika. »Si še jezna name?« me je vprašal.

»Spelji se, a res ne vidiš, da te je dala na *ignor*,« je namesto mene odgovorila Vesna.

»Pa kaj si ti, Ajdina *bejbisiter*?!« ji je zabrusil nazaj.

»Raje še malo bolj v distanco stopi. Kakšnih petdeset metrov. Ti še vedno iz ust smrdi!« mu ni ostala dolžna Vesna. Potem pa se je zasmejala. Pravzaprav kar malo preveč in na silo. Vsi na hodniku so pogledali v našo smer. Jernej je zardel in v hudi jezi stisnil zobe, se zasukal in odšel.

»Jernej, počakaj!« sem zaklicala. Zasmilil se mi je. Ne bi mu smela reči, da mu smrdi iz ust. In da se slabo poljublja. Oboje je bila laž. Grda laž. Hudobna sem bila.

Obrnil se je k meni. Ustnice je imel stisnjene. *Joj,* sem pomislila, *res je lep*. »Oprosti, ker sem tisto rekla. Bila sem jezna nate. Zdaj nisem več.« In sem mu ponudila roko.

Srepo me je pogledal, potem pa je skoraj kriknil, tudi on najbrž zato, da bi vsi slišali: »Crkni!« in je odšel.

Zardela sem. Vsi na hodniku so za trenutek utihnili. Večina punc mi je privoščila. Čutila sem to.

»Ti si pa res zmešana! Da greš in mu ponujaš roko!« se je nad mano zgražala Vesna. Jaz pa sem tisti dan sklenila, da me moji vrstniki ne zanimajo. Nočem kar naprej doživljati zavrnitve.

Zvečer sem ugasnila luč in šla v posteljo. V postelji sem na iPhonu odprla *Tik Tok* in šla na *chatanje*.

Joj, koliko pogovorov! Nisem vedela, na katerega bi se odzvala. Največ je bilo fantov. Bile pa so tudi punce. Vesna me je opozorila, da niso vsi podatki resnični. *Ampak v tem je fora, je rekla, prav fino se je tako za hec izdajati za nekoga drugega.*

Opogumila sem se.

Zdravo! Jaz sem Ajda! sem napisala in šele potem sem se spomnila, da mi je Vesna zabičala, naj ne izdam svojega pravega imena.

Hi! se je takoj nekdo oglasil. In kmalu zatem še … *Hi! Hi. Hi, hi! Zdravo. Hellow. Kak si kaj? Hi, od kod si? Bejba, kaj delaš?*

Nisem vedela, komu bi odgovorila. Vedno več se jih je oglašalo. Vesna mi je rekla, da jih je zvečer po deseti največ.

Odločila sem se. Odgovorila bom tistemu, ki je napisal Zdravo.

Zdravo! Sem še enkrat napisala.

Ajda! Imaš lepo ime. Jaz sem Peter.

Peter, zdravo!

Koliko si stara?

Naj povem po resnici? *Štirinajst. Pa ti?*

Nekaj časa ni bilo odgovora. Najbrž tudi on razmišlja, ali bi se zlagal ali bi povedal po resnici.

Petnajst. Mi pošlješ svojo fotko. Pliz.

Opa, malo prehitro zahteva fotko, sem pomislila. Vesna me je opozorila na to.

Ne, sem na kratko odgovorila.

A ti jaz pošljem svojo?

Zdaj pa jaz nisem takoj odgovorila. Napisala sva si komaj nekaj stavkov in že hoče mojo fotografijo.

Ne, sem odpisala.

A to pomen, da mi nikol ne boš poslala fotke?

Ne vem. Bom videla. Povej raje kaj o sebi.

Čakala sem na odgovor. Ni mi odgovoril. Prav. Pa nič.

Med tem ko sva si dopisovala, se je oglasilo ogromno tistih, ki bi radi klepetali z mano. Med njimi je bilo tudi nekaj takšnih, ki so se podpisali z imeni. Če so bila imena sploh prava.

Tu Blaž, zdravo!

Gašper te helovira.

Helovira? Kaj pa to pomeni? Najbrž izpeljanka iz besede hellow, sem pomislila.

I'm Robert. Kak si kaj Ajda?

Prišlo pa je še ogromno *hi, hi, hi, hi!!!!*

Opogumila sem se. Oglasila sem se Blažu.

Zdravo!

Zdravo! A hodiš na Bežigrajsko?

Ne, ne hodim na gimnazijo. V devetem sem, sem odgovorila po resnici.

Jaz sem pa v prvem letniku. Nisem te še videl na chatu. A si nova?

Ja.

Prvič?

Ja.

Jaz sem pa že kar nekaj mesecev gor. Kje pa živiš? Mislim, kje si doma? Jaz sem tu v Trnovem. Pa ti?

Blaž mi je bil kar simpatičen. Predvsem je nekaj povedal o sebi. In ni takoj hotel moje fotke. In še nekaj mi je bilo všeč, potrudil se je in je pisal dokaj pravilno. To pa najbrž pomeni, da ni neumen. Čeprav mi kakšen pretiran piflar tudi ne bi bil všeč.

Ti je res ime Ajda? je napisal.

Ja. Pa ti? Si res Blaž?

Blaž sem, ja.

Potem nisem več vedela, kako nadaljevati. Naj ga kaj vprašam? Kaj naj ga vprašam? Saj ga vendar ne morem kar tako, iz čistega miru nekaj vprašati!

Potem jih imaš šestnajst? sem ga vprašala.

Ja. Pravzaprav še ne. Čez mesec dni. Pa ti? Si že petnajst?

Ja. Pred dvema mescema.

Potem sva pa skoraj isto stara.

Pa že. Še vedno nisem vedela, kako naj nadaljujem najin pogovor. Med tem

sem v kotu zaslončka na iPhonu videla, da se mi je oglasilo že dvaintrideset tistih, ki se želijo pogovarjati z mano.

A imaš rada nadaljevanke? se je izpisalo na ekrančku. Končno me je on nekaj vprašal!

Ja, sem mu takoj odpisala, *obožujem serijo House of the Dragon, še bolj pa mi je všeč Stranger things.*

Meni tudi!!! je takoj napisal in dodal tri klicaje. *Končno so posneli še četrto sezono! Komaj sem čakal. Super je, ker so jo snemali po vsem svetu. In ljubezenska zgodba je tudi mega. Takšna fina kombinacija srhljivke, znanstvene fantastike in ljubezenske zgodbe. Čisto sem padel not. Punce so mi zelo všeč.*

Ja, meni je tudi všeč, sem bila navdušena, *mislim, nadaljevanka, čeprav nisem gledala prve sezone*.

Jaz imam vse tri sezone na ključku. Če hočeš, se lahko dobiva in ti dam ključek.

Nisem vedela, kaj naj odgovorim. Vesna mi je rekla, da naj ne hitim z zmenkom. Sploh pa ne po prvem *chatanju*. Ampak Blaž, če sploh je zares Blaž, mi je bil všeč. Tako je umirjen. Iste stvari naju zanimajo. No, vsaj nadaljevanke.

Ja, sem napisala, *se bova zmenila.* Enkrat. S tem sem mu dala jasno vedeti, da se bova dobila, ampak ne še zdaj.

A si lepa? se je nenadoma pojavilo na telefonu. Kaj pa je zdaj to? Pa tako dobro je kazalo. Naredila sem se, da nisem razumela.

A knjige imaš rad? Mislim, rad bereš? Jaz sem zelo rada brala. Vsak teden sem prebrala kakšno knjigo. Zdaj berem malo manj. Druge stvari me zanimajo.

Fantje? Te zanimajo fantje?

Spet! Kot bi nenadoma govorila z drugo osebo. Pacient. Jasno. Vesna je rekla, da je na chatanju veliko pacientov. Vseeno sem odgovorila: *Jasno, da me zanimajo.*

Zdaj se je nenadoma pojavila fotografija. Poslal mi je fotografijo. Zraven pa je napisal: *Če hočeš, se lahko pogovarjava. Pisat je tako dolgočasno. Pritisneš ikono s kamero, desno spodaj.*

Nisem takoj odgovorila. Najprej sem pogledala njegovo fotografijo. Sedel je za mizo. Imel je oblečeno majico. Šestnajst let? Je res star šestnajst let? Ja, najbrž. Takšen je kot moji sošolci. Mogoče bolj resen. Lasje spredaj malo daljši. Padajo mu čez čelo. Pa ne preveč. Velik nasmeh. Beli zobje. Črna majica, ki se mu tesno prilega. Videti je športen tip. Hkrati pa ima obraz piflarja. Kot kakšen priden matematik. Ja, všeč mi je.

Nooooooooo?????? je napisal. Pritisni ikono za kamero in se bova videla v živo.

Nisem vedela, kaj naj bi storila. Nekaj mi je reklo, da naj še malo počakam. Napisala sem: *Lepa fotka.*

Takoj mi je odpisal. *Pošlji mi svojo.*

Ne morem. V postelji sem že. Drugič, sem napisala. Preden sem poslala, sem še enkrat pregledala. Nisem hotela, da bi bilo preveč napak in zatipkov. Tudi on je najbrž vedno še enkrat pregledal. V njegovih zapisih ni bilo napak.

Če si že v postelji, pošlji fotko, takšna kot si. A si naga?

Čutila sem, da sem zardela. Vročina mi je razžarila lica. Bila sem v spalni srajci. Hotela sem mu napisati: *Nikoli ne spim gola! Sicer pa, kaj te to briga!* ko so se nenadoma odprla vrata in takoj zatem se je prižgala luč. Mama je stala na pragu.

»A še ne spiš?!« je rekla.

»A ti pa ne znaš potrkati,« sem ji takoj odgovorila.

»Slišala sem te,« me je mama elegantno preslišala.

»Po novem prisluškuješ!« sem bila vedno bolj zadirčna.

»Šla sem na stranišče in sem slišala glasove iz tvoje sobe,« se je skoraj opravičila.

Pomislila sem, da sem najbrž res ponavljala besede, ki sem jih vtipkavala. Nisem se zavedala tega. Vesna mi je večkrat rekla: *A veš, da govoriš sama s sabo! Ko pišeš esemes, šepetaš tisto, kar pišeš. Če sem zraven, vedno vem, kaj si napisala.* Res, grda navada. Najbrž to počnem zato, ker ne maram napak.

»Pogovarjala sem se z Vesno,« sem se zlagala.

»Pozna ura je. Polnoč. Jutri imaš pa šolo. Prosim, pospravi telefon. Dovolj je,« je še pripomnila mama, ugasnila luč in zapustila sobo.

Ugasnila sem iPhone in ga položila na nočno omarico. Pa ne zato, ker bi hotela ubogati mamo. Nisem vedela, kaj naj odgovorim Blažu. Najbrž je samo eden od mnogih fantov, ki jim gre po glavi samo seks. Jaz pa bi se rada pogovarjala. Želim si imeti nekoga. Za pogovor. No, bom videla. Na vsak način bom še raziskovala. Mogoče pa najdem sorodno dušo, kot se temu reče.

Vznemirjena sem zaspala.

Pripravila: Katja Stergar v sodelovanju z Bralno značko
Slikovno gradivo: Mladinska knjiga, Sodobnost International, Založba Miš

Petra Postert:

Leto, ko so prišle čebele

Prevod: Renata Zamida • Sodobnost International, 2022

Njena mama je zavzdihnila. »Torej. Očitno je tako,« je začela in zatikalo se ji je. »To je dedkova oporoka, Josy. Že pred časom je dedek zapisal, kdo bo kaj dedoval. In želel je, da ti dobiš njegove čebele.«

»Jaz?« je planilo iz Josy. »Zakaj ravno jaz? Čebele so ... so bedne!«

»Čebele so v prvi vrsti žuželke,« je rekel njen očka. Kot da tega ne bi vedela! Muhe, komarji, čmrlji, čebele. Vse žuželke. Ja! In tudi ose. Te so jedle celo klobase. In vse so bedne. Omejene in trmaste. Pri tistih, ki letijo, se je to poznalo po tem, da so se zmeraj v kaj zaletavale, v vetrobransko steklo na primer ali pa v okensko šipo.

Družine

V vsaki družini so odnosi med posameznimi člani drugačni, čisto vseeno je, če starši enako vzgajajo sorojence, ker noben človek ni enak drugemu. Precej pogosto pa je, da se stari starši dobro razumejo s svojimi vnuki, četudi se morda ne razumejo najbolje s svojimi otroki. In enako pogosto je, da se otroci

Knjiga je zelo napeta, več mi je, ker avtorica na zelo zanimiv način in natančno napiše knjigo. Mislim, da jo bi morali prebrati prav vsi! **Ocena od (1-5) je 10!**

Živa Šušteršič

Kate Constable:

Januarske zvezde

Dedka sta našli v veliki dnevni sobi z drugimi oskrbovanci. V invalidskem vozičku je z glavo na prsih sedel pred televizorjem. Videti je bilo, da drema in ne gleda prastarega filma, ki se je odvijal na zaslonu.

»Kaj pa gledaš, dedi?« je Tash nenadoma planila nanj z naglim objemom in poljubčkom. »Je spet Veliki pobeg?«

Dedek je zmedeno zamežikal vanjo in skomignil. Ko je zagledal Clancy, se je začudil in iztegnil levo roko, da je stisnil njeno. Desna roka mu je negibno ležala v naročju. Po možganski kapi ni mogel uporabljati desne roke ali dlani in ni mogel govoriti, vsaj ne veliko. Zmogel je reči ja, ne in klinc, to pa je približno vse.

bolje razumejo s svojimi starimi starši kot starši – eni mislijo, da zato, ker babice in dedki otroke razvajajo, jaz pa mislim, da zato, ker imajo babice in dedki za otroke malo več časa in ker jim pri tem ni treba ves čas vzgajati. Mame in očetje vedno nekaj hočejo – »pospravi, pomij, uči se, pohiti, a še nisi.« In otroci se staršem vedno bolj upiramo – ker je pri njih najlažje preizkušati meje.

Marsikateri otroci svojim staršem zamerijo pomanjkanje časa ali pa celo pomanjkanje interesa zanje. Josyjina mama je svojemu očetu zamerila oboje – za čebele je vedno imel čas, zanjo pa nikoli, zdelo se ji je tudi, da je imel čebele raje od nje. In ko je v oporoki svoje čebele zapustil Josy, se ji je zdelo, da gre za maščevanje. Josy vseh teh maminih občutkov seveda ni poznala, ampak za čebele pa ji tudi ni bilo mar. Dedek je bil sicer povsem ok, čebele pa, no, so brenčale.

Knjigi bi dala **oceno 4 od 5**. Je zabavna, ob trenutkih napeta in te vedno vleče naprej.
Lara Oštir

Tudi Clancy ni prav dobro poznala dedka. Ko ga je zadela kap, je bila še premajhna, zato ni imela posebnega odnosa z njim, medtem ko ga je njena sestra Tash oboževala. Pa smo pri značajih, zdi se, da sta si bila Tash in dedek precej podobna, oba navihana in pripravljena na podvige, medtem ko je Clancy raje sanjarila in gledala zvezde – tako kot babica.

Spremembe

Ob obisku pri dedku v domu je Tash ugotovila, da dedku v domu res ni všeč, in ko je naletela še na neprijaznost, je reagirala nagonsko – s Clancy sta dedka iz doma odpeljali. In pustolovščina se je začela. Zaporedje dogodkov je namreč pripeljalo do tega, da staršev ni bilo doma, teta Polly je šla na dopust in punci sta jo z dedkom pobrisali v dedkovo staro hišo. Saj ga nista ugrabili, ker sta le dobili dovoljenje, da ga odpeljeta za kak dan, a kaj ko jima tega niso vsi verjeli in kaj ko se jima je v nekem trenutku zdelo, da jim sledi policija. Dedek je res imel skrivno zalogo denarja, nista mu ga ukradli, ampak kaj ko tega niso vsi verjeli. Si predstavljate, kako je bežati in se skrivati z dedkom v invalidskem vozičku? In to sestri, ki sta sicer kot pes in mačka, ki se ne strinjata v ničemer in ničesar ne naredita skupaj. No, takole … ne konča se v enem dnevu in niti ne v enem mestu in policija jih navsezadnje res išče. Josy pa, no, tudi pri njej čebele poskrbijo za kar nekaj sprememb. Če je panj najprej pri Almi, dedkovi prijateljici, pa se nekega dne znajde pri njih na vrtu – ne glede na to, kako mama grdo gleda. In ker je za čebele treba skrbeti, je zato treba spremeniti vrt, pa čeprav mama grdo gleda. In se je treba izobraževati in zato porabljati čas, čeprav mama grdo gleda. Ampak nekje vmes se čebele najprej priljubijo Josy, potem se nekoliko priljubijo očetu, pa sošolcu Mirku in učitelju. In čeprav čebele ne govorijo, Josy zaradi čebel spozna družinsko zgodbo in razume dedka in razume mamo. Včasih se družinski člani ne pogovarjajo dovolj, ampak včasih pomaga, da se razumemo.

Knjiga govori o mladi deklici Josy. Čebele njenega pokojnega dedka ji pomagajo spremeniti pogled na svet. Dedka ima še zdaj za vzor, saj je menil, da se ne smeš ozirati na preteklost. Knjigo bi ocenila z **oceno 4**.
Neža Panikvar

Nagradno vprašanje

Pil podarja 3 izvode knjige Petra Postert: Leto, ko so prišle čebele založbe Sodobnost International. Odgovori na nagradno vprašanje in sodeluj v žrebanju!

KAJ JOSY ZAPUSTI DEDEK?

Odgovor pošlji **do 28. januarja 2023 na PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **Bralni grižljaj**. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**. Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo **30. januarja 2023** izžrebali 3 srečneže in jim podarili po eno knjigo. Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Knjižna lestvica

Glasuj za knjigo, ki ti je najbolj všeč.

Glasuješ lahko na Pilovi spletni strani **WWW.PIL.SI** ali po e-pošti **PIL@MKZ.SI** in seveda po klasični pošti **PIL, 1536, LJUBLJANA**.

Predlagaš lahko tudi knjigo, ki je še ni na lestvici.

1. **Rick Riordan**
   Junaki Olimpa: Izgubljeni junak
2. **J. K. Rowling**
   Harry Potter 7: Svetinje smrti
3. **Krister P. Jansson**
   Jan Pančur in testeninska zarota
4. **Špela Frlic**
   Bleščivka
5. **Mark Haddon**
   Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa

Januarsko lestvico je postavilo vaše glasovanje.

Naslednji mesec

Februarja bomo govorili o knjigi

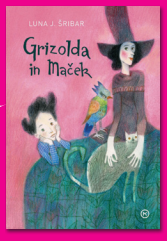

Luna J. Šribar:
Grizolda in maček,
Mladinska knjiga 2022

Ti je bila knjiga všeč? Zakaj? Kakšne misli so se ti porajale ob branju? Piši nam!

Mnenje naj bo kratko, nekaj stavkov. Lahko poveš tudi, kakšno oceno si zasluži (ocene od 1 do 5). Odgovor pošlji do **28. januarja 2023** na PIL, 1536 Ljubljana, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **PILOVA KNJIGA**. Mnenje lahko deliš z nami na spletnih straneh **WWW.PIL.SI**.

Tri najzanimivejša mnenja bomo objavili in nagradili.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na **strani 5**.

Besedilo: Jolanda Bertole | **Fotografije:** Reuters

NOGOMET

Svetovno prvenstvo v nogometu je navdušence po vsem svetu za mesec dni prikovalo pred TV-zaslone. Koliko čustev, veselja in solz je bilo v tem času tako med nogometaši kot navijači! Kralj športov je postregel z razburljivimi razpleti, preobrati, napetimi končnicami, podaljški, enajstmetrovkami, pa tudi z rekordnimi 172 goli, kar je največ doslej. Z naslovom svetovne prvakinje se je okitila Argentina, a pot do vrha je bila dolga in nič lahka, začela pa se je celo s porazom na prvi tekmi proti Savdski Arabiji, kar nekateri opisujejo kot največje presenečenje v zgodovini. Po štirih prvenstvih, ko so prevladovale evropske države, je po dvajsetih letih pokal znova odšel v Južno Ameriko. Že prvi del prvenstva po skupinah je bil zanimiv in je prinesel nekaj nepričakovanih rezultatov. Po 64 tekmah so bile med najboljšimi štirimi reprezentancami Argentina, obe finalistki izpred štirih let Francija in Hrvaška ter veliko presenečenje – prvič v zgodovini afriška in arabska reprezentanca, in sicer Maroko. Po skupinskem delu je izpadla Nemčija, ki je že na prvi tekmi doživela poraz z Japonsko. Mehika je izpadla zaradi enega manjkajočega gola, Urugvaj, ker je dal manj golov kot Južna Koreja in Belgija, ki je bila tretja leta 2018. Razočarala je Srbija, ki je dosegla le en remi. V osmini finala je Maroko izločil Španijo. Portugalska je po zmagi v skupini nato v četrtfinalu skupaj z Ronaldom pomahala v slovo. Ronaldo se je v Katarju vpisal v zgodovino kot prvi, ki je dal gol na petih svetovnih prvenstvih, zapustil pa ga je s solzami v očeh. In tudi njih je premagal prav Maroko. V četrtfinalu sta se poslovili še Brazilija in Anglija. Ogromno zanimanja je bilo za tekmo Hrvaške in Brazilije, ki se je končala v rednem delu brez golov, po podaljških je bilo 1 : 1, po enajstmetrovkah pa so napredovali naši sosedje. Izkazal se je predvsem vratar Livaković. Brazilska sproščenost, čarobnost se je tu ustavila. In tako tudi nismo videli južnoameriškega obračuna med Brazilijo in Argentino. Hrvaški navijači so pred vsako tekmo na plaži pred hotelom svojih nogometašev razvili kar dvesto metrov dolgo in skoraj sto kilogramov težko zastavo in prepevali. V polfinalu so Hrvati dobili za nasprotnika še enega velikana, Argentino. Ta je zmagala s 3 : 0, Francija pa je z 2 : 0 premagala Maroko. V boju za tretje mesto je Hrvaška premagala Afričane z 2 : 1 in po štirih letih znova osvojila medaljo, po srebru tokrat bron, Argentina pa je v norem finalu, pravi drami in nogometni poslastici, po enajstmetrovkah premagala Francijo, branilko naslova. Obe sta lovili tretjo zvezdico. V rednem delu je bilo 2 : 2, po podaljških 3 : 3, znova so tako odločali streli z enajstih metrov. Uspešnejši so bili Argentinci in rajanje po tretjem naslovu se je začelo. Dolgih 36 let so čakali nanj. In Messiju je tokrat uspelo pripeljati jih na vrh. Ena ekipa, ena država, ene sanje, je pisalo na njihovem letalu. Na ulicah Buenos Airesa jih je pozdravilo več kot štiri milijone ljudi, na koncu pa so zaradi varnosti nogometaše tako rekoč evakuirali iz avtobusa s helikopterji. Gledalci so se povzpeli na vse mogoče stebre, ulične svetilke, da bi čim bližje in bolje videli svoje junake. Velik sprejem je bil tudi v Zagrebu, trajal je več kot pet ur, pa tudi v Franciji je bilo slavnostno. Nogomet je znova spisal čudovite zgodbe. Argentina je ob naslovu prvaka osvojila še nekaj lovorik. Imela je najboljšega igralca, Lionela Messija, prejel je zlato žogo, najboljšega vratarja Emiliana Martineza, dobil je zlato rokavico, in najboljšega mladega nogometaša Enza Fernandeza. Najboljši strelec pa prihaja iz vrst poraženčev, iz Francije, to je Kylian Mbappe, ki je prejel zlati čevelj, dal je osem golov, enega več kot klubski kolega Messi. Po Maradoni je Messi postal še ena argentinska desetka za večnost. Številni po svetu so navijali za Messija, privoščili so mu, da je ob vseh lovorikah, ki jih je že osvojil, dobil še to, ki mu je manjkala, in s tem se je postavil ob bok svetovnima legendama Maradoni in Peleju. Kapetan je tako dodal še zadnji kamenček v mozaik uspehov. In lahko je visoko dvignil pokal iz osemnajstkaratnega zlata, težak dobrih šest kilogramov. Messi je res blestel na tem prvenstvu. 35-letni nogometaš je v finalu postal nogometaš z največ nastopi na svetovnih prvenstvih. To je bila njegova 26. tekma, zadnja v karieri na svetovnih prvenstvih, ne bo pa še končal reprezentančne kariere. Uresničil je svoje otroške sanje. Vse življenje je hrepenel po tem pokalu. Za reprezentanco je dal že 98 golov. Ima sedem zlatih žog, štirikrat je osvojil Ligo prvakov, lani je osvojil južnoameriško prvenstvo, številne državne naslove in druge lovorike. Zdaj je v zbirko dodal še eno, ki mu je manjkala. Uspel je v petem poskusu. V klubskem nogometu je osvojil vse najbolj prestižne lovorike, svetovni naslov se mu je dolgo izmikal. Zdaj ga končno ima.

Argentinci s pokalom

Messi v dvoboju s francoskimi nogometaši

SKOKI

Anže Lanišek, najboljši smučarski skakalec to zimo, je v tej sezoni svetovnega pokala stal že šestkrat na stopničkah. Nanizal je tri zmage na štirih tekmah. V Ruki tudi z rekordom skakalnice, 149 metrov. Decembra je nizal stopničke, v Titisee-Neustadtu je bil prvi in drugi, v Engelbergu prvi in tretji. V Titiseeju je bil drugi v uvodni seriji, na koncu celo ni vedel, da je zmagal, ker se je preobuval, ko je skakal Granerud. Nato je prišel še Engelberg in še tretja zmaga. Vrhunski skoki so dober obet za novoletno skakalno turnejo. Urša Bogataj pa je poskrbela za prve ženske stopničke v tej sezoni. Bila je tretja. Prav tako v Titiseeju.

Anže na zmagovalnem odru

DESKANJE

Deskarka Gloria Kotnik je po bronasti olimpijski kolajni v paralelnem veleslalomu v Cortini d'Ampezzo prišla še do prve zmage v svetovnem pokalu. Prvič se je sploh povzpela na stopničke v tem tekmovanju. 31-letni Celjan Tim Mastnak je bil odličen že na uvodu v sezono. Osvojil je drugo mesto v paralelnem slalomu na tekmi svetovnega pokala. To je bila njegova najboljša uvrstitev v tej disciplini.

ŠPORTNIK LETA

Športnika leta 2022 sta po izboru športnih novinarjev postala atlet Kristijan Čeh, svetovni prvak in evropski podprvak in zmagovalec diamantne lige v metu diska, in smučarska skakalka Urša Bogataj, olimpijska prvakinja v smučarskih skokih in tudi zlata v mešani ekipi. Sicer je leto 2022 postreglo z zimskimi olimpijskimi igrami in rekordno bero olimpijskih medalj. Veselimo se že novih uspehov slovenskih športnikov v 2023.

ALPSKO SMUČANJE

Olimpijski podprvak Žan Kranjec je na veleslalomu v Val d'Isèru prišel na stopničke. Drugi čas druge vožnje ga je popeljal na tretje mesto, po prvi vožnji je bil enajsti, odločen napad v drugi se je poplačal. Skupno so bile to že njegove jubilejne desete stopničke v karieri. Ilka Štuhec se vrača. Po skoraj štirih letih je znova stala na stopničkah. Odlično se je odrezala na tekmi v smuku v St. Moritzu. Osvojila je drugo mesto.

Kranjec v boju za stopničke

Nagradno vprašanje

Katera reprezentanca je osvojila naslov prvakov na letošnjem nogometnem svetovnem prvenstvu?

Odgovor pošlji do **27. 1. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali na **pil@mkz.si**, s pripisom **ŠPORT**.
Odgovoriš lahko tudi na **WWW.PIL.SI**.

Med prispelimi pravilnimi odgovori bomo 30. 1. 2023 3 izžrebance nagradili.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 5.

Besedilo: Jelka Šutej Adamič | **Fotografija:** PRO PLUS

Viktorija Bencik Emeršič

Ni »kelnarila«, a doma rada postreže goste

Viktorija Bencik Emeršič ali Nastja, kot jo poznamo iz serije Ja, Chef!, je začela igrati že v prvih razredih osnovne šole. Ne, nikoli ni bila natakarica, zelo rada pa gosti prijatelje, ki jim z veseljem postreže. Vsako prosto minuto posveti možu Bojanu Emeršiču, tudi igralcu, ter sinovoma, štirinajstletnemu Tiborju in osemletnemu Oskarju.

Pred kamere si stopila, še preden si se vpisala na AGRFT. Kako se spominjaš sodelovanja v mladinski oddaji Enajsta šola?
Moje veselje do igre se je začelo že veliko pred Enajsto šolo, sega že v tretji razred OŠ, ko sem sodelovala v otroški amaterski gledališki skupini, ki je potem »zrasla« v napol profesionalno gledališko skupino. Potem sem več let soustvarjala otroško in mladinsko oddajo na radiu, ki je bila enkrat tedensko, in potem je nastopila še Enajsta šola. To je bila zame super dodatna odskočna deska in z velikim užitkom sem spoznavala nove ljudi in nove načine dela. Enajsta šola pa je bila moj prvi stik s televizijo.

Te je prav to spodbudilo za igralski poklic?
Ne, veselje do igre se je začelo, kot sem rekla, že v 3. razredu OŠ in se je potem stopnjevalo … Če ne bi bilo učitelja Borisa, s katerim smo bili zelo dobri prijatelji, je vprašanje, če bi se znašla v teh krogih, ker prihajam iz Lendave. V tistih koncih je vseeno toliko manj možnosti za spremljanje kulture in umetnosti. Kar se tega tiče, smo bili malo prikrajšani.

Kako so te spodbujali starši?
Zelo. Očetova družina, že njegov oče, njegova teta, sestra … so bili člani amaterskih gledaliških skupin. Predvsem dedek je bil tik pred vstopom na akademijo, prav tako moj oče, ampak se je življenjska zgodba obema zasukala nekoliko drugače. Vedno pa sta bila zvesta gledališču in aktivna v amaterskem gledališču, ki je postalo po tolikih letih delovanja že profesionalno. V moji družini ni bilo nikoli pomislekov, da se ne bi ukvarjala z igro.

Kaj pa si si prav zares želela postati?
V bistvu sem se spogledovala tudi s politologijo. Saj ni veliko vzporednic z gledališčem, malo pa že. Kadar na televiziji gledam nastope politikov, večkrat pomislim, da morajo biti dobri igralci! Vedno me je veselilo delo z otroki, zato me je privlačil tudi poklic učiteljice.

Imaš raje živo občinstvo ali kamero?
Poudarjam, da se naša akademija imenuje Akademija za gledališče, radio, film in televizijo in redki se opredelijo samo za eno vejo znotraj uprizoritvenih umetnosti. Verjamem, da se tudi filmu kažejo boljši časi. Imamo veliko mladih in starejših filmskih režiserjev in igralcev. Z vsemi dejavnostmi imam že izkušnje in vse jemljem kot svoj poklic, med njimi ne delam razlik. Vse mi je ljubo, čeprav je res, da se delo v gledališču razlikuje od dela na televiziji, radiu ali pri filmu. Že to, da lahko med snemanjem serije večkrat posnamemo en kader, kar v gledališču, na odrskih deskah ni mogoče. Gledališka predstava je vsak večer v živo, vsakič gre za malo premiero in tega se sčasoma navadiš. To delo ima poseben čar, ker ni poti nazaj. Ko enkrat začneš predstavo, ne moreš kar nehati ali se vrniti. Med snemanjem kadra se dogajanje lahko ustavi, na odru ne. Vržeš se v vodo in plavaš, in karkoli se na poti zgodi, moraš priplavati na obalo.

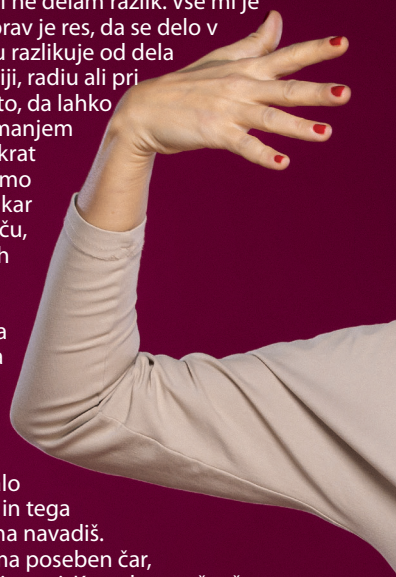

Malo za šalo … Ali se ti kdaj zgodi, da začneš recitirati dramsko vlogo, medtem ko nastopaš v vlogi natakarice Nastje in obratno?
Ne, to se mi nikoli ne zgodi. Nisem še prišla na oder in pomotoma izrekla repliko iz serije ali kakšne druge predstave. Ustvarjanje gledališke predstave je namreč celosten proces, ki te posrka vase. Ko se vse prepoji, ne more razpasti, nemogoče je, da bi nenadoma začela govoriti kaj drugega.

Lahko pa se seveda zgodi, da pozabiš repliko iz tiste predstave, pride do mini blokadic, a takrat se je treba znajti na drugačen način.

Ali si bila kdaj natakarica? Morda kot študentka?
Ne. Ampak pri sebi vedno rada gostim prijatelje, pride jih tudi več kot dvajset. Organiziram in pripravim srečanje, z veseljem kuham in strežem. Tako da mi poklic strežnika ni tuj, se ga ne bojim.

Nastja je velika ljubiteljica živali in vegetarijanka. Tudi vaša družina ima psa. Imate še kakšno domačo žival?
Moja ljubezen do živali prav tako izvira že iz otroških let, saj smo imeli vedno veliko različnih živali – od psa do papagajev, ribic, hrčka, morskega prašička. In z Bojanom sva si precej hitro tudi omislila psa – nemškega boksarja. Zdaj imamo že drugega, psičko. Tibor in Oskar rasteta s psom. Življenja brez domače živali si sploh ne predstavljam.

Ali si tudi ti, tako kot Nastja, vegetarijanka?
Ne, nisem. Jem meso, a od njega nisem odvisna. Lahko preživim tudi brez mesa, ampak potem pa moje telo prav kliče po tem, da ga potrebujem. Res pa je, da sem se že velikokrat ukvarjala z idejo, da bi postala vegetarijanka.

Kako z Bojanom usklajujeta službo (delo zvečer!), varstvo otrok in zabavo?
Težko, to je res naporno. S tem sem se v življenju največ ukvarjala. Še posebej mi je bilo težko pri prvorojencu Tiborju, ko sem se prvič spopadala s pomanjkanjem časa. Naši otroci so 300 dni na leto sami zvečer oz. jih ne damo spat starši, kar je kar grozno, če se zavedamo, da je večerni čas, ko se otrokom bere in se jih boža, precej pomemben v življenju družine. Poiskati smo morali druge trenutke in za to, da smo bili skupaj, sva odpovedala marsikakšen angažma.

Ali sinova že kažeta igralske sposobnosti? Rada nastopata?
Predstave obvezno spremljata, tudi mlajši Oskar. Prideta na vse najine predstave. Tibor se malo spogleduje, goji simpatijo do tega poklica, Oskar še ne, je bolj športnik po duši in ga trenutno zanima predvsem žoga. Tibor pa je umetniška dušica, všeč mu je gledališče, še posebej ljuba pa mu je glasba. Delno si je to ljubezen privzgojil kar v družini, saj z Bojanom od nekdaj poslušava zelo raznovrstno glasbo. Otroka sta zrastla z glasbo. Sicer pa Tibor zbira tudi vinilne plošče in ima gramofon. Novo pa je, da je končno začel bobnati, saj ima neverjeten ritem in je res nadarjen. Pri tem ga bomo vsekakor spodbujali.

Viktorija Bencik Emeršič je študij dramske igre zaključila leta 2008 v letniku Mileta Koruna in Matjaža Zupančiča. Od leta 2011 je redna članica ansambla MGL. Za vlogo Žene v Hudiču babjem K. Schoenherrja je prejela Borštnikovo nagrado za mlado igralko.

Zakaj si se pravzaprav odločila za sodelovanje pri snemanju serije Ja, Chef!?
Res sem se izogibala vrsti angažmajev, da mi ne bi zmanjkalo časa za družino. V gledališču sem tako ali tako polno zaposlena, tako da je sodelovanje na televiziji, pri serijah ali radiu še dodatna zaposlitev. Odločitev, ali bom sodelovala pri Ja, Chef!, sem dolgo sprejemala. Na koncu sem se odločila, saj sem vedela, da gre za super ekipo, poleg tega me je spodbujal tudi Bojan in tudi otroka sta že starejša. Zdaj mi niti za trenutek ni žal, da sem sprejela to ponudbo. Na snemanjih se imamo super in potem je vse skupaj lažje.

Kako potekajo snemanja? Kaj počnete v zakulisju?
Anekdot je veliko. Snemanja so prijetno živahna, prizori zabavni, liki so smešni, vsi se dobro počutimo v njih. Seveda je včasih tudi naporno, brez tega ne gre. Snemanja se običajno začnejo že zelo zgodaj, že ob pol sedmih se dobimo na maski in pri prvi vaji. Okoli osmih pa se že začne snemanje prvih prizorov.

In še za konec. Poznaš Pil? Si ga tudi sama prebirala? Ali ga zdaj s sinovoma spet vzameš v roke?
Ja, od nekdaj sem rada prebirala Pil, v katerem sem lahko prebrala marsikaj zanimivega. Mislim, da sem v Pilu ali v njegovi prilogi tudi odkrila prvo singelco skupine Siddharta. Sinova pa še nista brala Pila, morda ga bosta zdaj. (smeh)

Besedilo: Aleš Nosan | **Fotografije:** arhiv Pila, Shutterstock

Dejstva, ki vas bodo sezula

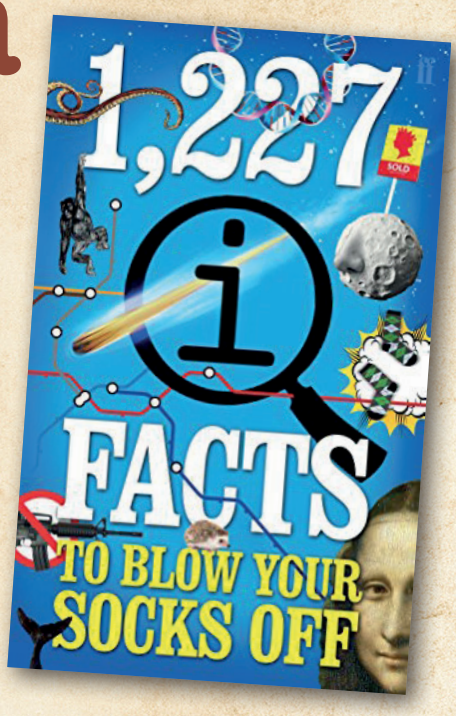

Pred kratkim mi je povsem slučajno prišla v roke knjiga, ki so jo pred desetimi leti objavili John Lloyd, John Mitchinson in James Harkin. Trije Angleži so dolgo zbirali različna nenavadna dejstva oziroma resnice. Nastala je knjiga *1227 zanimivih dejstev*, ki vas bodo sezula (*1227 Quite Interesting Facts to Blow Your Socks Off*). Že iz zelo dobro izbranega naslova je jasno, da se nam ob branju obetajo mnoga presenečenja, zabava in tudi možnost razmišljanja.

Knjiga je bila po pričakovanjih velika uspešnica, zato so se avtorji lotili novih raziskovanj in objavili njeno nadaljevanje z naslovom 1339 dejstev, ki vas bodo pustila odprtih ust (*1339 Quite Interesting Facts Make Your Jaw Drop*). Če vas bodo dejstva, ki jih boste prebrali v spodnjem prispevku, navdušila, samo povem – nakup obeh knjig je seveda mogoč na Amazonu. Pa poglejmo nekaj primerov.

1. Teroristični napad na dvojčka v New Yorku je ameriški predsednik George Bush izrabil za obračun z voditeljem Iraka Sadamom Huseinom. Zanimivo pa je, da sta zakleta sovražnika imela istega italijanskega čevljarja.

2. Končno smo dobili **slavno IKEO tudi v Ljubljani.** Eden od desetih evropskih otrok spi na Ikeini postelji.

3. Najpogosteje ukradena knjiga v ZDA je – logično – Sveto pismo ali Biblija.

4. Dve tretjini Zemljanov še nikoli nista videli snega.

5. Prvo zasebno detektivsko agencijo je odprl kriminalec.

6. Krave mukajo s krajevnimi naglasi.

7. V človeškem telesu je dovolj ogljika, da bi lahko izdelali **900 svinčnikov**.

8. Američani na leto pojedo 10 milijard krofov. Podatek o tem, koliko jih pojedo policisti (saj veste, značilni prizor iz ameriških kriminalk je policist, ki je krof), žal ne obstaja.

9. Tako imenovane ***hitre zmenke*** je prvi predlagal človek, ki je bil po poklicu judovski duhovnik, torej rabin. Razlago pojma *hitri zmenek* prepuščam pametnejšim od sebe.

10. **Za dekleta, ki imate rada pajke.** V Veliki Britaniji pajki po številnosti močno prekašajo ljudi, razmerje je 500.000 proti 1. Je kakšen razlog, da bi bilo v Sloveniji drugače?

11. Vampirske pajke privablja **vonj človeških stopal**.

12. **Tipično angleško** – če na britanski obali najdejo mrtvega kita, pripada glava kralju, rep pa kraljici. Si predstavljate Karlovo Camillo v družbi s kitovim repom?

13. Vsak trenutek je na svetu **pijanih 45 milijonov ljudi**.

14. Morda bi lahko v restavracijah s hitro prehrano obesili naslednji napis: Le petnajstina vseh ljudi na svetu je prebivalcev Severne Amerike, vendar pa njihova teža **prispeva kar tretjino teže** svetovne populacije.

15. **60 odstotkov nogometašev** britanske prve nogometne lige bankrotira pet let po upokojitvi.

16. V vseh risankah imajo miške rade sir. V resnici pa ni čisto tako. Glodavci imajo najraje **arašidovo maslo**.

17. **Obrvi se obnovijo** vsakih 64 dni.

18. **Znameniti krik iz filmov o Tarzanu** je na patentnem uradu prijavljen kot izum.

19. **Giljotino** so v Franciji nazadnje uporabili leta 1977.

20. Ruska ekipa je leta 1908 na olimpijske igre v London prišla **12 dni prepozno**, ker so še vedno uporabljali julijanski koledar.

21. Elektromagnet v pospeševalniku delcev v švicarskem Cernu **tehta več kot Eifflov stolp**.

22. Na mestu, kjer je danes Buckinghamska palača, je nekoč stala **javna hiša**.

23. Ženska s povprečno življenjsko dobo **prejoče 16 mesecev**.

24. **80 odstotkov moških**, ki so bili v Sovjetski zvezi rojeni leta 1923, je do leta 1945 umrlo. Državljanska vojna, lakota, stalinistične čistke, gulagi, druga svetovna vojna … je sploh treba še naštevati?

25. Ste gledali Jurski park – slavne filme o dinozavrih? Glasovi dinozavrov so pravzaprav **obdelani posnetki želv** med – spolnim odnosom.

26. Polovica Američanov **ne verjame v evolucijo** – torej znanstveni razvoj človeka.

27. **90 odstotkov orožja** v Mehiki je tja pretihotapljenega iz ZDA.

28. **Dve tretjini britanskih otrok**, starih od pet do deset let, zna upravljati z računalnikom, manj kot polovica pa jih zna zavezati vezalke.

29. Edino **zavetišče za lenivce** je v Kostariki. Govorimo seveda o živalskih lenivcih.

Teta Justi

Ilustracija: Zvonko Čoh

»Mesec treh bradatih mož, norenja, obdarovanj, mesec, poln voščil in zaobljub, norega nakupovanja, inventure odhajajočega leta, nabora želja za naslednje leto, mesec, ko naj bi prišel prvi sneg, mesec, ko se nam zdi, da gremo še čez eno prelomnico, mesec, kakršen ni noben drug mesec v letu. To je bil december, in smo ga preživeli,« je rahlo melanholično filozofiral poštar Geza, ko smo se skupaj s sosedom Milivojem, vnukinjo Anjo in Mihcem iz sosednjega bloka vrnili s potepanja po na pol prazni ponovoletni Ljubljani. Težkih nog in rahlo prezebli smo se pri meni doma svaljkali po kavču in foteljih ter srebali metin čaj. »To je tudi čas, ko sprejmemo največ obljub, sklepov za prihodnje leto: nič več cigaret, boljše ocene, bolj strpni do sestrice, nič več zbadanja sošolke, hujšanje, vsak dan tek na pet kilometrov, manj igric na računalniku ...« je Gezova posilvestrska razmišljanja obogatila Anja. »Pa ima to sprejemanje velikih sklepov kakšen smisel, ko pa naslednji december ugotovimo, da večine nismo uresničili in da spet sprejemamo iste zaobljube,« je modroval Mihec. »Meni se vseeno zdi, da niti ni tako narobe, če si v tem času zadamo neke naloge, določimo cilje, obljubimo, da bomo drugačni ali da bomo dosegli nekaj, kar že dolgo odlašamo. Saj vem, to lahko naredimo vsak dan v letu ob kakšni drugi priložnosti, ampak ob novem letu to le ima neko posebno težo, saj gre za največjo prelomnico v letu, takšna je samo še rojstni dan ...« sem še sama dodala nekaj zrn modrosti. In smo si obljubili, da bomo tudi letos najboljši prijatelji, da bomo še bolj pametni in še bolj strpni. Vam, ljubčki moji, pa želim, da uresničite, kar ste si obljubili, in se vam uresniči vse, kar ste si zaželeli.

Vaša Justi

Hej,

imam en problem. Imam najboljšo prijateljico, ki je v nekih trenutkih res super, ampak kdaj je zelo nesramna do mene. (Npr. jaz imam neke svoje ideje, ki so drugačne od ostalih, in ko jaz začnem govorit nekaj o meni in o mojih interesih, začne govorit, kako dolgočasna sem). To pa pride tako daleč, da jaz ne smem govoriti nič o sebi. Ko pa ona govori, jo jaz poslušam. Rada bi ji kdaj rekla STOP, zdaj je tega dovolj, ampak si ne upam. Danes sem izvedela, da je nekomu rekla, da se raje druži z drugimi kot z mano. To pa mi je začelo vzbujat občutke, da sem drugačna in zdaj sem že cel dan kot kup nesreče. Vem, da take stvari večine ljudi ne prizadenejo, ampak mene zelo. Prosim pomagaj! 🙏🖼️

Kup nesreče, 13 let

Ljubi moj Kup nesreče!

Naj se še tako trudim, da bi z logičnim sklepanjem in na podlagi dolgoletnih izkušenj, saj sem kar spoštljivo stara, a ne (?), pravilno dojela in razumela nekatere stvari v življenju, je nekaj točk v človeškem obnašanju, ki so zame še vedno skrivnost. Kot je, denimo, skrivnost nam še nedosegljivo vesolje. Nikakor ne najdem odgovora, zakaj ljudje sedejo za volan pijani, pa čeprav tudi pijani vedo, da je to strahovito nevarno početje. Zakaj ljudje pogosto ne privoščijo sreče drugim, so jim nevoščljivi, čeprav je jasno, da sta sreča in nesreča nekako na dolgi rok vendarle enakomerno porazdeljeni med ljudmi in da tudi tiste, ki so zdaj videti srečni, lahko doleti nesreča ter obratno? Ali pa, čemu starši vpišejo svoje otroke na 16 krožkov, tečajev in treningov, potem pa tarnajo, da jim v šoli ne gre najbolje? Tako sva, korak za korakom, prišli tudi do tvoje zgodbe, ki vsebuje zame še vedno nerazvozlano uganko. To pa je – zakaj ljudje vzamejo nase krivdo za nekaj, za kar sploh niso krivi, zakaj prizadeti trpijo, tisti, ki so jim prizadejali krivico, pa se veselo smehljajo naprej. Ti se počutiš kot kup nesreče, ne spiš, sprašuješ se, kaj je narobe s teboj, tvoja prijateljica, celo najboljša, ki bi morala imeti zate največ razumevanja, pa te vseskozi poskuša utišati, v nič daje vse, kar poveš, in vse, o čemer imaš svoje mnenje. Naokrog razlaga, da si dolgočasna, v vajinem odnosu vidi zgolj sebe, ti pa si tista, ki imaš slabo vest, in se bojiš, da bi jo izgubila. Res ne razumem, kaj ima ona takšnega, da je še vedno tvoja najboljša prijateljica. Mene so, denimo, vedno privlačili in navduševali ljudje, ki imajo o številnih stvareh svoje mnenje, četudi drugačno od mojega, ki so v svojem razumevanju sveta in ljudi samosvoji, posebni, izvirni. Niti za hip mi ne pride na misel, da bi jih omejevala ali zatirala. V resnici sem bila ponosna, da sem lahko njihova prijateljica, druženje z njimi me je samo obogatilo, saj so mi zaradi svojega drugačnega pogleda v resnici širili obzorja. Tega tvoja prijateljica, ne bom rekla najboljša, ker si tega naziva ne zasluži, ne razume. Morda namenoma noče razumeti, ker se boji tvojega drugačnega razmišljanja in dojemanja sveta, ki je lahko korak stran ali naprej od njenega plehkega, vsakodnevnega, dolgočasnega. To slednje sicer ugibam, ampak vsekakor je vredno pogovora. Čas je, da rečeš – dovolj, stop, ne grem se več, ampak pred tem bi ji jaz na tvojem mestu vendarle predlagala prijateljski, odkrit klepet, v katerem ji daj možnost, da pojasni svoje obnašanje. Ni dobro odkorakati z občut-

Teti Justi lahko pišete na naslov:
TETA JUSTI PIL,
1536 Ljubljana
pil@mkz.si,
www.pil.si

kom, da nisi naredila vsega, da prijateljstvo ohraniš, da ji nisi dala možnosti za igro z odprtimi kartami. Če se bo izmikala pogovoru, če bo vztrajala, da si dolgočasna, in ne bo upoštevala vse tvoje drugačnosti ali posebnosti, potem je čas, da rečeš – STOP. Verjemi mi, takšnih, ki te bodo ne samo sprejeli, takšno, kot si, ampak bodo spoštovali tvoja stališča, tvoje poglede, je na pretek. Ne boš dolgo sama. Samo kot primer ti bom omenila mojo druščino. Tako različne, posebne osebke, kot smo Geza, Milivoj, vnukinja Anja, Mihec iz sosednjega bloka in jaz, boš težko našla. Pa imamo prečudovite medsebojne odnose, tako tople, prijateljske, strpne in razumevajoče, da bi lahko knjigo napisali o tem. In takšne prijatelje boš našla tudi ti.

Hej, teta Justi,

jaz imam eno res veliko težavo. Vem, da verjetno moje pismo ne bo objavljeno v Pilu, ampak mi, prosim, pomagaj! Jaz in moja družina se selimo v Ameriko v mesto Los Angeles. Vem, da se sliši nemogoče, ampak je res! Moj oče je dobil tam novo delovno mesto z zelo visoko plačo. Verjetno si misliš, da si vse domišljam, ker se počutim kot v pravljici. Najhujše pri tem pa je, da mi gre angleščina zelo slabo. V šoli imam pri pouku angleščine same 3.

Skrbi pa me tudi glede novih prijateljev in razumevanja jezika. Ali lahko to kako preprečim, da bom jezik lažje razumela? Hvala za odgovor in srčno upam, da bo moje pismo objavljeno v naslednjem Pilu, ker jih v Ameriki ne bom mogla brati. Hvala ti! :)

helpme, 13 let

Draga Helpme!

Od kod ta pesimizem indvom o teti Justi? »Verjetno moje pismo ne bo objavljeno!« Kako naj ti pomagam, če ne bo objavljeno? Veš, da moram objaviti takšno pismo, kajti s takšnimi problemi pa se res ne srečujemo ravno pogosto, čeprav je tudi res, da bolj kot nekoč. Stvar je v tem, da smo ljudje veliko bolj mobilni kot nekoč, da je čedalje manj tistih, ki so se rodili in umrli v istem kraju. Vse manj je takšnih, kot sem jaz, ki sicer rada potujem in sem videla ogromno drugih mest in držav, ampak se držim Ljubljane kot pijanček plota. Odhod iz znanega in ljubega nam okolja v neznane kraje, med neznane ljudi z nam neznanimi jeziki in običaji je po eni strani razburljiv, vznemirljiv, po drugi pa vzbuja v nas rahel strah in negotovost, kar tudi sama občutiš. Jaz sem vznemirjena že, če grem za en teden na Dunaj, tako da povsem razumem vprašanja in dvome, ki se ti porajajo pred potovanjem »čez veliko lužo« na drugi konec sveta. Ampak danes je v primerjavi s tistimi starimi časi potovanje in bivanje v drugih državah, tudi eksotičnih, mala malica. Poštar Geza pravi, da se ni upal čez cesto, ko je po končani osnovni šoli prišel iz Prekmurja v Ljubljano na poštarsko srednjo. »Bal sem se, da me bo najmanj tramvaj povozil. Pa tudi te ljubljanščine nisem čisto nič razumel, oni pa so se čudili moji prekmurščini, kot da bi prišel iz Culukafrije. Stikov z domačimi je bilo bolj malo. Lahko sem pisal pismo ali klical iz telefonske govorilnice, ampak tako, da sem poklical domačo pošto, pa je poštarica tekla po mojo mamo, pet minut stran od pošte, da je prišla vsa zadihana, in potem sva govorila dve minuti, kajti več kovancev kot za toliko časa nisem imel.« Danes pa kamor koli greš, od vsepovsod se lahko kadarkoli povežeš z domačim krajem, s sorodniki in prijatelji, po računalniku, po telefonu, pa še to v živo. Veliki svet je postal majhen, nekakšna globalna vas, v kateri lahko vsi o vseh vse vemo, če le hočemo, čeprav nas je osem milijard. Zato tudi tvoja Kalifornija pravzaprav ni več tako daleč, kot je bila nekoč. Angleščina? Najmanjši problem. Že v nekaj mesecih ne boš imela omembe vrednih težav, čez eno leto pa se sploh ne boš zavedala, v katerem jeziku ta hip govoriš ali bereš. Ko si med vrstniki in v okolju, kjer vsi bolj ali manj govorijo tebi tuj jezik, ob tem, da nekaj osnov tega jezika že imaš iz tukajšnje šole, gre učenje novega jezika izjemno hitro. In pridobivanje novih prijateljev bo šlo tudi zelo hitro. Kar imam izkušenj z Američani, bodisi sem jih spozna-

vala tam bodisi srečevala tukaj pri nas, vem, da so zelo radovedni in boš zanje zelo zanimiva. Ne boš imela težav s sklepanjem novih prijateljstev. V nasprotju z nami, ki smo sprva nekoliko zadržani do novih obrazov, potem pa jih, čez čas, sprejmemo s široko odprtimi rokami, na drugi strani Atlantika novince največkrat sprejmejo veliko hitreje. Bodi pa pripravljena, da večina o Sloveniji ne ve čisto nič, a zato niso nič manj pripravljeni poslušati o tej za njih kot Mars oddaljeni državi. Prav gotovo veš o njihovi državi veliko, veliko več kot oni o tvoji, iz katere prihajaš, a kljub temu hodi okrog z odprtimi očmi, ušesi in srcem, da boš hitro spoznala vso pisanost in raznovrstnost te velike države, pa tudi njena protislovja, probleme in posebnosti. Čaka te sila razburljivo in zanimivo obdobje. Uživaj, kar se da, posrkaj vase veliko drugačnosti in posebnosti, a izkoristi to priložnost, da nove prijatelje naučiš čim več o Sloveniji. In ni res, da ti bomo Pil in vsi v njem nedosegljivi. Smo na spletu in ni razloga, da bi nas pozabila. Tudi za kakšno zanimivo reportažo naše bralke z druge celine bomo našli prostor. Srečno pot in se beremo naprej!

Hej!

Ful dosti ljudem napišeš ful koristne nasvete, zato ti zdaj tudi jaz pišem. Imam dosti problemov in sem ti že večkrat nameravala pisati, zdaj pa ti bom o enem specifičnem problemu. Zaljubljena sem v svojo najboljšo prijateljico. Že več mesecev. Vem, da te sprašujem nemogoče, ampak jaz ne morem več tako naprej. Vsak dan razmišljam o njej, samo njo hočem, vsakič, ko se pogovarjava ali objameva, je tako lepo, ampak boli, ko pomislim, da sem za njo le najboljša prijateljica. Zvečer ležim v postelji in si izmišljujem scenarije, kako bi bilo, če bi bili skupaj in bi jo lahko poljubljala. Ampak ona je heteroseksualka, zato se nikoli ne bo zaljubila vame. Jaz rabim pomoč, da se nekak odzaljubim od nje. Če imaš karkoli, mi prosim povej!

LostWitch, 14 let

Ljuba LostWitch!

Za začetek malo tolažbe. Če bi mi tole prijazno pisemce poslala pred petnajstimi, dvajsetimi leti, bi se morda lahko strinjala, da je tvoj problem bolj specifičen oziroma drugačen in redkejši od drugih problemov, ki nas dnevno mučijo. Danes pisem in pogovorov na temo ljubezni do istega spola ne manjka, nekaj smo jih že predelali in obdelali v tem našem kotičku, o tovrstnih odnosih sem veliko premlevala z Gezo, vnukinjo Anjo in Mihcem iz sosednjega bloka, ki sta mlajša generacija, in tudi s sestro, ki živi v Ameriki. Torej nič novega, nič presenetljivega. Pa ne, da bi bilo tovrstnih zaljubljenosti in ljubezni, mislim takšnih, ki sodijo v tako imenovane istospolne odnose, več kot prej, ampak smo začeli o njih govoriti odkrito in je odnos do istospolne usmerjenosti postal bolj strpen in se tistim, ki jih privlačijo pripadniki oziroma pripadnice istega spola, ni treba več skrivati in jim ni treba imeti slabe vesti. Še pred kratkim so mnogi ljubezen med moškima ali ženskama označevali kot sprijenost, bolezen, perverznost. Bolj sprejemljiv jim je bil heteroseksualen par, v katerem on njo pretepa, otroci trpijo zaradi alkoholiziranosti staršev, na mizi pa je več piva in mamil kot tople juhe, kot pa istospolni par, ki živi v ljubezni in harmoniji. No ja, takšne žal še vedno najdemo tudi danes, toda vse manj jih je, so pa kar glasni. Po tvojem pismu sodeč te takšna nestrpnost in neumnost ne motita, te ne vržeta iz tira ali pa se s tem nisi še niti ukvarjala, in to je dobro. Kakšno pikro ali zlobno na ta račun boš prav gotovo še slišala, a to naj te ne moti. Jaz pravim, najbolj pomembno je imeti rad, ali kot je zapisal naš veliki pesnik Ivan Minatti »Nekoga moraš imeti rad, pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen, nekomu moraš nasloniti roko na ramo, da se, lačna, nasiti bližine ...« Imava pa en drug problem, ki pa nima prav nobene zveze s tem, da je izbranec tvojega srca ženska, torej – izbranka. Ona pač tebe nima rada na ta način kot ti njo. Bolj so ji všeč fantje, ti pa si njena najboljša prijateljica. Kar je sicer čudovito, mislim, da te ima za naj prijateljico, ampak to je tebi premalo. A poigrajva se za hip z neko drugo situacijo. Če bi tudi tebi bili všeč fantje, še posebej neki sošolec – lep, duhovit, pameten, ljubezniv, skratka mladenič oh in ah, za prste polizat. Ampak on bi bil s teboj samo prijatelj, dober prijatelj, najboljši ... in nič več. Kaj storiti, kako se odljubiti? Saj veš, kako pravimo – upanje umre zadnje. Lahko bi mladeniča poskušala pripraviti do tega, da bi v tebi videl več kot zgolj prijateljico, lahko bi mu razkrila svoja čustva v upanju, da ga to ne bo odvrnilo celo od prijateljstva, na koncu pa bi morda morala sprejeti neko drugo resnico: da se nam v življenju nikoli ne uresničijo vse želje. Potem pač vstanemo in se podamo na novo pot iskanja sorodne duše, nove največje ljubezni našega življenja. Na koncu jo vedno najdemo. In ti jo boš tudi. Prijateljici, ki ti je tako všeč, lahko previdno in obzirno poveš, kako je s teboj, a pazi, da ne bo imela slabe vesti, ker ne more ustreči tvojim čustvom. Ampak vse to, kar sem ti napisala, bo morda čez leto dni čisto brez veze. Zakaj? Preprosto; si še premlada, da bi z gotovostjo in dokončno ugotovili, da sodiš med istospolno usmerjene. V tvojih letih sem se družila samo s puncami, nekatere so se mi zdele lepe, privlačne, s fanti nisem imela opravka, sploh jih opazila nisem ali pa so mi šli na živce. Pri šestnajstih pa se je vse obrnilo, fantje so postali zanimivi, privlačni, še posebej leto, dve starejši, saj so bili zrelejši, samozavestnejši. Kar nekaj je bilo takšnih, ki so mi kratili spanec, pospešili utrip srca in pognali rdečico v obraz, ko smo se srečali, a do tistega pravega je bila še kar dolga pot. Pa nič kaj ravna, premočrtna, a zanimiva in razburljiva. Pripravi se, tudi tebe čaka ta zanimiva življenjska ekspedicija, na koncu katere te čaka ONA ali ON. Srečno pot in uživaj!

Odgovarja: **dr. Nina Prešeren**

Hejla,

super si, ampak imam nekaj vprašanj. 1. Torej, sem malo bolj suha (38 kg 161 cm). Ves čas mi govorijo, naj se zredim, a se ne morem. Jem vse in nimam problemov s prehranjevanjem. 2. Februarja sem imela hud zlom noge. Ukvarjam se z atletiko, a mi je res težko, ker sem bila prej ful dobra, zdaj pa mi je težko malo pretečt. Noga me občasno še boli. Hvala ti, če mi boš odgovorila!

brokenlegirl, 12 let

Draga Brokenleggirl!

Ljudje smo si med seboj zelo različni – po višini, teži, obliki telesa, barvi oči, barvi polti, obliki nosu itd. In hvala bogu, da je tako. Ali ne bi bil svet dolgočasen, če bi bili prav vsi isti? Tudi naša telesa se različno »obnašajo«. Nekateri so vse življenje suhi oz. vitki (po nekih normah celo presuhi), pa prav nič ne pazijo na hrano, nič ne »športajo« in nimajo nobenih motenj prehranjevanja. Spet drugi so zelo športno aktivni in se ves čas držijo nekih diet, pa so kljub temu bolj »okrogli«. Tu ima veliko vlogo tudi genetika – torej dedna nagnjenost k določenemu tipu postave, in na to pač nimamo prav velikega vpliva. ITM ali indeks telesne mase je samo eno merilo, ki nas glede na višino in težo uvrsti v neko kategorijo – normalna (ITM 18,5–24,9), prenizka (pod 18,5) ali čezmerna telesna teža (ITM nad 25; nad 30 pa govorimo že o pravi debelosti). Seveda ne moremo vedno vseh ljudi tako enostavno »popredalčkati«, sploh pa to velja za otroke oz. mladostnike, pri katerih se telo še zelo spreminja. Ti lahko v nekem trenutku sodijo npr. v kategorijo pretežkih ali prelahkih, že čez par let pa je njihov ITM povsem »normalen«. Vse, kar lahko storimo, je, da poskusimo v telesu, ki nam je pač bilo dano, živeti čim bolj zdravo – torej uživamo zdrave, polnovredne obroke in smo vsaj trikrat na teden telesno dejavni. To namreč ne bo vplivalo le na videz in fizično počutje, ampak tudi na našo »psiho«, ki pa je konec koncev tista najpomembnejša. Težji oz. »kompliciran« zlomi kosti pogosto zahtevajo dalj časa za okrevanje in lahko puščajo tudi določene dolgotrajne (ali celo trajne) posledice. To je odvisno predvsem od tega, kakšna je bila poškodba in katere strukture so bile poleg kosti še prizadete, pa tudi od načina zdravljenja in (ne) ustrezne rehabilitacije. Seveda je pri mlajših običajno okrevanje krajše in boljše kot pri starejših (z leti se sposobnost tkiv za celjenje in obnavljanje žal zmanjšuje), je pa tudi tu precej odvisno od navedenih dejavnikov. Če povzamem – ni nenavadno, da te noga po neki hujši poškodbi oz. zlomu po več kot pol leta še vedno boli. Bi pa bilo vseeno dobro opraviti še kakšno kontrolo pri zdravniku specialistu travmatologu, da preveri, ali je res vse v redu in ali se je zadeva lepo zacelila. Če si športno zelo aktivna, je to zelo pomembno in od tega je precej odvisno, kdaj oz. če boš še lahko dosegala prejšnje rezultate.

Zdravo,

imam probleme s težkim dihanjem in to se dogaja že nekaj časa. To se mi je pred enim letom že zgodilo, ampak zdravniki niso našli vzroka. Se to dogaja zaradi pubertete ali česa drugega?

Shy girl, 12 let

Ojla, Shy girl!

Žal nisi bolj podrobno navedla, kakšni so ti problemi z dihanjem in kdaj se pojavljajo. Je to dušenje/piskanje/, občutek težke sape/kašljanje/, stiskanje v prsih/prehitro in (ali) preplitvo dihanje? Se pojavlja ves čas, le ob fizičnem naporu, ponoči, ob psihičnem stresu? Od tega je namreč zelo odvisno, kaj bi utegnil biti vzrok. Pogost vzrok za težave z dihanjem pri otrocih oz. mladostnikih je npr. astma. Za astmo je značilno piskanje, občutek težke sape, zadihanost pri naporih, tudi kašelj. Astma je lahko alergijska (vzrok je znan – alergija na neko snov, npr. prah, živalske dlake, trave, cvetni prah itd.) ali bronhialna (vzrok ni povsem znan, ni nekega specifičnega povzročitelja, lahko pa določene situacije sprožajo poslabšanje take astme – npr. virusne ali bakterijske okužbe, umazan ali mrzel zrak, hormonska nihanja, določena zdravila). Za astmo so zelo značilni tudi nočni simptomi (ljudje lahko čez dan niti ne zaznavajo posebnih težav, sploh če niso dosti fizično aktivni, ponoči pa jih zbuja kašelj in piskanje). Diagnozo astme po kliničnem sumu potrdimo s posebnimi preiskavami (merjenje pljučne funkcije pred jemanjem določenih zdravil in po jemanju). To običajno opravljajo specialisti pulmologi/alergologi. Astma je bolezen, ki jo je treba ustrezno zdraviti s t. i. »pumpicami« (inhalacijskimi zdravili). Le pri zelo težkih oblikah astme uporabljamo tudi tablete. Če je vzrok alergija, je treba zdraviti tudi to (zdravila za alergijo, izogibanje alergenom). Nezdravljena astma lahko namreč zelo poslabša kvaliteto življenja in tudi vodi v številne zaplete, celo hospitalizacije ali življenjsko ogrožajoča stanja. Naslednji možni vzrok za »težave z dihanjem« pri mladostnikih oz. adolescentih so lahko t. i. »panični napadi«. Žal je tega danes čedalje več tudi pri mladih. Za panične napade je značilna tesnoba oz. neki pritisk v prsih, ki se lahko stopnjuje celo v hudo bolečino/dušenje. Ob tem ljudi zagrabi panika in začnejo prehitro in preplitvo dihati, kar vodi v omotico, vrtoglavico, mravljince po telesu, celo izgube zavesti. Ti napadi so lahko zelo dramatični, ljudje jih velikokrat opišejo kot občutek, da bodo »kar umrli«, in so tako pogosto tudi razlog za obiskovanje zdravnikov ali urgentnih služb. Zato je zelo pomembno, da jih ustrezno prepoznamo in se nanje primerno odzovemo (poskušamo umiriti dihanje, npr. s počasnim in globokim dihanjem, lahko tudi v vrečko, ali z določenimi dihalnimi vajami, odidemo ven na svež zrak, se nekam usedemo/uležemo z dvignjenimi nogami, poskušamo misliti na kaj prijetnega ali uporabimo meditativne tehnike, če jih poznamo). Seveda pa je treba tudi razmišljati o vzroku teh napadov – kaj je tisto, kar povzroča tesnobo? Tu največkrat zelo pomaga pomoč psihologa/psihoterapevta.

Možni pa so tudi drugi, redkejši vzroki za neke ponavljajoče se težave z dihanjem (bolezni dihal, okužbe, želodčni refluks, težave s srcem itd.). Vsekakor je za opredelitev potreben pregled in natančnejši pogovor z zdravnikom. Če si že bila na pregledu in ta ni ničesar pokazal, ti svetujem ponoven pregled, po potrebi pa tudi nadaljnje preiskave.

Zdravnici Nini lahko pišete na naslov:

IZ ORDINACIJE
PIL, 1536 Ljubljana

pil@mkz.si
www.pil.si

Besedilo: V. F. | Fotografije: Bershka, Desigual, Tally Weijl, H&M, New Yorker

Zima prinaša ...

Bershka
49,59 €

New Yorker
15,00 €

New Yorker
12,52 €

New Yorker
15,00 €

New Yorker
62,00 €

Globoko smo že zakorakali v zimo, zato je čas, da se posvetimo zimskim plaščem, jaknam in drugim zimskim dodatkom ter obuvalom. Za dekleta so letos modni plašči ali jakne iz umetnega krzna ali blaga pisanih barv, tudi dolgi »bunda plašči« so še vedno in. Obvezni so tudi škornji ali gležnjarji pa še topli so povrhu!

H&M
72,00 €
Tally Weijl
59,99 €
Desigual
34,96 €
H&M
45,91 €
Bershka
25,99 €

tudi barve!

Bershka
49,99 €

New Yorker
40,67 €

Fantje si sivino zime lahko popestrite s pisanimi ali barvnimi jaknami, tudi daljši plašč je lahko zanimiv. Obvezen je pisan šal, kapa in seveda zimska obutev. Naj vam bo udobno in toplo!

Bershka
15,99 €

H&M
99,00 €

H&M
79,99 €

New Yorker

New Yorker
35,00 €

New Yorker
12,53 €

H&M
59,99 €

New Yorker
50,64 €

Vir: Urška Fartelj, 220 stopinj poševno, Mladinska knjiga Založba

Mesna lazanja z bučkami

Le kdo ne mara lazanje? Prepričana sem, da jo imate radi tudi vi, no, vsaj večina. Tudi takšno z bučkami - sočno, z lepo hrustljavo skorjico iz sira in mehkimi otočki mocarele.

Priprava

Za lazanjo si v naslednjem vrstnem redu pripravimo:

- sveže testo z baziliko
- bolonjsko omako
- bešamel
- tanke rezine bučk

Ko imamo enkrat vse pripravljeno, je postopek zelo enostaven in lazanjo samo še zložimo. Priprava sicer traja 2 uri, vendar ni nič težkega.

Za testenine baziliko na drobno narežemo. Na delovno površino presejemo moko, naredimo jamico in vanjo ubijemo jajci. Zamesimo testo, zavijemo ga v prozorno folijo in damo za eno uro v hladilnik. Medtem ko testo počiva, skuhamo omako.

Za omako na olivnem olju prepražimo sesekljano čebulo. Dodamo ji na tanke lističe narezan česen in ga pražimo le toliko, da zadiši. Dodamo mleto meso, solimo in popramo. Meso pražimo, dokler ne porjavi, nato dodamo še nariban korenček in vse skupaj pražimo, dokler korenček ne uvene. Nazadnje dodamo še na drobno narezan peteršilj, pa radižnikovo kašo, sladkor in premešamo. Zdaj dodamo še preostale začimbe, vino in vse skupaj dušimo kakšne pol ure, da se okusi povežejo. Po potrebi dosolimo, popramo, začinimo.

Sestavine:

Za testenine z baziliko:
- 200 g ostre moke
- 2 jajci
- 6 listov bazilike
- + 1 rumenjak, če so jajca zelo majhna

Za bolonjsko omako:
- 1 čebula
- 2 stroka česna
- 400 g mletega govejega mesa
- 1–2 korenčka
- ½ l paradižnikove kaše
- šopek peteršilja
- 1 žlička suhih provansalskih zelišč
- ½ žličke sladkorja
- sveže zmlet poper
- olivno olje
- ½–1 dl refoška

Za bešamel:
- 125 g masla (1 žlica masla)
- 25 g moke (1 žlica moke)
- 2½ dl mleka
- ščep soli
- poper
- muškatni orešček

Za bučkine rezine:
- 1 bučka

In še:
- bivolja mocarela
- sveža bazilika
- trdi sir

Za bešamel raztopimo maslo in mu dodamo moko. Popražimo, da se naredi svetlo prežganje, nato dodamo mleko, muškatni orešček, solimo, popramo in z metlico dobro premešamo. Prežganje ne sme porjaveti. Kuhamo 2 minuti na zmernem ognju in ves čas z metlico mešamo, da se bešamel zgosti in ne naredi grudice. Za bučkine rezine bučko operemo in narežemo na tanke rezine.

Lazanjo sestavimo takole: dno pekača najprej na tanko premažemo z bešamelom. Testenine, ki smo jih razvaljali na 1 mm tanko, vedno premažemo z bešamelom in šele nato obložimo z omako in bučkami. Naredimo približno 4 plasti omake. Zadnjo plast testa spet premažemo z bešamelom in po vrhu razporedimo bivoljo mocarelo.

Lazanjo pečemo pri 220 °C približno 20 minut. Pečeno pustimo počivati 5–10 minut, da se sokovi v njej umirijo in jo lažje razrežemo.

Bešamel lahko hitro naredimo doma, saj ni nič drugega kot svetlo prežganje, ki mu dodamo mleko. Začnemo ga delati takrat, ko je testo svoje že odležalo in je bolonjska omaka že pripravljena. Torej tik pred zdajci. Pri bešamelu je razmerje med maslom in moko 1 : 1. Količina mleka pa je odvisna od tega, kako gost bešamel želimo imeti, oziroma, za kaj ga bomo uporabili. Bešamel je vsestranski. Lahko ga uporabimo kot preliv na testeninah, za gratiniranje zelenjave ...

Pripravila: Flicka | **Slikovno gradivo:** Shutterstock

SLIKOVNA MREŽA

V vodoravna polja vpiši ustrezne besede. Na obarvanih poljih od zgoraj navzdol prebereš končno rešitev.

1

5

6

7

4

10

2

3

8

9

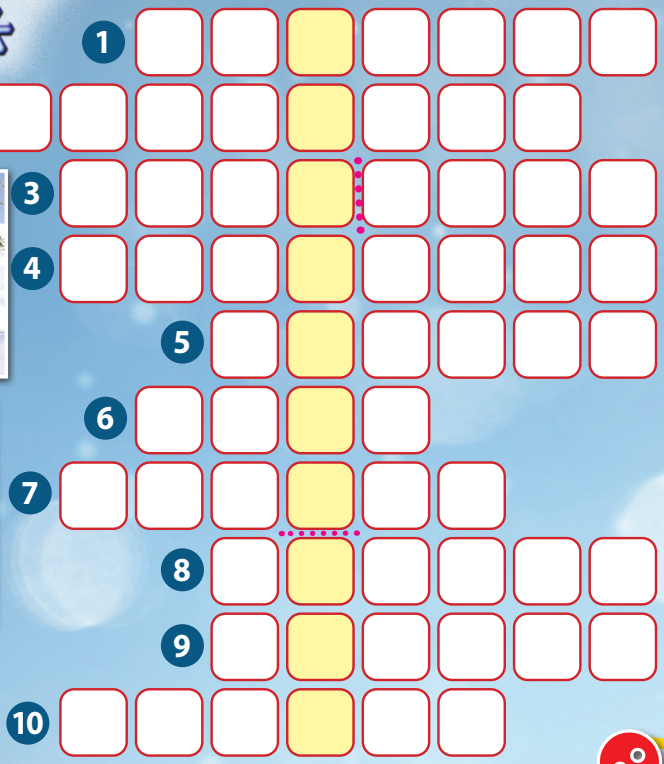

VEŠ ZA DOBRO ŠALO?

Zaupaj nam jo na Pilovi spletni strani **www.pil.si** v rubriki **Povej vic!**, da se bomo vsi valjali od smeha! **In ne pozabi preveriti, ali je objavljena v Pilu!**

DOLGA BESEDA

»Povej mi kakšno dolgo besedo!«
»Čigumi.«
»To pa res ni dolga beseda!«
»Saj jo lahko razvlečete!«

POGOVOR

»Učitelj, kako to, da se tako pogosto pogovarjate sami s seboj?« se nekega dne opogumi učenka.
»Rad se pogovarjam s pametnim človekom in rad ga tudi poslušam!« ji odgovori.

PIL, mesečnik, januar 2023, letnik 75, Mladinska knjiga Založba, d. d., Slovenska 29, Ljubljana.
Predsednica uprave: Simona Mele. Odgovorna urednica: Jana Zirkelbach.
Urednica Vesele šole: Sabina Tamše Kozovinc, tel.: 01 241 3099. Oblikovna zasnova: Simon Kajtna. Oblikovanje in likovno-tehnično urejanje: Simon Kajtna. Lektorica: Vera Jakopič. Naslov uredništva: Slovenska 29, 1000 Ljubljana, ali PIL, 1536 Ljubljana, tel.: 01 241 32 20, faks: 01 425 28 36. Cena ene številke v prosti prodaji je 6,65 €. Cena za individualne naročnike je 5,65 €, za naročnike v šoli 5,32 €. Poštnina in DDV sta vključena v ceno. Naročnina se poravnava v treh obrokih. Odpovedi sprejemamo pisno, in sicer za naslednje obračunsko obdobje. Celoletna naročnina za tujino je 109,20 € in se poravna vnaprej.
Za neporavnane obveznosti zaračunavamo zakonsko določene zamudne obresti. Na leto izide 11 številk, od teh je ena – poletna – obsežnejša in ima višjo ceno.
Naročanje revij: Mladinska knjiga Založba, d. d., Služba oskrbe kupcev, Slovenska 29, 1536 Ljubljana, tel.: 080 11 08, med 7. in 17. uro. Naročanje revij po internetu: www.mladinska-knjiga.si/revije. Vodja sektorja Prodaja in promocija izobraževalnih vsebin: Gregor Medved. Vodja oglasnega trženja: Martina Dolgan, tel.: 01 307 80 08. internet: www.mladinska-knjiga.si/o-skupini/trzenje-oglasnega-prostora. ISSN: 0353-7625. Tisk: SALOMON d.o.o., Ljubljana. Nenaročenih rokopisov, risb in fotografij ne vračamo. Elektronska pošta: pil@mladinska-knjiga.si. Za oglase in oglasne priloge je odgovorna Martina Dolgan. Prispevkov, objavljenih v reviji PIL, ni dovoljeno kakor koli reproducirati brez pisnega dovoljenja uredništva. Tiskana naklada: 11.500 izvodov.

Fotografija: Shutterstock
Ilustracija: Matej de Cecco

Cicido Cici zabavnik CiciBAN mojplanet PIL GEA

RAZLIKE

Sliki se razlikujeta v petih podrobnostih. Jih najdeš?

SPRIČEVALO

Oče vpraša Marka: »Kje imaš spričevalo?«
Marko ponosno odgovori: »Posodil sem ga Tilnu, da bo z njim prestrašil očeta.«

Lea, 10 let

LETENJE

Dva balona letita po zraku, ko vzklikne prvi: »Pazi, kaktusssssssss!«
Drugi pa odgovori: »Kje ga vidišššššššš?«

VAJA

Ko pridejo starši domov, vidijo, da v kotu kleči mlajši sin Miha.
Oče vpraša: »Zakaj pa klečiš?«
Miha: »Vadim za šolo.«

KOLO

Pri uri športne vzgoje vsi učenci ležijo na hrbtu in vozijo kolo. Učitelj vpraša Jureta: »Jure, je kaj narobe s tabo? Zakaj pa ne delaš z nogami?«
Jure: »Peljem se s kolesom po klancu navzdol.«

SUDOKU

Sudoku je logična sestavljanka s številkami. Mrežo sestavlja devet kvadratov s po 3 x 3 polji. Namen igre je, da mrežo zapolniš s številkami od 1 do 9. Nekaj številk je v mrežo že vpisanih. Prazna polja moraš zapolniti tako, da se v vsakem kvadratu, vrstici in stolpcu vsaka številka pojavi samo enkrat.

	2			7			3	
9	6	5					1	
				1	5	9		
1			8			6		
			5			2		
	3	6				5	4	
2	8			5				
	1	7			4			
			9		1		8	

MREŽA

V mreži se skriva 11 besed, ki so povezane z branjem knjig. Išči jih vodoravno, navpično ali po diagonali, tudi od zadaj naprej v vseh smereh. Posamezna črka je lahko del več besed. Iz štirinajstih nepovezanih črk dobiš ime in priimek slovenskega pesnika, ki je napisal Zdravljico.

P	R	A	V	L	J	I	C	A
P	E	S	M	A	R	I	C	A
J	L	E	T	A	S	I	P	S
F	R	A	M	R	N	N	E	I
C	E	A	O	Ž	P	R	S	P
E	R	M	I	Š	E	R	N	O
D	A	J	U	N	A	K	I	T
N	N	P	E	S	E	M	K	O
K	N	J	I	G	A	E	N	P

REŠITEV:

ŠUMEČA TABLETA

Ana, Jaka in Tine so odšli na izlet z ladjo. Nič hudega sluteč se peljejo po reki, ko jih dohiti duh. Ukaže jim, naj vsak nekaj vrže v reko. Vse bo v redu, če tega predmeta ne bo našel, drugače naj se pazijo. Ana vrže gumb, Jaka las in duh oboje najde. Tine pa odvrže šumečo tableto. Duh išče in išče, nato pa vpraša Tineta: »Kaj si pa ti vrgel, da ne najdem?«
Jaka: »Šumečo tableto,« in veselo odplujejo naprej.

Kristijan, 11 let

VSI LEŽIJO

Tone išče službo, v kateri mu ne bo treba delati. Nasmehne se mu sreča, saj ga zaposlijo kot vratarja na pokopališču. Služba se mu zdi naporna, zato že naslednji dan pokliče na upravo in sporoči, da ga ne bo več. Tajnica ga vpraša: »Zakaj pa ne?«
Tone: »Okrog mene vsi ležijo, jaz moram pa stati.«

Tina, 10 let

Nagradno vprašanje

Pošlji eno rešeno uganko (Slikovna mreža, Razlike, Sudoku, Mreža, Kvíz), objavljeno v Razvedrilu, in sodeluj v nagradnem žrebanju.

Več o varstvu osebnih podatkov in pravilih nagradnih iger na strani 5.

Odgovor pošlji do **27. 1. 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana,** s pripisom **Razvedrilo**. Med prispelimi odgovori bomo **30. 1. 2023** izžrebali in nagradili dva srečneža.

Rešitve iz decembrske številke:

Labirint:

Božična izpolnjevanka: potica
Razvozlaj: praznično vzdušje
Rebus: prijazni in sočutni
Poveži, da bo prav: Slovaška–Bratislava, Estonija–Talin, Norveška–Oslo, Islandija–Rejkjavik, Španija–Madrid, Avstrija–Dunaj, Nizozemska–Amsterdam

KVIZ

Pred tabo je 17 vprašanj, na katera moraš pravilno odgovoriti. Črke pred pravilnimi odgovori vpiši v spodnja okenca in dobil/a boš naslov ene izmed knjig o Harryju Potterju.

1. Kako se imenuje akademija za čarovnice in čarovnike?
c) Bradatarica
d) Bradavičarka
e) Brdavsinja

2. Katera pisateljica je napisala serijo knjig o Harryju Potterju?
u) Enid Blyton
v) Joanne Rowling
z) Jane Austin

3. Kako se v svetu čarovnikov imenujejo ljudje?
o) bunkeljni
p) bumbarji
r) bučmani

4. Iz katerega zapora je pobegnil nevarni čarovnik Sirius Black?
n) iz Doba
o) iz Amsterdama
r) iz Azkabana

5. Kako je ime Ronovi podgani?
b) Šiba
a) Škraba
c) Štriga

6. Kdo je nočna mora Harryja Potterja?
n) Mrlakenstein
m) Karlstein
s) Mrlakel

7. Kateri igralec je igral Cedrica Diggoryja v filmu Harry Potter in ognjeni kelih?
c) Zac Efron
b) Taylor Lautner
a) Robert Pattinson

8. Kateri je Harryjev nepogrešljivi rekvizit?
s) čarovniška palica
t) svinčnik
r) skodelica

9. Katero je glavno prevozno sredstvo v čarovniškem svetu?
l) avto
k) metla
m) letalo

10. Kako se imenuje Harryjeva ljubezen?
o) Kristen Bell
p) Lavender Brown
r) Ginny Weasley

11. Kdo je Albus Dumbledore?
i) ravnatelj Bradavičarke
j) Harryjev stric
k) Ronov bratranec

12. Kaj je quidditch?
u) ameriški nogomet
v) čarovniški šport
z) žvižgač

13. Kako je naslov zadnji (sedmi) knjigi o Harryju Potterju?
m) Harry Potter in jetnik iz Azkabana
n) Harry Potter in svetinje smrti
o) Harry Potter in kamen modrosti

14. Kaj želi Daniel obdržati kot spomin na snemanje filmov o najslavnejšem čarovniku?
t) metlo
p) čarovniško palico
o) očala

15. Kdaj si je Ema Watson že želela ostriči lase?
s) pri šestnajstih letih
z) pri štirinajstih letih
ž) pri sedemnajstih letih

16. Kaj si je kupil Rupert Grint s prisluženim denarjem?
u) motor
t) kombi za prodajo sladoleda
d) avto

17. Kje so odprli zabaviščni park o Harryju Potterju in drugih junakih z Bradavičarke?
i) v Orlandu na Floridi
f) v Londonu
g) v Edinburghu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

INTERNI OGLAS

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

PET PRIJATELJEV

PET NOVIH KNJIG
PRILJUBLJENE
OTROŠKE ZBIRKE

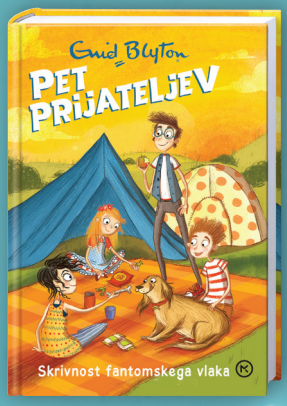

SPET NA VOLJO!
Z OSVEŽENIM PREVODOM.

Ponovno je na voljo prvih 10 knjig iz legendarne serije *Pet prijateljev,* po svetu prodane v več kot 100 milijonih izvodov. Zdaj v novi, sodobnejši preobleki in z osveženim prevodom, da bodo ob napetih pustolovščinah Juliana, Dicka, Anne, George in njenega kužka Tima uživale tudi nove generacije mladiih bralcev. Navdušenje nad petimi prijatelji in njihovimi dogodivščinami bodo gotovo delili s svojimi starši, ki so zrasli s to serijo.

v trgovinah Mladinske knjige www.emka.si 080 12 05

Mladinska knjiga

Sestavil: Marko Bokalič | **Ilustracije:** Maja Lubi

			TRUŠČ, ROPOT		NADOMESTEK BANKOVCA ZA NAKUP V TRGOVINI	ZVOK Z VISOKO FREKVENCO ZA MEDIC. PREISKAVE	ZLOG, KI TVORI IME LILI	PISATELJ CANKAR	VELIKA REKREAC. POVRŠINA SREDI NEW YORKA	VODITELJ IN IMITATOR (TILEN)
				JUNAK TWIST / ODMEV (V GLASBI)	2					
SESTAVNI DEL, PRVINA			5				IZUMRLI SLOVAN / GORSKE REŠEVALNE SANI			7
					DEBELEJŠI DROG / VEČJI ČOLN ALI LADJA			1		
»KONEC« ŠKAFA		SNOV V KADILSKIH IZDELKIH / RAZISKOVALEC JAM						ROČ BREZ »SREDINE« / NAPETA TKANINA NA JADRNICI		
				NAJVEČJA CELINA / LONČENA POSODA Z ROČAJEM						USTNI VOJAŠKI UKAZ, POVELJE
JUTRANJA TV VODITELJICA TAVČAR			STIŠKI ZELIŠČAR (SIMON)				PINGVINU PODOBEN ARKTIČNI PTIČ, NJORKA			
	PEVEC VOZELJ / ZVOK DELUJOČEGA STROJA						NANJ SE JED PRIME, ČE JE MED KUHANJEM NE MEŠAMO			
GRAJSKI GOSPOD, LASTNIK GRADU 3							GLAVNO MESTO ITALIJE / POKRIVALO ZA GLAVO			
PAPIGA Z ROŽENIMI ŠČETINAMI NA KONCU JEZIKA				PISATELJICA PEROCI	KOS CELOTE	VELIKA KOPICA / SKRAJNI ZUNANJI PAS PLOSKVE				
ANDREJ PEČENKO		GORJUŠKA LESENA PIPA S POKROVČKOM / PREDLOG		6				ENAKA DVOJICA ČRK V OBE SMERI		
	4									
OČE			PREBIVALKA ALBANIJE							

1	2	3	4	5	6	7

Nagradno vprašanje

Geslo pošlji do **27. januarja 2023** na **PIL, 1536 Ljubljana**, ali po e-pošti pil@mkz.si, s pripisom KRIŽANKA. Odgovoriš lahko tudi na **www.pil.si**.

Ne pozabi pripisati svojih podatkov (ime in priimek, naslov). Podatke naj podpiše eden od tvojih staršev oziroma skrbnikov; s podpisom dovoljuje, da posreduješ te podatke in sodeluješ v tej nagradni igri.

MED PRAVILNIMI ODGOVORI BOMO 3 IZŽREBANCE NAGRADILI.

Več o varstvu osebnih podatkov, nagradah, pravilih nagradnih iger in nagrajencih na strani 5.

Slovarček

AŠIČ, Simon – pokojni pater zeliščar iz samostana v Stični
LORI – pisana papiga s čopičastimi ščetinami na koncu jezika
ANT – izumrli Slovan
LOMOT – hrušč
RANTA – debelejši drog
ČEDRA – gorjuška lesena pipa
ALK – njorka

Piše: Lunca | Ilustracije: Maja Lubi

Zvezde v januarju

OVEN (21. 3.–20. 4.)

Začetek leta bo prav stereotipno primeren za nove začetke. Čutil/a boš pozitivno vznemirjenje in imel/a kup novih idej, kako lahko uresničiš svoje sanje. Sošolci ti bodo zavidali, da ti gre vse kot po maslu. Ne skrbi in uživaj v svojem trenutku, saj gredo stvari v življenju le redko tako zelo gladko. To je tvoj čas!

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■

BIK (21. 4.–20. 5.)

Trenutno si na življenjskem razpotju. Tuhtaš med dvema odločitvama in se ne znaš prav odločiti. Starši želijo nekaj, prijatelji namigujejo na drugo možnost, ti sam/a pa ne veš, ali se pri odločitvi zanesti na srce ali razum. Vzemi si trenutek in se pomiri. Globoko v sebi točno veš, kaj je najboljše zate. Uspelo ti bo!

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■

DVOJČKA (21. 5.–21. 6.)

Nekateri sošolci zelo dobro sledijo trendom, kaj je IN na različnih področjih, ti pa dobro veš, da so ti všeč druge stvari. Ne poskušaj se pretvarjati, da si nekaj, kar nisi. Nikoli ne moreš biti všeč vsem, zato niti ne poskušaj. Pravi prijatelji te bodo imeli radi točno takšnega, takšno, kot si. V novem letu se bolj posveti kakšni športni aktivnosti.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■

RAK (22. 6.–22. 7.)

Nehaj premlevati in se končno posveti hobijem, ki te veselijo. Morda je čas, da poskusiš kaj novega. Možnosti je ogromno. Tvoj pogled na svet se nenehno spreminja in v tem ni nič slabega. V redu je, če se še iščeš in ne veš točno, kakšna bo tvoja prihodnost. V resnici tega ne ve nihče, zato ni potrebe po prevelikem načrtovanju.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■■■

LEV (23. 7.–23. 8.)

Januar ti ni preveč všeč. Nisi namreč ustvarjen/a za mraz in sivino. Vseeno pa lahko v vsaki situaciji najdeš nekaj dobrega. Poglej okoli sebe in videl/a boš kup novih priložnosti. Novo leto je resnično lahko tudi nov začetek. Končno se ti bo nasmehnila sreča v ljubezni, ki si jo tako dolgo iskal/a. Zagrabi priložnost in uživaj!

Prijateljstvo: ★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■■■

DEVICA (24. 8.–23. 9.)

Si zelo delovna oseba, kar se ti obrestuje na vseh področjih – v šoli, športu in doma. Vseeno pa si moraš kdaj pa kdaj vzeti čas za počitek in poskrbeti zase. Kot ti vedno skrbiš za druge, dovoli, da kdaj kdo drug poskrbi zate. O svojih težavah se lahko pogovoriš s starši ali s šolsko svetovalno delavko. Iskanje pomoči je pogumno dejanje!

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

TEHTNICA (24. 9.–23. 10.)

Čeprav so bile ravnokar počitnice, te bodo šolske obveznosti januarja precej utrudile. Učitelji so namreč v novo leto vstopili polni zagona za poučevanje zahtevne učne snovi in nalagajo kupe domačih nalog. Vsemu boš kos, če se zadev lotiš sistematično in vztrajno. Vseeno pa si vzemi vikend za družino in športne aktivnosti, da se sprostiš.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥♥
Šola: ■■■

ŠKORPIJON (24. 10.–22. 11.)

Januarja te čaka nekaj lepega. Če še ne veš, za kaj gre, boš kmalu ugotovil/a. Tvoje veselje bo nepopisno in dobra volja ti bo pomagala, da boš lažje kos šolskim obveznostim. Vseeno ne pozabi na zdravje – po decembrskih slaščicah je ponovno čas za zdravo prehrano in miganje. Simpatija ti bo ves čas stala ob strani.

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■

STRELEC (23. 11.–21. 12.)

Nekdo te bo zelo razjezil. Čeprav se boš trudil/a ohraniti mirno kri, ti ne bo uspelo. O dogodku povej osebi, ki ji zaupaš, ali pa svoja čustva izlij na papir in ti bo lažje. Jeza je povsem normalno čustvo, paziti moraš le, kako jo izraziš. Pri predmetu, ki ti običajno ne leži preveč, te čaka dobra ocena. Vidiš, trud se poplača!

Prijateljstvo: ★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■■

KOZOROG (22. 12.–20. 1.)

Preglavice ti bo povzročal šolski predmet, pri katerem sicer blestiš. Ne obupaj – z malce učenja boš zlahka premagal/a izzive, namigov, kako ti je uspelo, pa bodo veseli tudi sošolci. Starši januarja ne bodo najboljše volje, zato ne pozabi na gospodinjska opravila. Pa vse najboljše – letošnji rojstni dan bo nekaj posebnega.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥♥
Šola: ■■■

VODNAR (21. 1.–19. 2.)

Polovica tvojih velikih načrtov, kako bo v novem letu, je že padla v vodo. To je zato, ker si vsako leto postaviš čisto preveč zaobljub in ciljev. Ni treba, da novo leto pomeni tudi novo, novega tebe – tak/a, kot si, si čisto v redu. Iz svojega seznama izberi le nekaj stvari in se osredotoči nanje. Tako bo šlo lažje, ti pa boš boljše volje.

Prijateljstvo: ★★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

RIBI (20. 2.–20. 3.)

Komaj že čakaš, da zima mine, a vseeno je zdaj pravi čas, da začneš uživati v zimskih radostih. Večere lahko preživiš ob dobri knjigi, seriji, glasbi ali filmu ter se preizkusiš v peki novega peciva – pa kaj, če je december že mimo! Starši bodo veseli dobrot in tvojo pomoč v kuhinji bodo zelo cenili. Le ne prepiraj se s sestro ali bratom.

Prijateljstvo: ★★★★
Ljubezen: ♥♥♥
Šola: ■■■■

ŽIVEL STRIP! ŽIVELA **ANIMACIJA**! **23**

Natečaj za strip in animacijo za osnovnošolce in srednješolce iz Furlanije - Julijske Krajine in Slovenije

www.zivelstrip.net

- Prijavljena dela so lahko stripovske zgodbe, narisane v poljubni tehniki, formata A3, s poljubnim številom strani, ali animacije, izvedene v klasični ali računalniški tehniki. Učenci in dijaki se lahko na razpis prijavijo samostojno ali v skupini.
- V navdih ponujamo **prizorišče** iz animiranega filma **Podlasica** slovenskega animatorja **Timona Ledra** ter psa **Shiwerja in Kowalskega** italijanskega stripavtorja **Romea Toffanettija**.

- **TEMA RAZPISA:**

a. Kdo so obiskovalci zibajočih se dreves v puščavi, kdo živi v njihovih krošnjah? Kako jih ohranjajo pri življenju? Kako pri tem sodelujejo obiskovalci in ali so sploh pripravljeni sodelovati? Kdo so ti mimoidoči in ali se zavedajo vrednosti teh poslednjih dreves? Narišite zgodbo, ki bo prikazala to deželo, njene prebivalce, njihov vsakdan ali pa kakšno posebno dogodivščino. Pomislite, zakaj je dežela pusta in kako skrb njenih prebivalcev za naravna bogastva prispeva k vsakdanjemu življenju na planetu.

b. Narišite vsakdanjik Shiverja in Kowalskega v njunem domu in na vrtu. Kdo so njuni prijatelji, kdo jim povzroča preglavice, kaj ju najbolj zanima, česa se najbolj veselita?

c. Prosta tema.

- **ODDAJA DEL:**
  Stripi morajo biti do srede, 15. marca 2023, oddani po pošti skupaj z izpolnjeno prijavnico na naslov: Stripburger/Forum Ljubljana, Metelkova 6, 1000 Ljubljana, animacije pošljite na jelena.dragutinovic@animateka.si.

- **NAGRADE:**
  Podelili bomo 3 glavne nagrade v kategoriji strip – knjižne bone v vrednosti 100 evrov. Poleg glavnih nagrajencev bo žirija izbrala še 5 avtorjev, ki se bodo lahko v soboto, 15. aprila 2023, udeležili enodnevne delavnice izdelave stripovske majice v RogLabu v Ljubljani. Žirija bo podelila še posebno nagrado, 6-dnevno taborjenje Mini Gorindol na Kolpi (www.taborjenje.info). Vsi udeleženci natečaja bodo za sodelovanje prejeli knjižno nagrado, mini strip. Vsa stripovska dela bomo tudi razstavili.

  Vsi nagrajenci v kategoriji animacije bodo imeli prost vstop na festival Animateka (dec. 2023, Ljubljana). Prva nagrada vključuje še udeležbo na delavnici animacije Slon in izbor festivalskih izdelkov. Druga nagrada vključuje še delavnico animacije Slon. Zmagovalna animacija bo na ogled na spletu ob praznovanju Mednarodnega dneva animiranega filma v sodelovanju z DSAF (28. 10. 2023) in v programu Animakids festivala Piccolo Festival dell'Animazione (dec., Italija). Vsak udeleženec natečaja na področju animacije prejme listanko.

- **RAZSTAVA del avtorjev** likov natečaja bo prikazala animirane filme, stripe in risbe Timona Ledra in Romea Toffanettija in bo **od 19. jan. do 18. feb. 2023** na ogled v **Mariboru v novi galeriji na Trgu revolucije 9**.

- **Odprtje RAZSTAVE** stripov udeležencev natečaja in podelitev nagrad bo v LJUBLJANI v petek, **7. aprila 2023, ob 17. uri** v **Trubarjevi hiši literature**.

Prijavnico in več o natečaju najdete na:
www.zivelstrip.net, www.stripburger.org, fb. stripburgercomix, ig. stripburger

OGLASNO SPOROČILO

Ilustracija: Timoa Leder, Romeo Toffanetti • Promocijsko besedilo • Stripburger / Forum Ljubljana, www.stripburger.org

70 LET

ZBIRKA SINJI GALEB

na široko razprtih krilih **kakovostnih knjig za mlade**

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

Knjiga o ljubezni in o tem, kako lepo je imeti starše. Pa čeprav samo ob nedeljah.

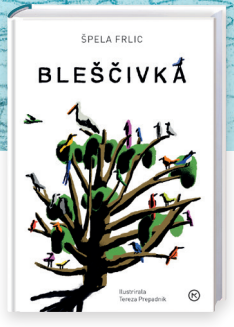

Mojstrsko spletena fantazijska zgodba, ki se odvija v naselju Bleščivka.

Napeta in pusto-lovščin polna zgodba o pogumu, drznosti, tovarištvu in sočutju.

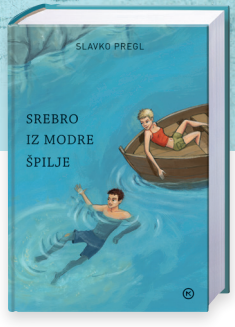

Duhovit in vznemirljiv pustolovski roman mladinskega pisatelja Slavka Pregla.

Zabavni dnevniški zapisi Jadrana Krta so obvezno branje v občutljivem najstniškem obdobju.

INTERNI OGLAS

Lepo je odraščati z dobro knjigo.

v trgovinah Mladinske knjige www.emka.si 080 12 05

Mladinska knjiga